

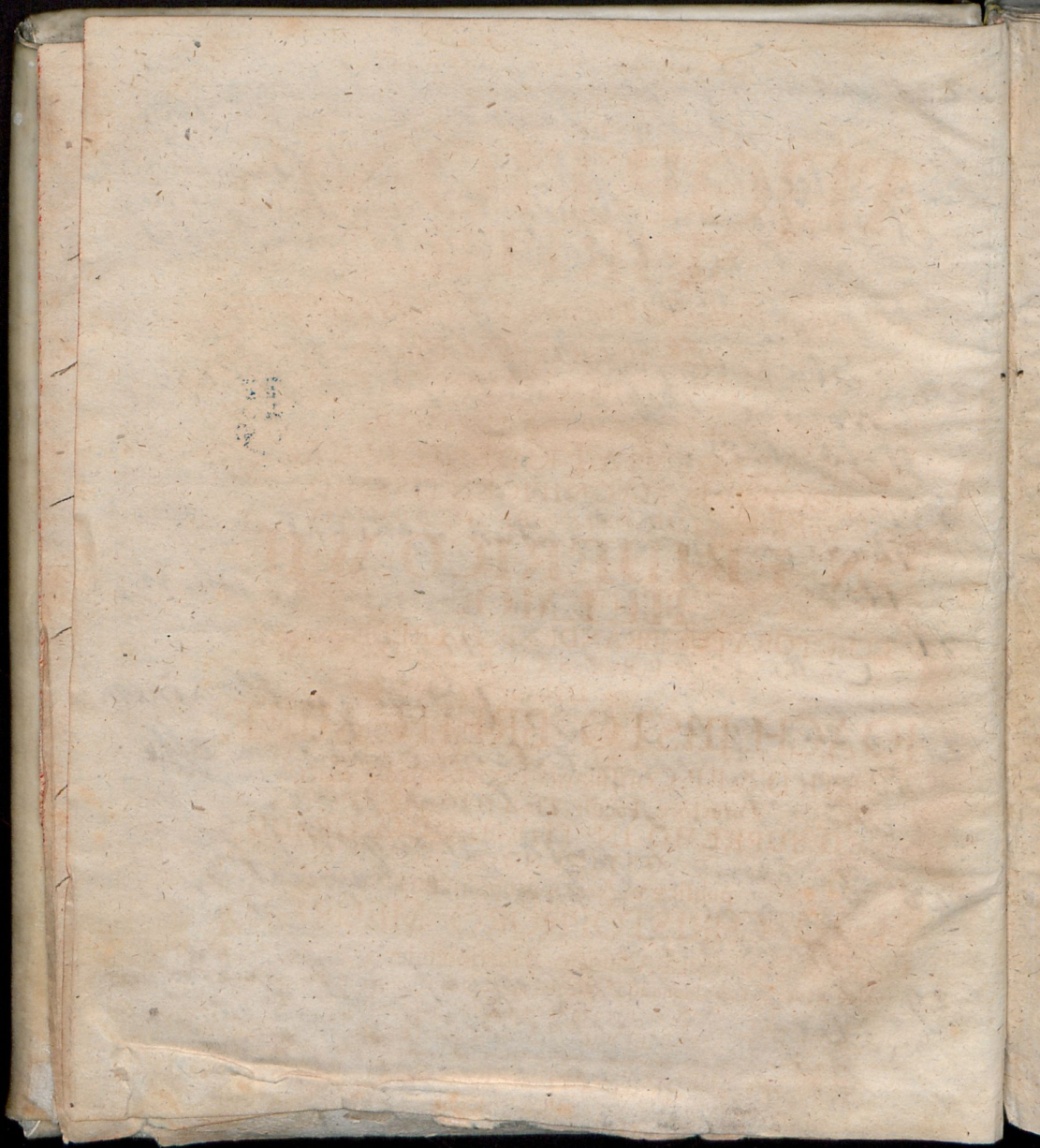

1. Breithaupt / Joach. Justi / Schedias
ma de adoptionis Spiritu, Hald
1730.
2. Chryander / Wilh. Christ. Justi /
Diff. de fundamento Exaltationis
Christi hominis majestaticae part
mercenario, Rintely 1762.
3. ————— programma, de Abstrac-
tione Christiana, Rintely 1761.
4. ————— Diff. de Conubio Josephi ac
marie vero, Helmstedt 1743.
5. ————— Diff. de Representatione Actio-
nis, Helmstedt 1746.

6. Fecht / Joh. / Aphorismi Theologici
de Ordine modorum Gratia Divina
in Conversione Hominis, Rostochi,
1703.
7. Glaucchi / Andr. / Schediasma de
de usu Concordantiarum Bibliarum
Lipsiæ, 1668.
8. Hare / Chr. Godofr. / Sponsus Sanguis,
num ad Exod. IV. et Manus super
Throno Dei ad Exod. XVIII. Halle
1753.
9. ——— Stylus Amori prophete ex
illius Vita erutus, Halle, 1755.
10. ——— Diff. de Falce Note Pro-
phetissæ, Halle 1753.
11. ——— Diff. de Muliere ambiente
virum, ad Jerem. XXXI. Halle 1753
12. Muhlji / Henr. / de Fato duorum
Testium ex Apocal. XI. Kiloni, 1702.
13. Neumann / Joh. Georg. / Diff. de Præconiis
Legis et Evangelij in Praxi assidue
conjungendo. Wittemberge 1701

14. Neumann / Joh. Georg / Diff. de
 Predestinatione et Reprobatione
 Infantum, Wittembergæ, 1709.
15. Opitz / Henr. / Diff. de Statura et
 Etate Resurgentium, Kiloni 1707.
16. Plitt / Joh. Jac. / Diff. de
 Pœnitentia Caini, Rintely 1761
17. Pomarius / Sam. / Analysis
 Articuli III. Augustanæ Confessio-
 nis de Christo, Wittebergo, 1675.
18. Reuß / Jerem. Frid. / Doctrina
 de Officijs Christiani erga se
 ipsum, Havnæ, 1742.
19. Franck / Christoph. / Diff. de Christo,
 Kiloni, 1677.
20. Schwartz / Gottfr. / Diff. de Homine
 in statu integro ad Dei Imaginem
 creato, Rintely, 1761.
21. ——— Diff. de Deo unitis. Rintely
 1761.

22. Seldij / Joh. Christoph. / Diff. de
Scriptura Sacra, Coburgi, 1664
23. Steenbuck / Joh. / Diff. exhibens. Christum
et Christianum Negationem Sui ipsius
Charitate et humilitate monstrantem
Hafnia 1736.
24. Stiebritz / Joh. frider. / Diff. de
Nomine Messie ante solem filiato,
Hale 1755.
25. ——— Diff. qua variae de Urin et
Thummin ponderantur Sententiae, Hale
1753.
26. ——— Diff. qua locus ad Philipp.
C. II. v: 1-2. Hale 1754.
27. Veneky / Georgij. / Diff. quae Hominem
ad veram voluptatem conditum esse
evincitur. Primum Lavie 1743.
28. Zacharie / Gottfr. Traugott. / De
perforatorij humane Sapientiae,
Hale 1753.
29. Zentler / Joh. Georg. / Diff. quadrupes.
tita, de principiis, quod et quo
Actionum servatorij, de supposito,
de Regula, et de Rob. ——— de scripta
one,

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
 SERENISSIMO PRINCIPE REGIO,
FRIDERICO AVGVSTO,
 ELECTORATVS SAXONICI HEREDE,
 DE
PRAEDESTINATIONE
 ET
REPROBATIONE
INFANTVM,

PRAESIDE
 DN. IO. GEORGIO NEVMANNO,
 SACRAE THEOL. D. EIVSDEMQUE PROF. PVBL.
 DVDVM CELEBERRIMO, ALVMNORVM EPHORO
 ET ACADEMIAE BIBLIOTHECARIO
 GRAVISSIMO,

DOMINO SVO, PRAECEPTORE AC PATRONO,
SANCTISSIMA OBSE^QVII LEGE COLENDO,
 D. VI MAII, A. c1o 1o^{cc} IV.

IN AVDITORIO MAIORE
 DISSERET

AVCTOR,
M. CHRISTOPHORVS HENRICVS
ZEIBICH,
 ORD. PHILOS. ADIVNCTVS.

VVITEMBERGAE, TYPIS CHRISTIANI GERDESII.

LECTORE MAGNIFICENTISSIMO
FRIDERICO AUGUSTO
MAGISTRO SACRORUM HEREDITARIARUM

DE
PRAEDESTINATIONE
ET

REPROBATIONE
IN EVANGELIUM

DOMINO GEORGIO NEUMANNO

ACADEMIAE THEOLOGICAE
ET ACADEMIAE
SACRORUM HEREDITARIARUM

DOMINI S. O. PRAEDICANTIS
SACRORUM HEREDITARIARUM

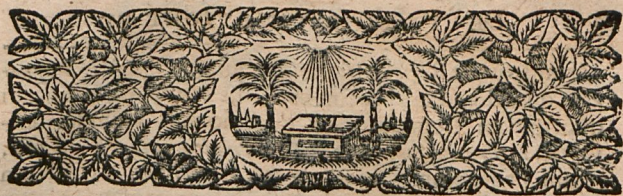
IN A. D. 1710 MAIORE

M. CHRISTOPHORVS HENRICVS

STRICH
ORD. PHILOS. ALIQUOTVS

FRATRES MEI THEOLOGICI

Q. B. V.

DE
PRAEDESTINATIONE
ET
REPROBATIONE
INFANTVM.

I.

Pus omnino arduum, maiusque *Difficile est,*
viribus videtur, de Praedestina- *in hoc Theo-*
tionis Reprobationisque doctrina *logiae capite*
quaedam commemorare. Omnis *versari*
omnino mecum facile existimabit
ita, qui temporum intervalla, vel
quae sit nostri simul seculi condi-
tio, diligentius secum pensitabit.
Involutum tamen adhuc magis est, suisque difficultati- *Testimoniis*
bus innexum, in Infantum speciatim Praedestinationem,

A

eo-

Wagneri, eorundemque Reprobationem inquirere. *Tobias Wagnerus,* quando ad salebrofam eam, ut vocat, de Infantum quorundam Reprobatione quaestionem animum advertit, in *Praedestinationis doctrina multa auctoꝝ & varia esse,* palam profitetur. *Inquis. in Aët. Henot. pag. 419.* Divum Hipponensium Praesulem haec eo iam tum tempore exercebant abunde, id quod minime reticuit, *disputare vis mecum,* inquit, *mirare & exclama: O Altitudo! Ambo consentiamus in pavore, ne pereamus in errore. Serm. 11. de*

& Meisneri. *Verb. Apost.* Meisnerus in iudicio tanti Ecclesiae Patris merito acquiescit, *tandem sciendum,* inquit, *quod in doctrina Praedestinationis multa lateant abstrusa & incognita, quorum ratio exponi nequit, ideoque dicendum cum Apostolo Rom. XI. 20. Tu, quis es homo, qui ex adverso respondeas Deo? Anthropol. Dec. 11. Disp. 13. §. 8. pag. 114.* Sane, si nihil aliud, exempla Theologorum maximorum, qui, quando in hoc capite, Infantum speciatim Reprobatione exponenda versantur, mox sententiam ferunt, mox, velut meliora edocti, at tamen non confirmati satis, in alia longe digrediuntur, argumenti difficultatem satis abunde probant. *Hulfemannus,* media velut ingressurus via, in tanta sententiarum varietate, mediam DEI scientiam fundamenti loco substraverat, existimans, illis saltem Gentilium infantibus, quos DEVS per scientiam illam credituros, crescentibus aetate & annis praevideret, salutem denegandam non esse. Vid. *Breviar Extens. c. XVI. §. 10.* At enim, in Posthumis de Gentilium Infantibus *verissimam,* ait, *manere sententiam Christi Joh. III. ult. ira DEI manet super ipsos p. 38.* Alibi prorsus verbis A. C. & ex assertionibus *Hunnii, Gerhardi, Hutteri, Meisneri, Brochmandi, Giffensumque,* nullam infantibus Gentilium in haereditate beatorum partem fore, pronunciat *l. c. pag. 369.* *Hunnii* de salute infantum Gentilium simpliciter de-

*Exemplis
item, Hulfemannii,*

Hunnii,

esperandum non esse, alicubi ait, modo ad DEI voluntatem, modo ad Christi meritum, modo ad conditionem culpae, quae sit in iis, provocans, Vid. in *Quaest. ad Gen. c. 7. T. III. opp. p. 1505. & in cap. XIX. p. 1584.* At enim, quantopere digreditur ab eo, tempore alio & loco, quando scilicet aperte profitetur: *Itaque pereunt, non tam ob mere alienam infidelitatem, sed propriam, Quaest. de Bapt. pag. 1040.* Alibi prorsus sacrarum literarum, scilicet *Joh. III. 18.* & Apologiae A. C. auctoritate, ultimo loco assertis fidem fecit, Vid. *Hulfem. Script. Posth. p. 370.* Jo. Adamus Osiander, postquam existimaverat ante, de Electio-
ne & Reprobatione τῶν ἐξω bene & licite suspendi iudicium posse, *T. VI. Colleg. Syst. pag. 133.* deinceps tamen progreditur eo, ut omnibus singulisque embryonibus, τῶν ἐξω etiam, in exordio aetatis decedentibus, salutem haud difficulter attribuat *l. c. P. VI. p. 150.* Imo ne in hac quidem sibi semper assertionem placet, sed postquam Hulfemanni primum de scientia DEI media opinioni accessit, alicubi deinceps de Gentilium infantibus tradit, eos praevideri a DEO ut Christo minime insertos, propterea, quod, etiamsi vixissent, baptizati vero non fuissent, nec adulti ex verbo audito converterentur; de differentia in & extra Ecclesiam natorum amplius ibidem eleganter exponit. *l. c. T. I. pag. 289.* Plura exempla lubens omitto.

II. Quanta vero cunque resideat hic difficultas, non deterremur a proposito, quin potius, quod semel coepimus, strenue persequemur. *Ut Sisyphus saxum suum, Episcopus alicubi scribit, ita nos argumentum de Praedestinatione volvimus ac revolvimus, recidimus semper in eundem lapidem, & veluti aestu quodam indesinenter in se reciprocante, fluvium ac restuimus per eundem controversiae alveum Praefat Apolog. contra Leydens. T. II. opp. P. II. p. 97.*

Propter nimiam dissentientium fiduciam,

Propter inde emergentem usum, In doctrinabilibus,

In practiciis, Divina iudicia sic veneramus, Peccati atrocitatem detestamur,

Quanto magis licebit proinde nobis, de argumento, ad hoc caput equidem referendo, sed singulari tamen parciusque omnino evoluto, disquirere? Audacia dissentientium, *Bellarmini* inprimis *L. VI. de Amiff. Grat. & Stat. Peccat. c. 1. seqq.* qua cum fociis peccati originalis vim ac perniciem levislimam, fereque nullam existimabat, eo iam tum *B. Meifnerum* adigebat, ut de abstrusis licet eiusmodi rebus silendum minime, quin potius distincte & accurate disputandum esse, existimaret. *Anthropol. Dec. I. Disp. VII. p. 198. 199. De Pareo, Nic. Vedelio, Dontelokio, Zanchio, Perkinso, Ripperto Sixto, Collocutoribus Hagienfibus*, suo videbimus tempore & loco. Quanta quaeso, quamque multa sunt vel salutaris doctrinae, vel vitae religiosae praecepta, quae sic feliciter accuratiusque ex hoc argumento, de Praedestinatione Infantum & Reprobatione, poterunt inculcari? Aversatio originalis mali sic demum recte proponitur & Adversariorum foror, tum antiquorum, tum recentiorum quoque compescitur. Philanthropia hinc, hinc etiam Iustitia Dei in exemplis conspiciuntur; Arcana item Numinis iudicia, viasque inpervestigabiles saepe religiosus miramur; Oeconomiam salutis diligentius scrutamur, de sacro baptismatis fonte altius erudimur, & in variis doctrinae salutaris capitibus magis magisque confirmamur; Imo intueri sic ea demum incipimus, quae vix quaesita inter Theologos esse, antea arbitrabamur. Vsum, quem pollicetur in vita haec doctrina, quid commemorem? De pietate, qua tremenda DEI iudicia hic venerari decet, quid dicere ingrediar? *ſ. C&D* & hic exclamare cogimur *Rom. XI. 33.* Atrocitatem mali, vitaeque nostrae miseriam, sic demum deplorabimus, exemplo Pauli, *Rom. VII. 24.* Iusticiam DEI in parvulis perspicientes, Christi dixerim nobis in memoriam re-

revocabimus *Luc. XXIII. 31.* De felicitate nostra sic de De felicitate
 mum exultabimus, quod in gremio Ecclesiae nasci con- nostra nobis
 tegerit, ubi ad thesauros excellentissimos aditus tam fa- gratulamur.
 cile datur. Vox nostri Amici est: *Comedite, amici, bibite*
& inebriamini dilecti, Cant. V. 1. Spiritum trahimus, ut
 mystica membra, in corpore Christi *Rom. XII. 5. 1. Cor.*
X. 17. Eph. I. 23. Col. I. 18. In gremio Matris delite-
 scimus *Gal. IV. 26.* Matris, desponsatae DEO, hinc filii
 DEI, hinc Haeredes & cohaeredes Christi, insigni felicitatis
 nostrae argumento sumus, *Job. I. 22. Rom. VIII. 17.* Haec
 & longe alia complura, ceu fructus suavissimi, ex
 nostro hoc argumento decerpuntur, in quo evolvendo
 nunc sic progredimur, ut duobus velut distinctis capitibus,
 altero de Infantum Electione, altero de eorum Re-
 probatione agamus.

III. Dari infantum praedestinationem, neminem DE INFAN-
 negare facile opinaremur, nisi cum durioribus quorum- TVM ELE-
 dam ingeniis hic conflictandum esset. De Pontificiis CTIONE.
 conquestus iam tum abunde est *Gerhardus, non distingunt,*
inquiens, inter infantes, natos ex Parentibus Christianis, & Datur haec
inter infantes, natos ex infidelibus, sed omnes promiscue emis contra,
regno coelorum excludunt, Conf. Cath. L. II. P. III. Art. 21. Pontificios
c. 6. p. 1408. Arminianos, dici non potest, quantopere
 hic accusent Reformati. *Franciscus Gomarus* hanc in-
 primis improbat eorum sententiam, qua dicunt: *Infantibus nullis convenit electio, quod fide praevisa careant,*
ap. Grevinch. contra Ames. p. 150. pie se credere, e con-
 trario affirmans, infantes fidelium etiam electos esse, si
 vel maxime ante usum rationis moriantur, ex formula
 foederis *Gen. XVII. 7. Ego sum DEVS tuus & DEVS*
seminis tui, vid. Gomarus in iudicio de primo Remonstr.
Art. P. II. opp. p. 279. S. 14. Ultraiectini thesin Remon-
 strantium eandem: *Infantium nec electio, nec Reprobatio*

*Hypothese
singulari in-
haerentes,*

est, ceu heterodoxam notant, cui conceptis verbis contrariam opponunt, vid. Act. Synod. National. Dordrac. Speciatim Judicia Theolog. Provincialium p. 99. Pluribus Corollarium illud ceu scripturae contrarium eluditur l. c. p. 106. Et sane de Remonstrantibus mirandum illud non erat; Absolutam Reformatorum electionem per omnia detestabantur, infantibus vero fidem & Spiritus Sancti operationem, quae fiat in iis, denegabant, quae proinde sana magis sententia expectanda erat? Episcopus illud ex instituto agit, ut operationes Spiritus Sancti, sive in ingeneranda cognitione, sive dilectione & amore DEI consistant, longissime amoliat, provocans simul, ut contra Reformatos feliciter pugnet, ad Zwinglii, Bezae, cuius sententiae Musculus, Fauius, Alberius, Hubnerus in colloquio Mompelgardensi subscriberent, auctoritatem. Vid. in Respons. ad specim. Calumn. T. II. opp. P. II. pag. 310. Causam itidem electionis simul in hominis obedientia collocant Arminiani, eamque ex operum praevisione factam statuunt. Scripturae passim asserunt, iterum Episcopi verba sunt, Deum salutem decrevisse hominibus sub conditione obedientiae, P. III. Disp. §. 18. Confer. Apol. Confess. passim. Jam vero obedientiam infantibus negant; An operationis, pergit idem, qua voluntatem eorum afficit, ut ament & diligant Deum, subiecta capacia sint infantes? Et quis hoc dixerit? Respons. ad spec. Calumn. l. c. pag. 310.

Probatur

*Ex salute
aeterna in-
fantibus*

IV. Nos vero constantissime asseveramus, infantum Electionem dari, nec uno, illud ut credamus, argumento adducimus. Aeternam infantibus scriptura tribuit salutem *Matth. XIX. 3. & commate imprimis 14. πνεύματα λειτουργικά puerulos circumstant, l. c. v. 10. illa vero mittuntur εἰς διακονίαν διὰ τῶν μέλλοντος κληρονομεῖν σωτηρίαν Ebr. I. 14. Effato Christi quid clarius, τῶν γὰρ τοῦτων (puerorum) ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν Θεῶν, Marc. X. 14.*

X. 14. Non est scilicet, quod *Moscorovius* neget, per Re-promissa,
 gnum coelorum vitam intelligendam esse aeternam, de
Bapt. fol. 118. prius saltem illud non firmiter compro-
 babit, quam cum *Wolzogenio*, fido alias Achate, feliciter
 consentiat, hic enim plane sententiae nostrae subscribit,
ad h. l. Marci. Dantur sane infantibus ad salutem perve-
 niendi media; Regenerantur, hinc haud dubie ad salu-
 tem ex intentione Dei sic perducuntur, cum ordinaria
 ad salutem via sic saltem pateat, *Job. III. 5.* Infantes, quia
 per baptismum regenerantur & in filios DEI adoptantur, si
 statim in infantia decedunt, antequam malitia cor ipsorum
 pervertit, sine dubio salvantur, & pro Electis merito ha-
 bentur, *Meisnerus* inquit, *Anthrop. Dec. II. Disp. 18. Qu. 5.*
P. 303. Haec ergo si ita sunt, Electio infantum firmo
 vestigio stabit, cum salvus nemo fiat, nisi Electus. Illud
 regnum tantum aliquando possidebitur a beatis, quod
 iis paratum est a constitutione mundi *Matth. XXV. 34.*
 Non alia ratione DEVS salvat, quam uti illud ab aeterno
 decrevit, nec alios salvat, nisi quos salvos fore prae-
 vidit, quosque facturum se esse salvos, decrevit. τὸ σω-
 σαντος ἡμᾶς κατ' ἰδίαν πρόθεσιν, καὶ χάριν, δοθεῖσαν ἡμῖν
 ἐν χριστῷ ἰησοῦ πρὸ χρόνων αἰώνων 2. *Tim. I. 9.* Ex sorχέτω
 Theologorum res insuper clara est: Electio & salvatio ha-
 bent se ut decretum & decreti executio. Inclusi proinde
 decreto salvationis, haud dubie inclusi etiam sunt de-
 creto Electionis; De infantibus facile subsumentur ex
 supra iam tum assertis. Qui servantur eorum nomina
 in libro vitae perscripta sunt & consignata, cum illi
 tantum, quorum nomina ibi non inveniuntur, in sta-
 gnum ignis coniciantur *Apoc. XX. 25.* Infantes proin-
 de, dum in stagnum ignis coniciendi non sunt, libro
 inserti, & quod tuto colligimus inde, electi sunt, siqui-
 dem inscripti in librum a praedestinatione, mente sal-
 tem nostra distingui solet.

V.

*Ex salutis
causis in actu
positis,*

V. Gratia sua complectitur infantes sanctissimum Numen, eorumque miseriam, temporalem saepe maximam, uti apud Ninivitas *Jon. IV. 11.* quidni potius aeternam? velut aegerrime intuetur. Christus eos favore singulari complectitur suavissimoque alloquio ad se vocat *Mar. X. 14.* Spiritus S. aetatem tenerrimam iuvat viribusque instruit, qui in Iohanne huius rei exemplum plane singulare dedit. *Luc. I. 44.* Ipsi infantes fide vera, actualique credunt, quod suo docebitur loco, quis eos igitur electos neget? *Parvulis, quibus vult, etiam non volentibus neque currentibus, subvenit, quos ante constitutionem mundi elegit in Christo.* Augustinus inquit *de Bono Perseverant. c. II.* Quae & alia Magnae Britanniae Theologi bene satis urgerent, modo ad infantum absolutam Praedestinationem inde non facile nimium dilaberentur.

Ex Testimoniis porro Augustini,

Contra-Remonstrantium,

Nostratis Hulfemanni.

Vid. *Aët. Dordr. p. 499.* Sibrandus Lubertus proinde, Polyandro, Walaeo Tyrioque adstipulantibus, Remonstrantium thesi: *Infantum nulla est electio, nulla reprobatio, veriorum haud dubie opposuit: Infantium aliqua est electio, & iure quodam suo ad locum Aët. II. 39. Vobis facta est promissio & liberis vestris, provocavit. Judic. Theol. Provincial. de V. Aët. Remonstr. p. 25.* Idem ferè in terminis asserunt *Transisulaniae Deputati: Electio etiam in infantibus locum habet, l. c. p. 129.* Fratres porro *Ultraiectini* iisdem id verbis exprimunt *l. c. p. 99.* Mens denique eadem *Helvetiis* est, speciatim *Breitingero, Rutimeiero, Beckio, Mayero, Kochio, Infantium,* inquit, *non minus quam a dultorum electionem -- negare non possumus.* Vid. *Aët. Dordr. p. 540. §. 8.* Nostratum consensum non studiose requiro, propterea, quod perpetuus esse solet. Omnium instar sit *Hulfemanni,* quosdam *embryones,* inquit, *& infantes esse praedestinos --- indubium est, in Breviario a Scherz. enucl. c. XV. §. 28. p. 1066.*

VI. Infantum electionem etiamnum tuemur, nec *Non obstat,*
 dissentientium strophis, quaecunque eae demum sint,
 a sententia dimovemur. Quæritur inprimis illud, qui *Status infan-*
 fieri possit, ut infantes sint filii irae, siquidem DEVS *tum irae,*
 illos aeternae suae Praedestinationis gratia antevertat?
 R. Si istud argumentum quidpiam valeret, tum sane ne
 nullus quidem electus foret. Respectum proinde DEVS
 in Electione ad redemptionis & iustificationis media ha-
 bere solet. Absolute hic nihil agitur quicquam, in Chri-
 sto eliguntur parvuli *Eph. I. 4.* in quo sunt per fidem,
 quaque DEO placent *Ebr. XI. 6.* Sic, qui natura filii irae
 fuerunt, nunc filii gratiae, ob apprehensum meritum, eva-
 dunt, qua posita conditione eliguntur, pl. vid. *ap. Hunni-*
um De Sacram. c. 12. p. 257. seq. Longius proinde recedi-
 mus ab eorum opinione, qui cum *Ambrosio Catharino,* in
 libro *de statu puerorum sine baptismo decedentium,* cum
Alberto Pighio & Hieronymo Savanorola existimant, in-
 fantes, sine baptismo inprimis morientes, futuros ali-
 quando beatos, naturali beatitudine & in quodam velut
 Paradiso terrestri feliciter victuros esse. Aliter, & cum
Gerhardo potius arbitramur: *Causam, quod vel quidam,*
vel omnes infantes non baptizati liberentur a damnatione, in
miseriordia Dei & merito Christi statuimus, Conf. Cath. L.
 II. P. 3. Art. 21. c. 6. p. 1408. In spongiam incumbit por-
 ro *Bellarmini* difficultas *Lib. VI. de A. G. & S. P. c. 2.* qua,
 advocato in subsidium loco *Apoc. XX. 6. 15.* contendere
 audet, infantes, non baptizatos inprimis, non habere
 partem in resurrectione prima, nec esse scriptos in librum
 vitae, quare mortem secundam potestatem haud dubie
 in eos habituram esse. Falso scilicet asseritur utrum-
 que. Commate priori nihil quicquam de infantibus
 asseritur; posteriori vero, de omnibus infantibus sermo-
 nem esse, vel saltem de non baptizatis, unde probabitur?

B

Axio-

IO DE PRAEDESTINATIONE ET

Axiomati suo: *Omnes, qui in infantia moriuntur, si praedestinati sunt, sine dubio baptizantur, L. de Bapt. c. 5.* unde quaeso fidem faciet Bellarminus? Petitionibus huius Principiorum ulterius non inhaeremus, provocamus inter-

*Nec interval-
lum, quod in-
ter statum
irae & gra-
tiae datur,*

rim ad *Feurbornium Fasc. II. Disp. 7. §. 32. p. 305.* Difficile porro videtur illud circa infantum Praedestinationem, quomodo unquam potuerint esse filii irae, cum tempus illud, quo fide carent ante baptismum, & id, quo ex baptismo donantur fide, apud Deum intervallis non sint distincta? Resp. apud Deum quidem temporum haec intervalla minime, interim tamen apud nos distingvuntur. Ita igitur pronunciandum: Toto eo tempore, quo carent infantes fide, sive ordinarie, sive extraordinarie in iis excitata, carent quoque gratia Dei & vita, quae ex Deo est, sicque, si scripturae rigorem sequamur, nec pro electis habentur. Si etiam contingat, ut in hoc statu decedant, pereunt, ex rigore, de quo modo dixi. Aliter de statu, in quo credunt existimandum est, quippe intuitu cuius electio divinitus facta est. *Vid. Hamius*

*Nec iudicium
infantum, se-
cundum eor-
um praede-
stinationem
constituendam.*

l. c. p. 258. seq. Superest, ut de eo adhuc paucissimis commoneamus, si infantes sunt electi, sequetur iuxta *Piscatorem Vol. 1. Locor. c. 22. p. 338. infantes aliquando iuxta Praedestinationem iudicatum iri*, quomodo ergo Evangelium iudicii norma manebit? *Rom. II. 16.* Resp. Hoc Piscatoris pronunciatum vel opponitur Evangelio & fidei, ut absoluta stabilietur electio, fidesque infantibus denegetur, & sic merito ceu falsissimum repudiatur; Vel fidem & Evangelium Praedestinationis decrero subordinat, quod praevia scripturarum auctoritate facere debebat, cum *gratia eligentis Dei in Christo, in verbo Evangelii sit manifestata 2. Tim. I. 8. Facta est electio in fide veritatis 2. Thef. II. 13.* Et sic posito, infantes iuxta praedestinationem iudicari, iudicabuntur tamen simul se-
cun-

cundum Evangelium, quo decretum electionis manifestatur, Conf. *Gerhard. LL. Theol. T. IX. c. 5. pag. 162.*

VII. Electos esse infantes, divina hætenus auctoritate inducti, credimus, eo insuper nunc progredientes, ut non modo ad infantes N. T. sed quam maxime etiam Veteris, beneficium istud divinum pertinere existimemus. Qui invident iis hanc felicitatem, varii reperiuntur, illi inprimis, qui promissiones foederis gratiosi & gloriosæ vitæ, a Veteri instrumento remotas longissime volunt. Promissâ N. T. meliora esse, quam Veteris, quis affirmabit, nisi sententiarum divinarum oblitus? *Act. XXVI. 22. Rom. I. 1. 2. quorum numero associandus haud dubie erit Socinus in Praelect. Theol. c. V. p. 15. qui eo digreditur aliquando, ut præcepta V. T. non solum pro imperfectis, sed plane pro iis habeat, ut difficile sit creditu, illa a DEO manare, adeo, ut vel levia, vel vana, vel superstitiosa, vel etiam stulta ac ridicula & in summa, parum DEO digna videri queant. Unde etiam necessum fuit, ibidem pergit, ut longo temporis tractu DEVS nunciorum celestium apparitionibus miraculisque evidentibus fidem perspicue faceret, legem illam a se promulgatam esse. Ep. II. ad Andr. Dudich. p. 27. 28. In promissis V. T. evadendis audacioros Magistris alii deprehenduntur. Probari non posse, DEVM, antequam Christus fuerit manifestatus, vel ulli expresse vitam pollicitum esse æternam, audacter asserit Ostorodus Instit. c. 28. fol. 187. Smalzius ita hac de re sentit, ex eo, quod Christus sit Mediator foederis melioris, colligi, vitam æternam ante Christum nemini promissam esse; Negari tamen interim non posse, pergit, pios, qui ante Christum vixerint, vitam æternam esse consecuturos, propterea, sunt, quod DEVS plus dare posset, quam promississet, Disput. VII. contra Franz. fol. 229. Plura imprudenter admodum di-*

Electi sunt etiam sub V. T. editi infantes,

Secus liceat doceant Sociniani, Socinus,

Ostorodus, Smalzius.

Eta a Socino, Schlichtingio aliisque Scherzerus dabit Colleg.
Anti-Socin. Disp. 38. p. 354. seq. Monstra inde sententiarum
 quamplurima emergunt, foedus Novum promissionem
 Remissionis peccatorum attulisse demum, Ostorodus
Instit. c. 5. p. 38. asseruit. Christum demum fuisse primum
 gratuita remissionis praeconem, *l. c. vide cap. 21.* & apud
Smalzum, dicentem: *Nostri coetus confitentur, & demon-*
strare parati sunt validissimis testimoniis & rationibus, Chri-
stum primum ac solum tantae rei (locutus fuerat de vita
 aeterna) *fuisse praeconem, de Divin. Christi c. 7. Arminia-*
ni speciatim Episcopus, mollius hic incedere ac modestio-
 res videri volunt, ultimum contra Leydenses disputans,
 Remonstrantium sententiam ita exponit, quod saltem
 perspicuitatem promissionum de vita aeterna in V. T.
 negent, dicantque, *nullam claram apertam, atque in ter-*
minis promissionem vitae aeternae in V. T. factam esse. Res-
 ponsi. *ad spec. Calumn. Tom. II. Opp. P. II. p. 303. n. 74.*
Quorsum & Confessio Remonstrantium tendit, in qua legi-
mus: Deum salutarem gratiam suam, ante secula destinatam,
in Veteri pacto eminens, obscure & quasi per transennam tan-
tum ostendisse c. 7. th. 8. Dum vero sententias has am-
 plius exquirimus, & Episcopium eo provocare, dum vi-
 demus, ut Autores urgeat, qui V. T. promissiones terre-
 stres tantummodo largiuntur, *l. c.* imo, dum in ipsa mo-
 do allegata confessione legimus, *sub rerum temporalium*
typo & umbra Deum gratiam suam ostendisse, collusio-
nem cum Socinianis facile pervidemus, quorum quip-
pe haec constans sententia fuit. Vid. Calov. Script. Anti-
Socin. P. I. th. 102. p. 25.

Arminiani

mollius sen-
tire videntur,

Sed tamen
Sociniani-
zant.

Probatum in-
fantum &
aliorum pro-
missa salus
V. T.
Contra Soci-
nianos.

VIII. Male ageretur, uti cum omnibus, sic cum infan-
 tibus speciatim V. T. siquidem haec asserta quicquam valere
 possent. Infantum electionem & ibi adstructam firmiter-
 que probatam scimus. Promissiones de vita aeterna
 quis

quis desideraret? in Lege vitam esse promissam Christus, de consequenda vita quaesitus, expresse docet, *Matth. XIX. 16. 17. Luc. XIIX. 28.* Hinc & Apostolo Lex praecipuum eis salutatur *Rom. VII. 10. conf. Lev. XIIX. 5. Ezech. XX. 2.* Spes enascitur ex scriptis V. T. *Rom. XV. 4.* quam vero tibi sobriam spem concipies sine praevia promissione? eadem illa vita, quae nobis per Christum est acquisita, in lege, servantibus, promittitur, cum adduntur illud Legis impleverit Christus, *Rom. IIX. 3.* Christus vero haud dubie vitam nobis aeternam acquisivit, *Job. X. 28.* Numne Paulus locutus est saepius de promissionibus vitae aeternae? non dubito; at enim vero hic nihil attulit *ἐκτός ὧν τε οἱ προφήται ἐλάλησαν Αἴ. XXVI. 22. conf. c. XXIIX. 23.* Ergo & Prophetæ haud dubie de illis promissionibus locuti sunt. Et quid moramur? consignatae sunt eae promissiones de vita gloriosa abunde, vid. *Lev. XIIX. 5. Deut. IV. 1. Neh. IX. 29. Ezech. XX. 11. Hebr. XI. 9. 10.* de vita temporali plurima haec dicta intelligi non poterant, propterea, quod nemo auditorum nesciebat, brevi se moriturum esse. Ex V. T. Christus Sadducaeos, de vita aeterna dubitantes, confutat *Matth. XXII. 32.* e Davide causam salutis ostendit Paulus, *Rom. IV. 6. 7.* Ex *Habac. II. 4.* vita aeterna obtinenda per fidem toties monstratur, *Rom. I. 17. Gal. II. 11. Hebr. X. 38.* quaeso, quid inde sequeretur? omnem suam voluntatem revelavit DEVS, si ergo de salute aeterna nullae promissiones adfuere, numne de omnium, qui in V. T. vixerunt, salute desperabimus? Absit! Causa haec est, cur *Smalcus* mire se torqueat, ut modo deserere, modo resumere iterum antiquam sententiam videatur *C. VII. de Divin. Christi p. 27.* Vid. *Calov. Script. Anti-Socin. P. II. p. 105. seq. & P. III. p. 185.* Bona saltem terrena patribus promissa, quis crederet? Neges iis re-

missionem peccatorum, & salutem negabis omnium, καὶ ὃν τρόπον enim, uti nos, κακῆων salvi evaserunt, *Act. XV. 11.* quis vero de his amplius dubitet, cum tot de beneficiis spiritualibus loca prostant? *Pf. XXXII. 1. Psalm. XXXVI. 8. Pf. CIII. 3. Es. XXV. 8. c. XXIII. 16. c. XXIX. 18. c. XXX. 18. Jer. XVII. 7. c. XXXI. 33. Ezech. XII. 32. c. XXXVI. 3. Dan. XII. 2. Os. VI. 2. Joël. II. 32. Amos. V. 14. Mal. III. 17.* Vid. plur. ap. *Thumm. in Imp. Photin. fol. 508. seqq.* Quid de Episcopii sententia habendum sit nunc perinde facile apparebit. De perspicuitate relativa, si loqueretur, quatenus V. T. comparatur cum N. nihil esset, quod desideraremus, qui inter umbram & corpus probe distinguere scimus. At enim promissiones de Vita aeterna claras & perspicuas nullas, nullasque in terminis in V. T. esse propositas, quin potius saltem, sic generales admittere, ubi etiam prudentiores saltem vel fiducia bonitatis DEI, vel intuitu animarum suarum earumque nobilitatis, vel consideratione Enochi & Eliae exemplorum collegissent, *Deum praeter specialia ista bona, ad hanc vitam pertinentia & Legibus Mosaicis comprehensa, etiam alia post mortem cultioribus suis fidei largiri velle*, has inquam admittere cum *Episcopo L. 3. Institut. Sect. IV. c. 1.* id supra a nobis assertis sacrisque literis maximopere repugnare profitemur. Vid. *Calov. Confid. Arminian. pag. 312. seq.*

*It. Contra
Episcopium.*

*Vindicatur
Infantium
V. T. electio
speciatim,*

*Ob exem-
plum filii Da-
vidis,*

IX. His igitur superatis, pro mitiori infantum V. T. fortuna pronunciamus. Haud dubie & ad eos promissiones de vita futura pertinent, cum in genere illud supra, citra exceptionem probatum fuerit; omnes igitur ceu non electi, minime reiiciendi erunt. De electione Davidis quis dubitaret? Interim eo transferri, quorum filius eius ex adulterio natus & nondum circumcissus, concesserat, vehementer desiderat, *II. Sam. XII. 23.* ad quos per-

pertinebat circumcisio V. T. ad eos haud dubie etiam gra-^{Ob finem} tia per eam ob signata pertinuit, infantes vero circumcide-^{Circumcisio-} bantur *Gen. XVII. 7.* Sic proinde recepti in foedus, dum rebus humanis eripiebantur, fructum electionis haud dubie consequiebantur. Promissionem filiis factam *Act. II. 39.* vel ipse *Wolzogenius*, dissentiens alias, cum suis, ex *Gen. XVII. 7.* exponit, *ad h. l. rom. II. Opp. fol. 16.* hic vero de circumcissione, & gratia adeo infantibus quoque promissa, sermonem esse, ex *v. 10. l. c.* facile demonstratur. Iudaei perditae viventes, DEO tamen filios filiasque generabant, cum scilicet illi circumcisi reciperentur in foedus. Gratia divina perfruebantur, quantumvis idolis in sacrificium deinceps offerebantur, ut adeo nec de horum electione dubitandum esse existimemus, *Ezech. XVI. 20.* *Institutio Circumcisionis*, Calovius inquit, *docet promissionem aeternae vitae factam esse toti populo in V. T. Cum foedus circumcissionis ad totum populum spectarit, in quo pollicetur DEUS se futurum DEVM Abrahae & semini ipsius, Gen. XVII. 7.* hic sane parvulos, nemo excipiet. *Script. Anti-Socin. P. II. p. 105. 1b. VII.*

X. Quae obvertuntur contra V. T. de vita aeterna ^{Non obstanti-} promissiones, ea non sunt, quae nos, meliora edoctos, per-^{bus Locis,} turbent. Christum dici melioris Testamenti Mediatorem, *Hebr. IIX. 6.* contendunt *Socinus, Smalcius, Osforodus & Ebr. IX. 6.* *Volckelius*, quasi praestantia promissorum substantialis cum circumstantiali confundenda esset. Promissiones V. T. umbris involutae & conditionatae inde colliguntur, minime vero, quod nullae prorsus sint, ostenditur. Nec movet nos illud: *Santos V. T. per fidem non accepisse promissionem, quod DEVS de nobis melius quid providerit. Hebr. XI. 39. 40.* Falso quippe supponitur, *επιγγελίαν* vitam notare aeter-^{C. XI. 39.} nam; promissio Christi exhibendi est, *Rom. I. 1. Hebr. II. 2. 3. εὐαγγελίῳ* opposita, quod discrimen aperte insinuat
Apo-

Apostolus: *nos εὐαγγελίζομεθα* (Christum scil. exhibitum annunciantes) *τὴν πρὸς τὰς πατέρας ἐπαγγελίαν γενομένην* (provocantes ad promissiones Patribus de Christo exhibendo factas) *Act. XIII. 32.* Nec difficile videri debet h. l. Patres non reportasse *ἐπαγγελίαν*, interprete enim vel ipso Crello, promissionem pro re promissa, Christo scil. accipimus *in b. l. tom. II. Opp. fol. 198.* respectu huius scilicet *κομίζεσθαι* illud, sive affectio iuxta vim vocis *I. Pet. I. 9. Col. III. 25.* locum nondum inveniebat. Rationes, quas *Episcopius* in contrarium affert *Tom. II. Opp. Part. II. p. 304.* vix dignae ingenio huius viri videntur. Locus *Hebr. II. 3.* initium quidem praedicationis solennissimae & miraculis confirmatae, non vero ipsius promissionis nudae initium adstruit. Reliqua quae urget *II. Tim. II. 10. Tit. II. 11. Hebr. X. 1. &c.* Historicam gratiae manifestationem extollunt, V. vero T. gratiam prorsus nullo modo denegant. Pluribus de ea re disquirunt, gratiamque fidelium V. T. infantum simul velut, in integrum restituant, *Feurbornius in Anti-Ostrod. Disp. XX. tb. II. seq. Calov. Confid. Arminian. c. XII. Hornbeck. tom. II. Socin. Confutat. fol. 359.* alique plures.

C. II. 3.

2. Tim. II. 10.
etc.

Omnes homines sunt vel electi; vel reprobati,

Non omnes esse electos,

contra Huberum

XI. Homines quotquot dantur, quotquot vixerunt, aut victuri adhuc sunt in posterum, ita omnino distinguuntur, ut vel electi sint, vel reprobati, tertii generis, qui sit, invenietur nullus. Omnes infantes annumerare reprobatis, sententia est, supra iamtum repudiata & infra pluribus elidenda; si illud igitur, infantum electio amplius vel ex eo poterit probari. In hominibus sane distinctionem eam, in Electos & reprobatos, talem esse agnoscimus, qua Omnes in universum feliciter exhauriantur. Omnes quippe ad salutem esse electos, nemo admittet facile, nisi qui sepultas cum auctore, *Hubero* scil. sententias, in diversis scriptis, in confessione sc. de aeterna Praedestinatione eiusque

apo-

apologia, in *Responsione* item *ad censuram Tubingensium* alibi- que infeliciter propositas, refuscitare velit. *Pauci sane Asseritur. electi sunt, Matth. XX. 16. c. XXII. 14.* ignobilia mundi non uniuersum mundum constituunt, ea vero DEVS elegit *I. Cor. I. 26.* Non omnes credunt, sed omnes in credentes & non credentes distribuuntur *Joh. III. 18.* Iam vero elegit nos DEVS in Christo, fide sc. apprehenso, *Eph. 1. 4. κατὰ πρόγνωσιν τῆς πίστεως, ἐν πίστει ἀληθείας II. Thess. II. 13.* haec vero conditio praevisa in omnibus non fuit. Discrimen inter *ἐμλεετας* & *ἐκλελεγμένους* scriptura ignorat, vocibus sine discrimine uti solet, *Marc. XIII. 10. I. Cor. I. 27.* vid. *Schaffmannus de Praedestinat. Part. IV. l. 2. c. XX. seqq.* His ergo non obstantibus homines vel electos vel reprobatos esse, indeque itidem ad infantum electionem ea, qua fecimus id supra ratione, colligemus.

XII. Parum nos movent, ac ne dubios quidem red- Exceptio ad
dunt exceptiones quorundam, existimantium, uniuersali- Argumentum
tati pariter & veritati argumenti nostri ultimo loco allati, datum,
decedere multum, si Christi exemplum proferant, qui, De Christo
ceu verissimus homo, nobis fatentibus vel ipsis, electis mi- non electo,
vanime annumerandus esset. Asserendum illud contra va- rios equidem subinde fuit. Leydenses sane in Decreto Electionis Christo, ceu capiti, primum attribuunt locum, *electus enim DEI servus appellaretur Es. XLII. 1.* in Synopli. *Disp. XXIV. th. 24.* Apertius Petrus Molinaeus: *ad quaestionem, qua quaeri solet, utrum Christus sit electionis fundamentum? Sic cenſeo respondendum: Christum, quatenus est homo & mediator, esse caput electorum, sed non causam electionis, cum ipse qua homo, sit electus. In iudicio de V. Artic. Remonstrant. vid. Acta Dordrac p. 400.* Drentanos in Synodo Dordracena eo delabi, maximopere dolemus, quod dicant: *Christum aequaliter in massa perditionis iacuisse, & iam DEVM ipsum elegisse, ex mera gratia, sicut nos elegit.*

C

Mi

Miramur & illud, quod eadem mente Christum in Adamo non foederaliter, sed naturaliter fuisse, alii perhibeant. Vid. *Hülsem. in Brev. Exiens. p. 366.* Quanquam, si causam eiusmodi assertionum sollicitius exquiramus, mira haec adeo videri non possint, *apparet* scil. *Hülsemannus* inquit, *Calvinum eiusque rigidiores sectatores tantum ad absolutitudinem praedestinationis colorandam, quod DEVS absoluto iure agat in eligendis & reprobandis creaturis, & Christum inter obiecta Praedestinationis retulisse, in Vindic. Script. Sacr. art. VI. p. 66. 67.* Nos vero ex Scripturis longe aliter eruditi sumus. De praedestinatione Christi *καταχρηστικῶς* accepta, qua cum *Thoma Part. III. Quaest. XXIV. art. IV.* ordinationem, decreto aeterno, de incarnatione & satisfactione filii factam, intelligunt, nobis hic sermo non est, qui cautius eum *Gerhardo* in hoc capite loquimur. *Christus ab aeterno praecognitus est & ordinatus ad salutem nobis promerendam: Nos autem praedestinati sumus ad salutem assequendam; haec igitur sunt distinguenda. Loc. Theolog. tom. II. p. 312.*

Sensu proinde vocis proprio abfit, ut Christum electum existimemus. *ἡγορησθῆναι* lapsus, decretum item de missione filii, electionis decretum subternit, numne ergo Christum *τὸ ἄγιον* illud *Luc. 1. 35.* in massa peccaminosa unquam fuisse arbitrabitur? Numne sui ipsius Servatorem credemus illum; qui in eo a *V. T. Sacerdotibus* differt, quod *pro delictis propriis offerre victimas primum opus non habuerit? Hebr. VII. 27.* Numne ad salutem, more nostro consequendam, ordinabitur ille, quem salutem promereri nobis & conferre scimus? *Hebr. IX. 12. Job. X. 28.* Absit per omnia! in hoc capite a nobis dissentientes vel ipsi electionem, seu Praedestinationem factam esse ex genere humano in peccatum prolapsa, concedunt, vid. *act. Syn. Dordrac. c. 1. de Praedest. artic. 1. 2. 3.* consentientibus in iudiciis subiectis *Professoribus Belgicis, Transilvanis, Drentanis, itemque aliis;*

*Ceu male
fundata,*

*Ob rationes
plurimas
obstantes,*

alii; quo proinde iure huc trahetur Christus? Causæ hæc erant, cur durius paulo Sanctitatem Servatoris vindicaturus Menzerus loqueretur *Triad. Disput. Theolog. Disp. I. tb. 122. Part. II. Opp. p. 933.* Scriptura nobis omnium minime adversatur. *προεγνωσμενος* I. Pet. I. 20. recte dicitur Christus, *praescitus*, imo addimus & cum *προθεσει* destinatus ad officium Mediatoris, quid vero hoc ad electionem proprie sic dictam? *ορισθεις* porro dicitur filius DEI *Rom. I. 4.* quod vulgaris per *praedestinator* reddidit, at enim nihil quicquam ad rem praesentem facit. Vox ipsa generalis est, & qualemcunque separationem, minime verò eam, quod inde probandum erat, denotat, qua quis ex statu perditionis ad statum feliciorum consequendum separatur, de generali illa vocis acceptione vide *Act. XIII. 2. C. XVII. 31. ut. c. X. 42.* Non dicitur, Crameri verba sunt, τῷ προορισθέντος, sed dicitur quod Christus sit *ορισθεις* definitus, seu tanquam per formam definitionis descriptus & probatus filius DEI, id est declaratus ut filius DEI, indubio resurrectionis suae argumento & testimonio, de *Praedest. c. II. Thes. 19. p. 50.* Ultima quippe inprimis verba, ob scopum textus addita, incongruam dissentientium interpretationem eludunt. *ορισθεις* ille pendere dicitur Apostolo ex resurrectione & morte Christi, iam vero Praedestinatio iuxta dissentientes a resurrectione & morte minime, quin potius ab *εὐδοκία* divina pendet, quare vel *Beza* ipse causæ diffidit, per *destinatum* hunc locum vertens. vid. *Hülsem. Vindic. l. c. p. 65.* prolixè itidem in enucleando hoc loco occupatur *Dorſcheus Pentadec. Disp. XIII. thes. 9. seqq. p. 441. seqq.* Nunc demum prodeant infantum electionis inimici & quod nos de Christo, ii de infantibus probent doceantque, eos in massa perditionis nunquam iacuisse, Servatore non indiguissè etc. & tunc demum credemus cum Servatore suo infantes nunquam electos esse.

Ob nullas eandem confirmantes.

Cen male applicata.

*Causae dan-
tur Infantum
electionis.
Gratia DEI,*

XIII. Omnes electionis causas in infantibus habere locum, certi plane penitusque persuasi sumus. Gratia sua eos haud dubie, in pernicie iacentes, Pater misericordiarum respexit, cuius voluntas est ne unicus quidem ex his pusillis pereat, dicente Christo *Matth. XIIX. 14.* Gratiam accipias sive pro commiserationis affectu, quo sensu omnium maxime universalis dici meretur. *Ioh. III. 16. Rom. V. 8. II. Cor. V. 18. 19.* Sive ut Theologi loquuntur, pro benevolentia, Christi merito provocata, qua omnes homines ad salutem reducere velati meditatur *Gen. III. 16. Ezech. XVI. 16. Act. IV. 12. Rom. III. 24. II. Tim. I. 9.* vel pro affectu cum effectu, actuali mediorum communicatione, *Eph. I. 13. I. Cor. XV. 10.* vel denique pro continuatione gratiae assistentis, *Esa. LIV. 10. I. Pet. V. 10.* ut de aliis gratiae divitiis nihil in praesenti loquamur; accipias, inquam, gratiam sic quomodocunque consideratam, negatam infantibus eam, nulla ratione probabis. Debita tamen ea non est, sed indebita maxime, uti homini cuivis, sic itidem infantibus. Foederatorum conditionem perperam hic extollunt Arminiani, *DEVM ex aequitate naturali teneri, arbitrantur, ut iis omnibus, a quibus post lapsum denuo obedientiam sub nova conditione & pacto exigeret, quosque ob eam non praestitam, graviori poena afficere vellet, vires ad requisitam obedientiam praestandam & poenam denunciata effugiendam necessarias, vel actu conferat vel paratus saltem sit ad conferendum, vid.* Remonstrant. *Defens. arr. IV. Act. Synod. p. 106.* Item *Arminius respons. ad artic. falso sibi impositos art. 9. Opp. p. 128. 129.* Quacunque ratione quamque ambigue de foederatorum statu loquantur, nil tamen efficiunt, quo gratia DEI debita fiat. Si per foederatos intelligas eos, quos foederis condiciones (lex fidei, uti loquuntur, ut scilicet credant), obligant ex mente DEI, qui vero

*In debita tamen,
contra*

Arminianos,

Non obstat

Foederatorum conditio,

vero in eas ob pravitatem non consentiunt, his sane nulla debetur gratia. Dantur foedera divina, quae talia manent, licet homo consensum denegat, uti agnus Paschalis, sacri ritus etc. hoc nomine vocantur. *Gen. XVII. 10. Exod. XII. 43. 49. Psal. LXXVIII. 10. 21. 37. Psalm. CV. 10. 36. Iob. VII. 23. Act. VII. 8. Gal. V. 123.* Denegent ergo tales foederati consensum, iare tamen subiectionis & creationis tenebuntur, gravia illa praestare, si per vires amissas non poterunt, causam amissarum virium in se quaerant, vid. *Hülsem. de auxil. grat. c. 3. p. 43. 44.* Sin vero per foederatos intelligas eos, qui per baptismum in foedus recepti sunt, quorsum in *Act. Synod. p. 106.* alibique Adamo natis gratiam illam deberi asserunt, ad quos tamen antea foederalem gratiam pertinere dixerant, cum non omnes sic foederati sint. Imo ne ultimis quidem ulla ratione, nec infantibus proinde, gratia debetur; DEVS tenetur nemini *Rom. XI. 35.* si dicas impotentiam credendi infantes in persona sua non meruisse quod etiam Synodici obvertunt, ergo vel ideo his gratiam deberi. Respondetur falsa haec nituntur hypothefi, quasi primum Adae peccatum sit saltem imputatione infantum ac nostrum. Adae voluntas erat etiam nostra, quomodo, *Hülsemannus ait, si perstitisset censendum, esset, & quomodo revera una perstitissemus, si in statu integritatis nati fuisset, quia nihil diversum a genitoribus nostris appetissemus: Ita postquam defecit, nos omnes defecisse censendum est, & revera una defecissemus, si ante statum lapsus nati fuisset; Una deficeremus, si vel hodie demum Adamus laboretur: Qualis terrenus, tales terreni I. Cor. XV. 48. multo magis tunc ob perfectam harmoniam affectuum verum fuisset. Qualis parens tales filii. de auxil. grat. p. 65.* Omnes in Adamo peccavimus *Rom. V. 12.* non nuda imputatio,

Aut impotentia credendi,

fed naturalis etiam necessitas adest, qua ex impuris parentibus non alii, quam impuri filii nascuntur. Hinc adeo dum sic damnaremur, poena iusta insequeretur culpam, ea vero, dum suspenditur prorsusque etiam aufertur, in solidum ceu indebitae gratiae divinae opus a nobis illud celebratur.

*Meritum
Christi,*

*Fide, a Sp. f.
excitata, ap-
prebensum,*

*Datur enim
in infantibus
Sp. sancti
operatio,
Quod negat
inprimis,*

Episcopus,

cum,

Arminianis,

XIV. In electione infantum meritum Christi suam exferere efficaciam, amplius nunc ostenderemus, nisi de universalitate eius, qua stante, nec excluduntur infantes, abunde satis ubique constet. Saltem num fide illud idem ab infantibus apprehendatur, & praevisa sic conditione hac, eorum facta sit electio, probandum erat, nisi infra ex instituto haec pertractanda forent. Spiritum S. excitare in infantibus fidem posse imo quam maxime velle, hic saltem vindicandum est a crudiori sententia illa, qua statuunt nonnulli, operationem Spiritus S. in infantibus nullam dari. Causa simul cur in hanc opinionem labantur, ea est, quod cum *Curcellaeo existiment, eos non esse incredulos, qui de Christo nihil audivissent, ignorantes potius, (quos ignorantia invincibilis excusaret) quam infideles hos esse vocandos* Institut. lib. 7. c. 11. th. 2. Nihil quod peccati rationem habeat, quodque Deo illos exosos reddat, infantibus inesse idem agnoscit. *l. c. lib. 3. th. 11. cap. 17.* Huius sententiae subscribit inprimis *Episcopus, ad Zwinglium, Bezam* aliosque provocans, ut inde probet, subiecta regenerationis capacia infantes non esse, *Resp. ad specim. calumn. tom. II. opp. Part. II. p. 310.* Quaerit ibidem, cuiusnam operationis Spiritus S. capaces sint, & negatis operationum specibus, demum subiicit: *Cuius ergo & qualis tandem operationis Spiritus S. capaces sunt infantes? detur eius operationis aliqua certa species, aut definitus modus, ut intelligatur, quod dicitur, alioquin quodvis fingi potest. l. c. pari fiducia negant Arminiani reliqui, iustitiam*

stitiam originale in infantibus instaurari propterea, quod & huius operationis spiritus S. capaces non sint, id quod asserunt in terminis. *Apol. fol. 87.* Ab omnibus ^{Scripturae} hinc longius abimus, qui ex sola fide, opere spiritus S. ^{diclamen de-} infra fufius demonstrando, contrarium facile adstruemus. ^{serens,} Actus sane gratiae spiritus S. applicatricis est, regenerari; hoc vero infantibus contingit, dum baptizantur, *Ioh. III. 5. Tit. III. 5.* Si sine spiritu S. nemo ne Dominum quidem appellare Iesum potest, *1. Cor. 12. 3* quanto minus sine eodem spiritu poterit induere Christum? *Iam vero quotquot baptizati sunt, Christum induerunt Gal. III. 27.* Laudare DEVM, ratione ipsi probata, effectus non naturae, sed spiritus S. est, cum, eeu opus bonum, sit a fide, fides vero a spiritu S. iuxta locum allegatum, *1. Cor. XII. 3.* Laus vero haec infantibus aperte tribuitur *Psal. VII. 3.* Conf. *Matth. XXI. 16.* Ubi aduersarius spiritus S. habitat, ibi Angeli non sunt, nam *διὰ τῆς μέλλουσας κληρονομεῖν σωτηρίαν* emittuntur. *Ebr. I. 14.* Iam vero infantes Angeli comitantur, *Matth. XIII. 10.* Spiritus E. malignus hic abest, diuinus vero spiritus inhabitat, cum altero absente, alter subinde adfit, vid. *1. Sam. XVI. 14.* Operationes proinde spiritus S. in infantibus haud dubie admittimus, qui caeteroquin nec de altero illo dubitamus, iustitiam scilicet originale in infantibus perinde renovari. *Cum per baptismum, Calovius ait, qui est lavacrum Regenerationis & Renovationis spiritus S. (infantes) non tantum regenerentur, sed etiam renovari incipiant, oportet suo modo in infantibus sp. S. reparare iustitiam, quam in omnibus DEVS operari intendit, siquidem omnium misereri velit.* Confid. *Armin C. VII. 5. 19. p. 200.* Argumenta, ^{Minus accu-} quae h. l. obvertit *Episcopus*, ita sunt comparata omnia, ^{rate probans.} ut vel operationem talem, quae est in adultis, vel etiam talem, quae per actus externos erumpit, desideret,

ret, quarum nullam sic semper adesse in infantibus, lubentes proficemur. Vid. *Episcop.* l. c. p. 310.

*Non datur
in infantibus
Gratia Ele-
ctionis singu-
laris,
Contra,*

Pontificios,

XV. Summa est gratia, qua hactenus perfruuntur electi infantes; interim tamen propter hanc electionem & omnibus electis non peculiaris quaedam & prorsus singularis gratia est attribuenda. Largimur, effectum gratiae, pro conditione ac diversitate subiecti posse singularem esse & intuitu alterius, excellentiorem; At gratiae ideo ipsius diversitatem & singularitatem admittere minime debemus Nonnulli in hac sibi sententia admodum placuere. *Pontificiorum* asserta hic luculenta profant. *Bellarminus* de casu, cum inter duos, in alijs caeteroquin pares, eodem modo, tempore ac loco tentatos, alter vinceret, alter succumberet, sententiam laturus, ad inspirationem divinam provocat, quam praevideret *DEVS* ab aeterno per arbitrii vires, ab altero vero non per easdem admissum iri, Pelagianis sic simul & Reformatis favens, *Cramer. de Praedest. p. 46.* Iesuitarum gratiae Congruitas, quos Congruentarios ideo *Hülsemannus* vocat l. citand. p. 276. attemperata ad hominis appetitum, circumstantias loci & temporis, a *DEO* praevisas, itidem huc spectat. Intelligi quippe haec, secundum *Hülsemannum*, non potest, nisi vel entitati gratiae addatur ex praedestinatione *DEI* maior quaedam vehementia & intensio: Et vicissim voluntati hominis electi, peculiaris quaedam capacitas admittendi singularem hanc gratiam: vel, si gratiae in se non additur maior vehementia, sed tantum eius efficacia ex eo promanat, quod loco & Tempore congruis adhibetur, inevitabiliter sequitur: efficaciam oriri ex contemperatione naturali voluntatis humanae electorum & gratiae convergentis, quicquid etiam praetexant Iesuitae. De Auxil. Grat. p. 275. seq. Hucusque progrediuntur, qui congruentiam ex suppositione divinae Praedestinationis fingunt, cum pu-

tant, DEVM ita attemperare motus gratiae suae hominis intellectui & voluntati, ratione loci, temporis aut modi proponendi, ut, quando tales immitterentur conceptus, homo infallibiliter converteretur, ceu per beneficium Electionis proprium, quo destituerentur reprobi, apud quos scilicet talis attemperatio divina minime fit. Prolixè in hac sententia inculcanda versatur *Bellarminus L. I. c. 12. de Grat. it. c. 13. & 14.* adstipulantibus *Tannero, Svarèzio, Contremio* aliisque. Cum nimium ab hac congruitate efficaciam praedestinationis suspendant, siquidem *Bellarmino* modo *Beneficium solis electis proprium l. c. c. 13.* modo *effectus Praedestinationis l. c. L. V. c. 2.* modo *conditio conversionis l. c. c. 12.* appellatur; mirum non est, *Iansenium* prolixè, nec contradicentibus quidem *Bullis Pontificiis*, *Iansenii* libris alias oppositis, nec *Petavio* item in *Elencho* indignante, *Augustinum* suum ab hac sententia (hunc enim in partes inprimis vocant) liberasse. Vid *Hülsem. l. c. p. 271.* Reformatos nunc etiam in numerum dissentientium collocamus. Ad gratiam electorum singularem provocat *Steinius Aphor. 33. Voluntas electorum auditorum Christi efficaciter a Deo determinatas fuisse ad bonum*, *Pareus* perhibet contr. *Bellarmin. de Grat. p. 163.* subtiliores, dum hodie gratiam sufficientem & efficacem in terminis adeo aperte inculcare nolunt, subordinant tamen hanc illi, eamque modo *εφεψιμάγειον*, intrinsece (cum Scholasticis) efficacem, victricem, triumphantem, cum *Augustino*, specialem, peculiarem, abundantem cum suis vocant, qua *DEVS* quosdam homines potenter, non violenter, sed suaviter convinceret, & ad obsequium steteret. Sine periculo porro *Arminianos*, *Arminiani* gratiam, sive extraordinariam, sive specialem quandam, respectu paucorum quorundam hominum admittunt, *Apolog. Remonstr. fol. 183.* quam ingenuam confessionem scienter admodum in rem suam, ut electionem paucorum,

D

rum,

rum eamque absolutam probent, convertunt *Calvinistae* *peciatim* *Drentani Act. Dordr. P. III. Art. 4 p. 300.* Ultimum quidem inter *Bellarminum*, dissentientes denuo volumus esse *Bellarminum*, sed praecipuum tamen simul, propterea, quod speciatim pro infantum electorum peculiari gratia depugnet. *DEVM* scilicet *peculiaris* *quaedam dona*, fingit, in *conceptione & natiuitate* electorum ab utero ipsis indere, qualia apta videret olim fore, ad gratiam illam acceptandam, qualem in tempore oblaturus erat, *L. II. de Grat. c. 13. Ad. 4.*

Improbatur *ea Gratia* *singularis,* *Quoad omnes* *electos ex* *Disis,* *Matth. XIII.* Valeant interea dissentientes, nos ab eorum sententiis longius digrediemur. Gratia communis est, quia media electis & reprobis oblata, sunt in se aequae efficacia. Idem semen, eiusdem entitatis specificae & formalis, aequae itidem in se efficax est, quod in petram cadit & quod terrae frugiferae committitur; diversitas eventus a subiecto recipiente, quadruplici terra, non vero a quadruplici semine, quod Christus nullibi commemorat, dependet. *Matth. XIII. 3. seqq. Luc. XII. 5. seqq.* *Matth. XIII.* Eadem specie esculenta & potulenta in nuptiis regis apponuntur, diversa conditio convivarum, diversum efficit eventum *Matth. XXII. 4. seqq.* Gratiae divinae, ac si singularis satis non esset, imputari minime debet, cum, quod Deus intendit, consequi non potest. Gratiam singularissimam, & eam, qua maiorem ne ipse invenire Deus quidem potest, homines reiiciunt; *Quid faciam amplius vineae meae, quod non fecerim illi? quare ergo, dum uvae exspecto, labruscas fert? Es. V. 3.* Quid amplius dicam? Ne miracula quidem, summa gratiae haud dubie singularissimae documenta, assensum semper & ubique evincunt. Intueamur Iudaeos in deserto extinctos, eos sane non prodigia Egypti, non cibus miraculosus, non tonitrua in monte, non nubes & ignis, praesentiae Dei singularissimae testes, non coetus seditiosi interitus, non ser-

Es. V.
Exemplis,

Ebracorum,

serpentes &c. poterant emollire, vid. *Num. XI. 1. & c. c. XIV. 36. c. XVI. 32.* &c. Miracula, quae Corazin, Bethsaida & Capernaum videbant, vel ipsos Sodomeos, Tyrios inprimis Sydoniosque reducere ad mentem saniozem potuissent; Et tamen ibi nihil efficiebant, *Matth. XI. 20.* E. nec gratia mire singularis pro fundamento electionis & causa subterni debet. vid. *Schomerus in erudita de semipraedestinata. latitudinaria Diff. §. 29.* Ordo sane, quo hic progreditur DEVS, si innotescat, lucem non exiguam accendit. Homo quivis naturaliter reluctatur *Rom. VIII. 7.* Cuilibet vero homini illud datur, ut ab actu, licet non ab habitu huius repugnantiae cessare possit, id quod prima gratia Theologis quibusdam appellatur, qua, si prior alia adhuc concipiatur, progressus fieret in infinitum. Hoc omne ergo, quod diximus iam, DEI opus est, *Phil. II. 13.* quo admisso, & cessante repugnantiae actu, homo in statu gratiae ulterius ulteriusque crescit. *Terra avroματῶν producit herbam, deinceps arisam, spicam porro & denique frumentum Marc. IV. 29.* Vides, unde sit status hominis gratiofus & gloriofus deinceps? non sane a defectu gratiae, sed qualitate subiecti recipientis. Reprobis divina gratia, tempore etiam prorsus opportuno medicinam quaerit vid. *Ier. VII. 25. c. XI. 7. c. XXV. 4. c. XXVI. 5. c. XXIX. 19. c. XXXV. 14.* tempus inprimis matutinum, ad quod hic provocatur, temporis opportuni, indicium est *Psalms. V. 4. Psalm. 46. 6. Marc. IV. 27.* Eaedem fores fatuis virginibus patent, quam quae prudentioribus, *Matth. XXV. 10. 13.* Eaedem gratiae divinae divitiae exhibentur Iudae, quam quae reliquis Apostolis. Nihil est, quod vineae suae sterili admodum DEVS ulterius faciat *Es. V. 3.* Speciatim infantibus electis in conceptione & nativitate data peculiaris gratia improbat periente. *Omnes inuites, ibi facti sumus Rom. III. 12.* *Quis te discernit? 1. Cor. IV. 7.*

habitantium.
Corazin,

ex ordine
gratiam con-
sequendi,

ex gratia sin-
gulari repro-
bis quoque
data,

IV. 7. Quid quaeso sic aliud ageremus, quam quod cum Pelagio, Arminii Weigelique affectis gratiam quandam connaturalem instaurandam denuo susciperemus?

Non obstant,
Effectus non
insecutus.

XVII. Nihil efficiunt dissentientes dicendo: Re-probi non fortiuntur eventum, quem Electi, E. his gratia magis singularis datur. Resp. a subiecto id provenit, minime vero a gratia. Caro Christi est & manet vivifica *Ioh. VI. 51.* & tamen a quibusdam sumitur ad iudi-

Gratia perse-
verantiae ab-
sens.

cium *1. Corinth. XI. 27.* semini, si exureat in fundo are-noso, quis vim plasticam ideo negabit? Dicis: gratiam perseverantiae non habere reprobos, E. vel haec gratia singularis in electis foret. Resp. Fatemur, habitu & in-existitia in reprobis hanc gratiam non esse, interim tamen & iis communis est intentione & oblatione divi-na. Papa neminem ordinat Episcopum, si recuaverit quatuor minores ordines subire: DEVS talenta decem conferre recusat, qui unum male collocavit, *Matth. XXV. 29.* Denegata saltem reprobis specialis haec gratia nun-quam fuit, licet eventualiter sua culpa ea destituantur. vid. *Hülsem. l. c. p. 321.* Quae Augustino, contra Pelagi-um vehementius disputanti exciderunt, quaeque a *Bel-larmino* urgentur inprimis, ea soluta videri possunt ap-

Loca scriptu-
rae varia;

Hülsem. l. c. p. 284. seqq. & in Breviar. p. 990. seqq. Loca omnia scripturae, recentiori dissentienti Reformato, eru-ditionis ac modestiae laude excellentissimo allegata, *Psalms. 119. 18. Eph. I. 27. 28. Luc. XXIV. 45. Act. XVI. 14. Ez. XXXVI. 26. Ps. LI. 12. Eph. II. 10. Ioh. III. 5. 1. Pet. I. 3. Ioh. VI. 44. Eph. I. 19. 20.* &c. gratiam eam loquuntur quidem, quae primam in electis consequitur, minime vero ta-lem, quae reprobis propria fieri non potuisset, nec ta-lem, quam DEVS omnibus offerre non intendisset.

Non soli in-
fantes sive
eximie pro-
destinati,

XVIII. In infantum electione DEVS *πρωτόγενε* sua quidem, uti in omnibus electis ad aliquid in iis respexit; At

At enim meritorium nihil, quicquam observavit, siquidem intuitu operum nemo praedestinatur. Repugnant varii, Pontificii primum, dum antiquiores, tum recentiores, qua de re videantur *Alexand. Alenf. P. I. Qu. 28. n. 3.* *Pontificios* Vasquez. *Disp. LXXXIX. c. 2.* Lesius *de Praed. Sect. I.* Becan. *de Praedest. Disp. 79. c. 14. Qu. 4. conf. Thom. P. 1. q. 23. Art. 5. S. Respondeo.* Stapleton. *in c. Rom. LX.* Pighius *L. 8. de Lib. Arbitr. c. 2.* Ita scilicet hi omnes Pelagii vestigia premunt, contra quem Augustinus *de Praedestinatione Sanctorum* tantopere depugnavit. Videntur ab hac opinione interdum recedere velle, vid. *Bellarmin. de Grat. & Lib. Arbitr. L. II. c. 10.* Tannerii *Theol. schol. T. I. Disp. 3. dub. 3.* Esthii *idem in c. IX. Rom.* At enim stante hypothese eorum, per opera nos salvari, stabit etiam sententia, ex praevisis operibus hominem praedestinari; Propter quas causas enim DEVS salvat, propter easdem etiam ab aeterno elegit. Vid. *pl. ap. Schaffman. de Praedest. L. II. P. III. c. 14. p. 264.* Hülsem. *D. de orthodoxia divinae Scotum quem ab aeterno praedest. p. 4. f. & p. 13. §. 9. Scotum quendam Ioannem Erigenam, dum se Praedestinatianis Godeschaleo Erigenam, inprimis, Monacho Remensi, non aequae feliciter, ut Rabanus Maurus, Haimo Halberstadiensis aliique opponebat, in hanc sententiam incidisse, perinde vel ideo dolemus magis, quod a discipulis suis ideo stylis scriptoris confosus periisse dicitur, plura & Epitaphium inprimis eius vid. ap. Vossum in Histor. Pelag. & T. VI. Biblioth. Patr. conf. Hülsem. Praelect. in F. C. Art. XIV. sect. 1. §. III. 693. seq. Sociniani superioribus ad stipulantur, vid. Socin. Prael. Socinianos, c. 17. Schlichting. c. Meissn. in duab. Qu. p. 18. 37. Arminiani perinde vid. Apolog. c. XIII. f. 192. Episcop. Disp. 27. §. ult.*

XIX. Rationibus adducti in contrarium nitentur. Quod probatur, Vt laudetur gloria gratiae divinae, non iustitiae nostrae, electi sumus *Eph. 1. 6.* Qualis salvatio nostra, talis electio, *Ex dictis clarissimis,*

executioni enim divinae respondeat, necesse est, decretum; Iam vero *gratia salvati estis, non ex vobis, DEI donum est, non ex operibus, cur ita? ne quis ob merita sua gloriatur Eph. II. 8. 9. Propter quod non iustificamur & salvamur in tempore, propter id non sumus electi ab aeterno; At qui propter opera non iustificamur & salvamur Rom. III. 25. 28. c. IV. 6. Gal. II. 16. Tit. III. 8. Ergo & c.* Scherzerus arguit, Col-

*Ex Typo Ele- leg. Anti-Socin. p. 747. Ad typum electorum proxime
Gorum, accommodatum, Iacobum haud dubie respicere licet, hic vero electus erat, nondum natis pueris, cum nec boni quipiam fecisset, Rom. IX. 11. 12. In Christo sumus electi, ergo*

Ex Analogia, in nobis nihil quicquam DEVS invenit, Eph. I. 4. Opera finem simul constituunt nostrae electionis, electi sumus ut sancti simus Eph. I. 5. finis vero non ingreditur actum, vid. Gerhard. LL. T. II. p. 358. Menzerus Respons. ad Defens. 2. Part. Convers. Prut. c. 12. Opp. T. I. p. 973. seq. & in Dispp. Anti-Stein. T. II. p. 676. conf. Dispp. Givss. T. V. Dispp. XII. p. 159. Schaffman. de Praedest. L. II. P. III. c. 14. p. 266.

*Ex remotis o- it. p. 269. §. 2. 3. it. p. 270. seqq. Opera quae quaevis hic
mnium Ope- allegabuntur? num ea, quae sunt ante iustificationem?
rum Specie- imo vero haec sunt sine fide & DEO adeo non placent
bus, Ebr. XI. 6. num illa, quae iustificationem insequuntur?
haec vero sunt debita, imperfecta & immunda, quomodo ergo electionis causa erunt? Luc. XVII. 10. Es. LXIV. 6. vid. Calov. Script. Anti-Socin, P. II. p. 345. conf. contra Pontificios Dorscheus in Thom. Verit. Confess. sect. IIX. c. 1. §. 2. p. 425. seqq. it. Hulfem. Dispp. cit. §. 9. p. 13.*

*Non obstant, XX. Obvertunt locum 2. Tim. II. 20. 21. Quae ve-
mundities re- ro consecutio: allaborandum est cuique, ut sit vas mun-
quinta 2. Ti- dum in usum Domini, E. suis se viribus emundare quis-
morb. II. que, & sanctitas adeo haec causa electionis esse potest?
Vid. Gerb. LL. l. c. p. 359, & Schaffman. l. c. p. 274. Provo-
cant amplius ad illud: Elegit nos DEVS ab initio ad salu-
rem*

*Αγιωγραφος
2. 1. thes. II,*

et in sanctificatione spiritus & fide veritatis 2. *Thef. II. II.*
 Resp. quo argumento probabitur, h. l. sanctificationem
 vitae, cui quippe tam praeclari quid nunquam attri-
 buetur, nec potius sanctificationem spiritus, qua mun-
 dantur corda nostra, intelligendam esse? *Act. XV. 9.* *Te-*
chnas Steimii circa hunc locum vid. ap. *Menzer. T. II. p.*
679. seq. Sanctitas haec non est nostra; ἐν ἁγιασμῷ spi-
 ritus, non ἐν ἀγιότητι Theſſalonicensium, Paulus in-
 quit; Spiritus Sancti, in ministerio verbi & Sacramento-
 rum occupati, sanctitas ea est, varie in scripturis alias al-
 legata, vid. *Gal. VI. 8. 2. Thef. II. 8. 1. Pet. I. 2. 1. Iob. V. 7.*
ἀγιασμοῦ, ἐν θροσσιασμῷ Svvencckfeldiano oppositus insinu-
 atur, qui est διὰ τὸν λόγον *Iob. XV. 3. & ἐν ἀληθείᾳ* fermo-
 nis divini *Iob. XVII. 17.* spectatus insuper ratione prae-
 visionis, vid. omnino *Feurborn. Syntagm. II. Disp. 21. §. 21. p.*
Opp. 1744. Dicis: ob opera mala fit reprobatio, E. ob
 bona electio, Resp. ex oppositione minus congrua con-
 cludis; opera mala vere & prorsus mala, bona vero non
 nisi imperfecte bona sunt. Ob mala opera caeteroquin
 reprobationem fieri, minime inficiamur ne forsitan alias
 absolutam adstruamus cum *Pareo in Comment. in Rom. IX.*
Dub. 8. & Vrsino in Catech. fol. 410. Eligimur vero, *Arminiani*
 Actus fidei, contendunt, intuitu fidei, haec autem est virtus Theolo-
 gica, & actus bonus, E. intuitu boni operis eligemur?
 Resp. Fides ne quidem sub ratione conditionis dignae
 & merentis, multo minus ut opus bonum decretum
 electionis ingreditur, quin potius saltem ut relatum &
 instrumentum, quo meritum Christi apprehenditur.
 Caeterum hae fraudes Iesuiticae sunt & Cavinianae, ut
 sub exclusione intuitus boni & mali fidem itidem ex de-
 creto electionis excludant, vid. *Hülsem. Prael. in. F. C. Art.*
XV. sect. V. p. 714. seq. Conf. *Menzer. T. I. p. 97. §. 45.*
 Opera forsitan gratiae, si non naturae, rigorem hic susti-
 nebunt? *Opera gra-*
tiae.

Operum ma-
lorum effe-
ctus,

Actus fidei,

Opera gra-
tiae.

nebunt? Resp. Ne haec quidem. A Iustificacione excluduntur, E. etiam a causis electionis, *Gen. 12. 3. 4. 5. 7. collat. cum Ebr. XI. 8. Gen. XIV. 6.* Hoc adverbio temporis (*μὴπω* nondum natis, antequam boni etc.) negari non potest, excludi etiam a signo rationis divinae praecedentem intuitum quorumvis operum, sive per naturam, sive per gratiam aliquando edendorum, verba Hülsemanni sunt l. c. p. 718. Vid. idem ex instituto *Manual. Disp. V. fol. 189. seqq.*

De infantibus
eximie prae-
destinati,

XXI. Non ergo erat, cur tam sollicitè ab hac praedestinatione exciperent infantes, cum nullius, ut vidimus, electionis causam opera constituant; Interim tamen id sedulo omnino agunt. Cum *Cornelio a Lapide* alii duplicem admittunt praedestinationem, *Communem* alteram, eorum scilicet, qui ex praevisis operibus eligerentur, de quibus valeret illud Christi: *Multi sunt vocati; Propriam* velut alteram, eorum, qui ceu *Eximie praedestinati* ante praevisa merita electi essent, quorum illud Christi pertineret: *Pauci vero electi.* Collocantur in hac Classe cum B. Virgine, Apostolis paucisque aliis Infantes baptizati, ante annos discretionis decedentes, cum horum sc. nec merita, nec liberi arbitrii usus praevideri possint. Vid.

Certis quidem
quibusdam o-
peribus infan-
tes caret,

Bellarmin. de Grat. & Lib. Arbitr. c. 12. Bene quidem id dicitur, quod certis operibus infantes careant, modo non ideo singularis quaedam iis electio (quasi ordinaria a praevisione operum necessario penderet) attribueretur. Illud ex instituto *Augustinus* agit, ut proferat exempla infantum, qui sine operibus vixerint, et tamen ad salutem pervenissent. *L. de Praedestinat. Sanctorum* it. *de bono Perseverantiae* passim. *Schaffmannus* hoc ceu suppositum assumit, dari infantes, qui ante bonorum operum operationem ex hac vita excederent, de *Praedest. p. 268. §. 1. opera adu secundo existentia non habuerunt parvuli*, aperte subsumit Hülse-
man.

mannus Breviar. p. 1067. Consentit Gerhardus: Si per actum fidei, inquit, intelligunt ἐπέγειαν fidei foras progredientem quoad proximum, per opera charitatis, concedimus tali fidei operatione destitui infantes, Conf. Cath. L. II. P. 2. Art. 12. c. 1 p. 117. §. 6. Interim tamen, licet opera cum haecenus allegatis ea, quae adultiorum sunt, ex deliberatione ple-^{Non tamen omnibus, quod probatur.}noque rationis usu elicita, minime admittamus; negare tamen non possumus, alius rem exquirentes, quaedam saltem, qualia demum cumque sint bona opera, in infantibus reperiri. Episcopi rationes negantes opera tantum excludunt ea, quae et nos iam tum in antecedentibus longissime removimus. Vid. T. II. Opp. P. II. p. 310. num. 101. Mortificatio veteris hominis & excitatio novi in infantibus, in quibus sanctificatio est, haud dubie datur, licet nisi ille ulterior magis magisque ad sanctitatem contendendi non protinus ob subiecti conditionem ad mitti possit. Tendunt huc verba Dorschei: Mortificatio veteris hominis & excitatio novi duplex est, una simultanea, qua omne veteris hominis imperium robur et dominium tollitur & e contra dantur vires novae per Spiritum S. in quibus est δύναμις ληπτίτην χειρὸς ad obtinendam ἐξουσίαν τέρμα ὁσὶν γέ-
 νεσθαι Job. I. 12. Altera est exertio illius δυνάμεως ad ulterio-
 rem regenerationis perfectae per renovationem prosecutionem, in exterminandis reliquiis Veteris Adami & novi Adami persciendis incrementis. Prior est necessaria ad salutem & suppeditat gratiam, Christum & Spiritum S. cum omnibus favoris divini praesidiis, tanquam a qua, per quam & propter quam animo hominis illata est. Posterior prioris fructus est & iustificatum salvatumque respicit & attinet, non autem iustificationem & salvationem, quae iam coram tribunali divino peracta est. Et ad hanc cohortatio Ephesiorum spectat. cap. IV. 23. 24. 25. ---
 Atque hae mortificationes quotidianae & successivae, hae renovationes & vivificae operationes, sunt bona opera, quatenus illis magis magisque destruitur peccati sensus & Spiritus

ex Analogia,

dominium invalescit. Vid. in Tractatu solidissimo de Gratia contra Paulum Ferrium Disp. VI. 198. seq. Fides vera nunquam est sine fructibus, horum licet conditio varia sit, pro varietate illius. Paucis: Qualis est fides, talia sunt opera. Quando dicimus, infantes habere fidem actualem, Gerhardus ait, tunc intelligimus talem ἐνέπρετον, qua fides per Sp. S. in corâibus infantum accensa agit, paciscitur ac stipulatur cum DEO 1. Pet. III. 21. numne hoc operibus annumerabis? provocat deinceps porro ad illud Nazianzeni: Infantes sanctificantur sine sensu sanctitatis l. c. A negatione externae & sensibilis perceptionis ad negationem rei N. V. C. alias nec fides infantibus concedenda esset. Vincunt infantes mundum Ioh. I. 13. 1. Ioh. V. 4. laudant DEVM Psalm. VIII. 3. Matth. XXI. 16. Ap. XIX. 5. timent nomen DEI Psalm. 115. 13. Ap. XI. 18. Ad admirabilem infantum in maximis doloribus patientiam Gerhardus dudum provocavit l. c. num. 8. Non facile haec feliciter describuntur amplius, quam Feurbornii verbis, postquam candidè confessus fuerat ante, in infantibus baptizatis & per baptismum fide iustificante donatis sunt B. O. a Sp. S. inhabitante gratia accensa, statim deinceps pergit: At B. O. quae ab infantibus baptizatis praestantur non prorsus similiter se habent ad B. O. adultorum hominum credentium, siquidem horum B. O. constant. 1.) Notitia magis evoluta & distincta, quam qualis est in infantibus baptizatis. II enim, etsi vere credunt nondum tamen externam etiam habent indigi proximi cognitionem. 2.) Adultorum opera habent plerumque annexam sibi propriam βέλτην καὶ προόψεσιν, infantum vero nunquam. 3.) Adultorum opera tendunt etiam ad proximum: Sed infantum, qua talium, fides nondum est per charitatem erga proximum efficax. Feurborn. Fasc. II. Disp. IV. de Peccat. infant. actual. §. 46. p. Opp. 224.

Ex locis scripturae,

Ex consensu Gerbaridi,

Feurbornii,

Waltheri,

de re

re exposuit: *Fides equidem adultorum, inquit, sese ut plurimum eiusmodi operibus externis exerit Luc. 11. 17. Sed non semper. Multo minus id ab infantibus requiri potest, quorum organa agendi non sunt disposita ad exercitium B. O. externorum.* Interim non carent infantes operibus fidei internis, quia stipulantur cum DEO 1. Pet. III. 21. laudant DEVM Psalm. 8. 3. Matth. XXI. 16. &c. *Diff. de Fid. Inf. baptiz. §. 16.* Tanneri argumentum, quo utitur in Col. *Vindicatur contra Tannerum,* loquio Ratisbonensi, nobis non nocet, ubi scilicet a classe iudicandorum altera eximit infantes, propterea, quod nec Christum esurientem pascere, nec sitientem potare possent Colloq. Ratisb. p. 260. Bene observavit ibidem, pationem & potationem illam esse tale aliquod opus, quod non in omnibus fidelibus & salvandis requiretetur, quid enim de pauperibus piis dicendum esset, qui ipsi Christum non cibarent, quin potius in iis Christus cibaretur? Specie proinde hac operum negata, non tamen ideo negabuntur omnia infantibus, imprimis dum illa ad extrinsecus erumpentia spectant, qualia infantum opera esse, supra iam tum inficiati sumus. Conf. omnino summe Venerandi Domini Senioris nostri *Deutschmanni D. de Fid. infant baptiz. 1666. hic habita p. 53. §. 33.*

XXII. Aliud ergo est quaerere, num opera adfint, aliud, an intuitu eorum electio fiat? hoc, uti supra, ita etiam *Non datur absoluta infantum electio,* minus constanter pernegamus. Deus tamen interea, licet ad opera eligens non respicit, ad aliud tamen in homine eligendo attendit, de quo nunc pluribus est exponendum. Ne quidem non-excursionem gratiae, qua praesente, ab aliis subsecuturis alias malis actibus cessamus, pro causa ad electionem inductiva habemus; obicis enim absentiae possibilitatem etiam ipsa gratia introduxit, ut adeo homo et hic nihil conferat. Passiva sane illa hominis capaci-

citās, qua obiective se habet, tantum est status hominis, quo praesente, non operante, ipsi accidit, quod gratia uberiori cumulatur, uti absentia repugnantiae respectu vivificationis, non est causa inductiva, ut Deus resuscitet defunctos. In Tyriis illud videre licet, ubi haec non-excusio causa uberioris gratiae inductiva non erat *Math. XI. 21.* quod contra varios Semi-Pelagianizantes observamus, vid. *Hülsem. Bre-*

Licet praevisionem usus liberi arbitrii in infantibus non praesupponatur, *viar. p. 1042.* De infantibus speciatim hi ita sentiunt, praesentibus non fuisse, vel etiam, si infantes alii serventur, acceptum illud ferendum esse meritis Parentum, vel Patrinorum quae sitis, vel sponte interpositis intercessionibus, caeterum vero de causis praedestinatorum & reprobatorum infantum anxie laborandum adeo non esse, cum neque damnatio eorum nimis acerba, neque salvatio nimis iucunda sit, Vid. Idem in *Praelect. in F. C. Art. XIV. Sect. III. §. 1. p. 710. seqq.*

Fides tamen supponitur,

quod

Contra plurimos,

Probatur,

Seet. III. §. 1. p. 710. seqq. Fides praevideatur uno verbo, merito Christi innixa. Vocabula *Promissionis, Electionis, Dilectionis, Propositi, Beneplaciti, misericordiae,* quae causas electionis notant, nunquam sunt absolutae, & si in sensu exclusivo etiam inveniuntur, nunquam tamen fidem, sed opera excludunt. Firmus stat Theologorum Canon: *Nulli divinae promissioni sua stat firmitas, si absolute et citra suppositionem fidei accipiatur ex Rom. IV. 16. Gal. III. 18. 22.* Plurimos equidem sententiae adversari nostrae videmus, eo fine scilicet hic mira movent, ut electionem absolutam confirmet. Vid. *Art. Dordr. p. 160. §. 7. it. Molinaei Confess. ibid. p. 396. seqq.* quae vel sola allegasse sufficiat, quia crasse admodum veritati hic obloquuntur. Sub qua conditione Deus nos praevidit iustificandos, cum *F. C. Epit. Art. XI. p. 617. seqq.* colligimus, sub ea etiam praevidit eligendos, *Rom. IIX. 30. A. sub qualitate admittendae fidei & c. Gal. III. 8.* Secundum praevisionem & propositum electi sumus *Rom. IIX. 30.* Quodnam vero praevisionis huius & propositi obiectum erit?

erit? Id Paulus indicat, *nos elegit ad salutem ev árya quã spiritus & fide veritatis 2. Thef. II. 13. ev etenim frequentissime idem notat, quod intuitu & obiecti adeo determinati nota est, vid. pl. ap. Winckelmannum Disp. de aetern. DEI Elect. in Dispp. Giess. T. V. p. 18. seqq. it. apud Haberkornium ib. T. IX. p. 1246. it. 248. seqq.* Exemplum Iacobi ad nauſeam usque obvertunt dissentientes: *Nondum natis pueris, cum nec quicquam boni aut mali fecissent ut propositum DEI secundum electionem firmum maneret &c. Rom. IX. II. 12. cum tamen nihil faciat ad rem. Typus electorum non tam late fuerat extendendus. Sermo hic est non de individuís, sed de populis universis. Si argumentum E. valeret, omnes Esavi posteri damnati, Iacobi vero salvi pronuntiandi omnes essent. Extra scopum primarium haec detorquentur, qui praerogativam temporalem alioquin fittit. Insuper adhuc ponas, τὸ benefacere respectu Iacobi hic removeri, num ideo excludetur fides? Quod de malis operibus Esavi hic excipi potest respectu reprobationis, de eo dicetur deinceps; hic saltem in antecessum notamus, phrasin, *nec bonum nec malum factum attendere, esse paroemialem ac notare idem, quod indefinite, nulla opera intueri. vid. Thren. III. 38. Es. XLI. 23. Añ. XXIIIX. 21.* Plura non addimus ex hoc *cap. IX. Rom. desumpta, propterea, quod Hulfemannus, Menzerus, Meisnerus, Schroederus, Cramerus* item alique in explicatione illius & vindicatione abunde satis occupati fuere.*

XXIII. Cum ergo fides in infantum electione *Datur in im-* praevideatur, accuratius nunc demum inquirendum *fantibus fi-* rit, numne fides etiam in infantibus reperiatur? *des,* *Asserimus illud, distinguentes tamen statim ab initio, inter fidem in se, & ratione peculiarium accidentium, actuum scilicet antecedentium quorundam & consequentium consideratam. Illo sensu infantibus, hoc vero adultis tribui-* *Distincta tamen in quibusdam ab adultorum fide,*

tur. Actuale itidem hic fidem admittimus, licet non respectu operationum externarum, quibus per opera charitatis erga proximum progreditur foras; tamen respectu operationum internarum, qua in infantibus per Spiritum Sanctum accensa agit, pacificitur & stipularur *1. Petr. III. 21. vid. Gerb. Conf. Cath. L. II. P. II. art. 12. c. 2. p. 116. seq.* De differentia proinde fidei, quae in adultis, & quae in infantibus est, facile iudicabitur. Ibi notitia magis explicata est, evoluta & reflexa, assensus clarior, operum externorum praelectivorum, prodeuntium foras, conspectus, dantur & hic perinde maiora fidei impedimenta, cum fides eiusmodi celsitudine rationis obmurmurantis saepius infestetur, quod contra *Bellarminium* aliosque notamus, vid. *Eurborn. Append. Disp. de Statu infant. Fasc. II. §. 37. opp. p. 352. seqq.* Ratione σοίας considerata fides in infantibus manet, & quidem *propria* (non aliena) *actualis* (non habitualis seu nude potentialis) *eaque directa* (non reflexa) uti *Scherzerus* thesin nerveose ponit, *Anti-Bellarmin. Disp. X. p. 493.* Varii perquam huic veritati se opponunt. *Pontificii* prodeant primum, quando fidem non actualem, sed habitualem, imo non propriam, sed alienam admittunt. *Bellarmin. de Bapt. L. I. c. II.* *Cassander in Consult. ad A. G. Art. IIX. IX. conf. Volusius in Caerech. Bibl. Loc. de Sacram. p. 121.* Concilium iam tum *Vienense* sententiae huic de nudo habitu & otioso subscribebat, cuius assertum Concilium Tridentinum, ut certum maxime definitivisse, testis est *Bellarminus l. c.* & Concilium ipsum *Sess. VII. de Bapt. Can. 13.* *Tannerus* sententiam de fide infantum actuali prorsus *παράδοξον* in Colloquio Ratisbonensi vocat. *Gretserus* pro modestia sua, *delirium Lutheranorum* (de fide infantum actuali) *tam anile esse*, profiteretur, ut vix quicquam videatur *anilius vel per somnium excogitari potuisse.* *T. I. p. 1571.* Arroganter perinde

Dissentiunt
varii,

Pontificii,

de insurgunt *Becacnus Manual. Controv. L. II. c. 2. p. 484.* & *Forer*us In *Wunder über alle Wunder P. II. p. 328.* Antiquiorum imprimis asserta dedit *Gerhard. Conf. Cath. l. c. conf. Menzer. T. I. p. 150. S. 10. Dispp. Giess. T. V. p. 251. Nifanius de Fid. Inf. p. 41. seqq. Gerb. in LL. T. IV. p. 1209. seqq. Senior* item noster pie admodum reverendus *Magnif. Dn. D. Deutschmannus D. de Fid. Infant. baptiz. 1666. habit. Scherz. Anti. Bellarm. p. 493. Quistorp. D. de Fide Infant. Calviniani, Selt. II. §. 2. aliique. Calvinianos* in numerum dissentientium porro reponimus. Fidem nondum formatam, & semen saltem illius Calvinus agnoscit. *Instit. L. IV. c. 16. & c. 20.* Alienam infantum fidem admittit *Beza in Colloquio Mompelgardensi, vid. Iacob Andreae in Epit. Collog. Montisbelg. p. 45. conf. Hunnius de Sacram. p. 284. seqq.* Actuale negat *Ursinus in Catech. Qu. 57.* Laterem lavare *Zvinglius* ait, qui infantibus fidem tribuere vellent. *Maresius* nec volam nec vestigium huius fidei extare in sacris docet *Colleg. Theol. p. 153.* Wittichius nil certi posse determinari ait *Theol. Pacif. p. 106.* Ea dudum fuit inter Calvinianos dissensio, ut a Theologis in tres Classes fuerint divisi (1) eorum, qui fidem infantum negant, quorum *Petrum Cunaecum, Piscatorem, Chamierum, le. Crocium, Bucanum, Vrsinum* etiam imprimis referunt 2) eorum, qui τὸ ἐπίχειρ arripiunt quorum *Wittackerus, Maresius* etiam aliquo loco pertinere videntur. (3) denique eorum, qui alienam, Parentum scilicet Ecclesiaeque fidem attribuunt infantibus, quod *Bezam, Zanchium, Bucanum, Perkinsum, Rivetum* aliosque fecisse legimus. Vid. *Nifanii Diss. sub Haberkornio hab. de Fid. Infant. p. 35. seqq.* De Calvinianorum scitis in genere vid. omnino *Maffonius* contra *D. Hoe* disputans in *Anatom. triumph. Univers. P. III, c. 26. p. 293. seqq.* Aperte saltem, quae iis mens sit, *Molinaeus* ostendat, in Confessione, Patribus Synodi *Dordra-*

dracenaefacta, quam tanti Patres illi faciebant, ut statuerent, pro accurato eo iudicio & consensu in Doctrina, gratias Molinaeo agendas esse Sess. CXLIV. vid. Aët. Dordr. p. 411. In hac confessione vero plus vice simplici concludit, respectu fidei factam electionem non esse, quia alias multi infantes damnarentur, cur ita? quia fidem non haberent l. c. p. 398. sequuntur ita sentientem *Theologi Bri-*
Anabaptistae, tanni §. 7. l. c. p. 499. Anabaptistas itidem in hoc errore praeivisse, Colloquium Emdanum docet, in quo profitentur: *Infantes salvos fieri, licet non credant. In Frankenthalensi* similia prostant. P. 12. Aët. p. 631. vid. Wigand. in *Anabapt.* p. 550. seqq. & Cloppenburg in *Gangraena Theol. Anabapt.* Photinianos ac Socinianos hic perinde allegamus. Socinus dogma hoc cum omni ratione, ipsoque sensu communi pugnare, nec ullum fundamentum in testimoniis divinis habere, ait. *Libel. svasor.* p. 52. Ceu puerilis coniectura a Smalzio haec doctrina traducitur c. Franz. p. 311. vid. *Calov. Script. Anti-Socin.* P. 11, p. 244. Scherz. *Colloq. Anti-Socin.* p. 721. Arminiani hic etiam minime sunt praetereundi. *Falsum pronunciant, DEVM iustitiam originalem per Spiritum S. iterum operari in infantibus velle, eo, quod illi incapaces sint.* in *Apolog.* fol. 87. Episcopus sine cunctatione & aperte ad Calvinianorum consensum provocans, animi sententiam exponit, vid. *Opp. T. II. P. II. p. 310 seq.* Quod sigillatim quisque, tanta erroris confessione docuerat, suum quoque faciunt *Syncretistae*, qui licet videri velint, ac si fidei saltem modum impugnent, revera tamen id agunt, ut fidem ipsam infantibus negent. In *Epist. Apolog.* fidem hanc proprie dictam esse concedere nolunt p. 119. Fides vero aequivoce talis, qualis est? vid. *Strauch. Consens. Repetit. Punct. 65. p. 419. seq.* & *Theolog. Wittberg in Antapolog.* c. 17. p. 480.

XXIV. Infantum fides contra quosvis dissentientium catervas facile probatur. Expresse de iis pronunciat Christus, *quod credant, Matth. XIX. 6.* Non existimandum est cum Pontificiis, Calvinianis, Anabaptistis & Socinianis hunc locum adultiores, non vero proprie infantes supponere; cum sermo sit de iis, qui scandalizari possint; Quasi scilicet scandali realis natura primario non consisteret in eo, cum tale quidpiam profertur, quo alteri scandalum praebere potest. Negato scandalo insuper actuali & formali, potentiale & occasionale non statim itidem negatur. Scandalum haud dubie verum est, de quo Christus loquitur *Matth. XVI. 23.* at enim numne actu Petrus poterat esse scandalo Servatori? Non puto. Videmus ergo scandalum adesse posse, licet, vel ob naturae perfectionem, vel aetatis conditionem alter scandalo illo, actu non moveatur. vid. *Scherzerus, tum in peculiari de Fid. Infant. Disp. tum etiam in Colleg. Anti-Socin. p. 903.* Si nomine pusillorum infantes hic non intelliguntur, sequetur infantes baptizatos modo, vel infantibus adultioribus fieri similes debere, vel in aeternum iis pereundum esse. Cur potius, quaeso, adultiores proponerentur in exemplum humilitatis, cum malitia crescat cum annis? *Malitia estote parvuli 1. Cor. XIV. 20.* vid. *Gerb. LL. T. IV. p. 1:00. seq.* Si cum *Schlichtingio & Bellarmino* dicas, vocasse puerum & statuisse in medio Christum, hinc aetate profectior haud dubie fuisset, quippe qui accurrere potuisset, R. vocatur etiam illi, qui asportantur *Luc. XIX. 10.* Nos vocamur ad fidem, qui propriis tamen viribus venire non possumus *Marc. I. 15.* Puer vocatus venit, quod accurrerit vero, id non habetur in textu. Parvulos, quos *Marbaeus* dicit, *Lucas* reddit per τὰ βρέφη, *c. XIII. 15.* in simili historia, qua voce proprie dicti infantes, qualis Iohannes erat, *Luc. I. 44.* indicantur. De gestatione in ulnis nihil commemoramus, *Marc. IX. 36. c. X. 13.*

Probatur infantum fides, *Dictis, Matth. XIX.*

Matth. XIX. 13. Et ponas, fuisse quendam a Christo propositum, qui dari poterat iam tum, quod ex vocabulo *παιδῶν* evincere nonnulli volunt, sufficit rationis usu eum polluisse nondum, simplicem fuisse & infantibus adeo in eo comparandum. Vid. *Walther. D. de Fid. Infant. Baptiz. §. 4. seqq. Nifanius l. c. p. 13. & 34. Hunnius de Sacram. p. 269.* Praeterea vero provocamus etiam ad locum *Psal. VIII. 3.* collatum cum *Matth. XXI. 16.* Laus & praeconium Dei est fructus & effectus fidei, ergo testantur de sua causa. Nec *Stephani le Moyne in not. ad var. sac. p. 723.* nec aliorum opiniones, quas *Geierus* affert *Comment. ad h. l.* nos eo adigunt, ut a literae proprietate recedamus. *עוּלְיָוָה* primum afferuntur, infantes ludere velut incipientes *Ier. VI. 11. Thren. I. 5. Joel. II. 16.* imo infantes tenerrimi *Thren. II. 20. Iob. III. 16.* Deinceps etiam *יְיָקִים* ab uberibus pendentes, vel ideo tenerrimis, licet alias a Iudaeis vel ad triennium usque lactati fuerint, *2. Maccab. VII. 27.* annumerandi, quia in textu notabili ratione distinguuntur. His attribuitur laus, non sane obiective & occasionaliter, sed actu ipso & formaliter, quod tum textus ipse: *Ex ore,* tum accommodatio Servatoris *Matth. XXI. 19.* abunde docent. Ponas Psalmum includere laudes eorum, qui sunt profectiores paulo simul, quo argumento evinces, teneriores ac fugentes excludi? imprimis dum loca alia succurrunt, ubi ab uberibus pendens fiducia in Deum tribuitur. *Psal. XXII. 10. seq. conf. Thumm. Imp. Phor. fol. 381. seqq.* Fides infantum amplius confirmatur ex rationibus & consequentis sponte sua fluentibus. Baptizantur, hinc *Christum haud dubie induunt & credunt Gal. III. 26. 27.* Unus, specie quoque infantum & adultorum *datur baptismus,* E. utrorumque etiam una specie fides est. Fides reflexa & directa, uti actus etiam mentis directus & reflexus, specie non differunt. *Ephes. IV. 5.* Nulla Sacramenta prodesse absque fide, contra Pontificios saepe

Ex rationibus,

Infantes baptizantur,

saepe evictum fuit. Eadem ratione eodemque interve-
 niente organo etiam infantes iustificantur, uti nos, ceu
 veri Abrahamitae, Ergo per fidem *Rom. IV. 22. seqq.* In-
 fantibus etiam facta est promissio *Genes. XVII. 7. Aëor. II. 19.* ^{In-De promiss-}
 promissio vero sine fide nullius usus est. Benedictione di-^{sionibus par-}
 vina fruuntur iidem, *Marc. X. 16.* sine fide autem haec lo-^{ticipant,}
 cum non habet. *Ebr. XI. 6. Gal. III. 14.* Infideles a Christo ^{Benedictione}
 in exemplum non proponuntur, Infantes vero proponun-^{fruuntur,}
 tur *Matth. XIX. 3.* Angeli sunt infantum ministri, incredu-^{Aliis exem-}
 lorum vero non sunt *Ebr. I. 14. Matth. XIX. 10.* Infantum ^{plō sunt,}
 est regnorum coelorum *Matth. XIX. 14.* non vero, nisi cre-^{Ab Angelis}
 dentes salvantur. *Joh. III. 16. Marc. XVI. 16. Joh. XIV. 6. i. Joh.*
V. 12. Si fidei obstaculum daretur, daretur vel ratione DEI, vel
 ratione infantum; Non illud, *nullus nostrum negat,* Schlich-
 tingius ipse fatetur, *divina potentia fidem aliosque Spirituales*
motus posse effici, qui sciamus etiam asinos, quoties DEUS velit,
loqui posse, contra *Meisnerum fol. 906.* Non hoc, quia nec
 Physicum, nec hyperphysicum adest. Non illud, absentia
 enim usus rationis potentiae divinae operanti obicem non
 ponit, Iohannis & circumcisorum exempla rem optime
 docent: Non hoc, verbi enim audibilis vicem, visibile bap-
 tismus supplet. Mundum vincant infantes, necesse est,
 cum alias sub potestate Principis huius mundi manerent,
 iam vero *fides est victoria, quae vicit mundum i. Joh. an. V. 4.*
 quo argumento *Hunnus* utitur *de Sacrament. p. 267.* Infan-
 tes habent Spiritum S. qui in iis operatur, quod supra osten-
 sum, quam operationem fidem parvulorum vocamus, de ^{Spiritum S.}
 qua loquitur Apologia: *Deum dare infantibus,* inquit, *per*
baptismum Spiritum S. qui oblatas promissiones illis applicet,
Art. IX. vid. Danh. Hodof. fol. 887. De Iohanne in utero, ^{Exemplum}
 iuxta illud *Luc. I. 15.* prae gaudio exultante *l. c. v. 44.* alii ^{Johannis,}
 disquirant, nobis sufficit ostendisse potentiae divinae, qua
 fidem excitat, fideique citra usum rationis ostensae exem-
 plum

plum hic nobis suppedidari. Fufius caeteroquin in hoc argumento verfantur *Waltherus*, *Quistorpius*, *Nifanius*, *Deutſchmannus*, *Scherzerus* in diſputationibus allegatis. *Hülſem. in Breviar. p. 621.* Gerhard. *ll. cc. Feurborn. Anti-Oſtorod. p. 243.* Hunnius *l. c.* & in *diacon. p. 25.* Gieſſenſ. *Diſſp. T. V. p. 242. T. II. X. p. 294.* Brochmand. *in System. P. II. p. 163.* Calov. *Script. Anti Soc. P. II. p. 294. it. P. III p. 233.* Scherz. *Anti-Bellarmin. p. 494. ſeq.* Wagner. *Inquiſ. in Act. Henor. Sect. VI. p. 674. ſeqq.* De teſtimoniis Patrum aliorumque noſtræ ſententiæ prorfus addiſtorum vid. *Gerhard. Conf. Cath. l. c. p. 116. ſeqq.* Scherz. *Colleg. Anti-Socin. p. 836.*

Obiiciunt,
differt infan-
tum fides a
fide adulto-
rum,
Reſponderetur,

Infantes ca-
rent uſu ra-
tionis,

Reſpond.

XXV. Non obſtat, ſi dicas, fidem hanc talẽ non eſſe, qualis adutorum eſt; diverſitatem enim fidei in accidentalibus ſupra iam tum agnovimus. Vere infantes credere dicuntur, quod ſupra vidimus, vera autem fides ſine eſſentialibus fidei partibus nunquam eſt. Si duplex daretur fides, infantum & adutorum, duplex quoque foret iuſtificandi modus, vid. *Fecht. Theſ. Polem. §. 28.* Affelman. *Syntagm. P. I. Diſp. de Fid. Infant. p. 845.* *Walther. l. c. §. 11. 14.* Dicis: At infantes uſu rationis deſtituuntur, neſciunt ſe credere, nec adultioreſ facti, ſe credidiſſe ſciunt. Reſp. ficcine concludis, non dari in infantibus fidem? Neſcis perinde, in infantia te ploraſſe, numne igitur non ploraſti? quid de Iohanne dicis, *Luc. I. 44.* Si uſum rationis adeo urgeas, quid de Phreneticis, agonizantibus, imo adultis ſomniantibus dicis? numne & hiſ fidem denegabis? De infantibus uſu rationis ita deſtitutis, ut per cauſas naturales eam non exferant, negari ſaltem non debet, ac ſi prorfus nullo modo ratione utantur; per ſuper naturalem ſpiritus S. operationem uſus iſ rationis excitatur, qui ad exercitium virium credendi acceptarum in baptiſmo ſufficit. Fiducialiter meritum Chriſti apprehendunt infantes, ergo
vel

vel aliquis saltem usus rationis subest, *DEVS* etiam hic plus potest, quam nos intelligimus *Eph. III. 20. conf. Chemnit. E. C. T. II. p. 92. seqq.* Aliud est actus fidei, aliud fidei sensus, ille hunc non semper simul infert, quia non omnis actus est statim reflexus. Notitia articulorum fidei supernaturaliter in regeneratione accepta in infantibus adest. Iohannes non adultioribus tantum, sed infantulis quoque scribebat *1. Iob. II. 13.* & de his aperte dicit, *ἐγνώκατε τὸν πατέρα v. 14.* si vel maxime per *παδιά* grandiusculos intelligas, loquendi tamen ratio in Praeterito attendenda erit. Verum est, quod infantes nesciant, se credere, & crescentibus aetate & annis in articulis fidei erudiendos esse; At enim contingit hoc etiam adultis, ut morborum gravitate, vel tentationum paroxismiss attenuati, veram se nesciant habere fidem, qua tamen minime destituuntur. *Es. XLIX. 14. Thren. III. 17. 18.* Circumstantialia proinde fidei quidpiam in infantibus saltem abest, explicita scilicet & confessione externa declarata notitia, quod *Augustinus* alicubi miratur: *Mirabile est, inquit, & tamen verum est, quod in multis DEVS non habitat, qui eum norunt, ut in Philosophis, de quibus Apostolus ait: Cum cognovissent, non sicut Deum glorificaverunt: & contra in multis habitat, qui eum non norunt, ut in parvulis baptizatis* Epist. ad Dardan. *vid. Feurborn. Anti-Ostrod. p. 244.* §. 6. Iohannes in utero Christum fide agnoscebat, & tamen informandus erat de Christo adultior factus. Aperte fateatur, sub initio annorum ministerii, Christum in individuo se non novisse *Iob. I. 32.* hinc signo etiam visibili in baptismo, qui nam Messias esset, erudiendus erat *1. c.* Operatio Spiritus S. qua fidem excitat, ad usum rationis nunquam est alligata. *Math. XVI. 17. 2. Cor. III. 5.* imo inimica potius fidei ratio saepe est *Rom. IIX. 7. 2. Cor. X. 15.* multa *DEVS* videt, quae nos minime videmus,

mus, & observamus, gemitus creaturarum *Rom. II. 22.* clamores corvorum eorumque causas *Psal. CXLVII. 9.* cur non perinde hic cordium scrutatori eius, quod est, relinquitur? *2. Paral. VI. 30. Iob. II. 26.* vid. *Balduin Cas. Consc. p. 63. 64. Hunn. de Sacram. p. 273. 283. Giesf. T. III. p. 379. T. V. p. 245. seqq.* Provoce ad illud, parvulos nec dextram intelligere nec sinistram *Ion. IV. 11.* nil inde sequitur aliud, quam infantes non credere sic, uti adulti. Argumentum hoc inprimis Pontificii urgent; At enim si valeret illud, nec habitum fidei habituri infantes essent, quem tamen iis tam facile largiuntur. Imo cur Pontificii ideo infantibus fidem negant, quia tanquam reflexa in sacris ea nullibi fuerit demonstrata, cum tamen Mariae, dum in utero adhuc fuisset, actus intellectus reflexos tribuant, quibus cogitasset *de Deo, de se ipsa, de humana gente, de Republica Angelica*, ubinam de his in sacris legitur? *Vid. Poza in Elucidar. Deipar. fol. 722.* de Phrasi sp. S. apud *Ionam. c. IV. v. 11. pl. vid. ap. Crauserum in Phosphor. p. 795.*

Si quae datur
infantum fi-
des, habitua-
lis, non actua-
lis erit,
Respond.

XXVI. Contra actualem fidem si obvertas, cum *Bellarmino c. 11. de Bapt.* fideles dici a habitu, non ab actu, alioquin dormientis v. g. fideles non essemus *Resp.* Actus primus omnibus, infantibus pariter & adultis dormientibus item semper competit, licet actu explicito sensibilibus se non subinde exerat. Si infantes sunt capaces habitus fidei, sunt etiam capaces actus, eadem impedimenta, quae pugnant contra actum, pugnant etiam contra habitum, & argumenta contra, quae pro habitu fidei probando adducuntur, pro actu adstruendo etiam quamplurimum valent. Fides habitualis infantum ab omni actu seiunctus haecenus adhuc inter delira Iesuitarum inprimis figmenta numeratur, qui male caeteroquin ipsi inter se consentiunt, *vid. Nifanius l. c. p. 28. Gerhard. l. c. T. IV.*

T. IV. p. 1212. seq. Kromayer. *Loc. Anti-Syncret.* p. 195. 198.

Nec est, quod dicas, semen quoddam fidei commodi-
us attribui infantibus posse, iuxta *Trelcatium, Vorstium,* Vel semen
saltem fidei
erit,

Lunium, Sobnium, Bergium aliosque *vid. Massonius Anatom.*

Univ. triumph. P. III. p. 294. seqq. Parum scilicet hi *Respond.*

absunt a fide fociorum potentiali, de qua *ap. Ursinum.*

Catech. p. 370. *Polanum. T. 2. Diss.* p. 631. *vid. Masson. l. c. &*

pag. 485. Nulla huius phraeos commoda explicatio da-

ri potest; Si dicant femina velut fidei delitescere in na-

tura nostra, eheu quam falsa docebunt? si Spiritum S.

per semen illud intelligunt, offendunt iterum, dum fidei

hoc semen opponunt; Spiritus S. enim sine fide in no-

bis non operatur. Fidem in potentia pro nulla reputa-

mus, si haec ergo daretur in infantibus, qualis iustifica-

tio, qualisque salus infantum foret? Semen illud vel otio-

sum erit, vel operosum, si illud, frustra datur: si hoc,

motus isti vel sunt a natura, vel a gratia, illud Pelagia-

num est, si hoc, *εργασίμης ἀλαλήτης* operatur gratia,

quod actus fidei vocamus. Pergis vero dissentiendo:

Infantes non audiunt, E. nec credunt *Rom. X. 12. Resp.*

Fides est ex

confundis cum infantibus adultos, fidem reflexam cum

directa. Verbo posito audibili, visibile baptismus non

excluditur, hic enim perinde infantes audiunt, quod fu-

sus deducit Bremius in Catech. p. 41. Theologi Hasiaci

in der gründlichen Ausführung derer Caselischen Wechsel-

schrifften p. 527. Quomodo audiebat Iohannes in utero?

Quomodo David, cum ab uberibus pendens, fiduciam

collocaret in Deo? Quomodo Maria in utero, iuxta eos,

cum quibus hic disputamus, fidei effectus citra auditum

edidit? Reluctantur vero infantes eiulatibus, motu cor-

poris &c. baptismo, hinc vel ideo etiam non credent?

Resp. Resistentia naturalis actum fidei divinitus excita-

tum, in subiecto contumaciter non resistente, non tollit.

Re-

Infantes re-

luctantur

Baptismo,

Respond.

Infantes re-

luctantur

Baptismo,

Respond.

Sufficiet in-
fantibus fa-
cta electio,
Respond.

Infantes non
poenitent.
Respond.

Reluctabantur etiam infantes doloribus circumcisionis, & tamen circumcisio iis erat signaculum iustitiae fidei, Rom. IV. 11. 15. Mortem averfatur natura nostra, anne vero morituri fidem ideo non habemus? Absit. Sufficiet vero forfan infantibus, quod sint electi, quorsum *Martyris* argumentum tendit vid. *Dispp. Gieff. T. V. p. 248.* Resp. supponit hoc argumentum electionem absolutam, sic etiam baptismus prorsus supervacaneus foret. Electione posita, fides non excluditur, quod supra fusius ostensum. Ubi non datur poenitentia, *Berghius* argumentatur, ibi nec eius pars dabitur fides, A. in infantibus Resp. Negat, quod scimus, hanc poenitentiam infantum ex Theologis nonnulli, vid. *Feurborn. Disp. de peccat. actual. Infant. contra Aretium pugnans Fasc. II. p. 225. §. 51. 52.* eundem impugnat etiam ex instituto *Brochmandus in Syst. P. II. p. 143. Weinmannus* itidem vid. in *Instit. Theol. p. 291. §. 28.* At enim vero de poenitentia circumstantialiter & quoad sensum, non quoad actum praecise considerata haud dubie loquuntur, quod *Feurbornius* docet, dum contritionem ex verbo audito enatam, negat *l.c.* Quoad essentiam & actum considerata poenitentia bene haud dubie admittitur. Loquatur *Augustinus*: *Dicet aliquis - - - num quid tantillus potest aliquid poenitere? Huic respondendum, si propterea poenitentes non sunt, quia sensum poenitendi nondum habent, nec fideles dicendi sunt &c. L. I. de Peccat. merit. c. 19.* Ad stipulatur Senior noster pie admodum venerandus *Magnif. Deuschmannus*: *Poenitentiam etiam actualem, inquit, in infantes cadere, vel ex solo Joelis c. II. v. 6. ὁφθαλμοφάρμακός perspicere licet, Disp. cit. p. 84.* Mens eadem *Dauvrauero* est, cum asserit, *Infantes Ninivitanos quoque cum Parentibus suis, suo modo poenituisse, Hodosoph. Phoen. X. p. 1001. seq.* Si vero urgeas, qualem nos demum poenitentiam velimus? respondemus paucissimis: *Qualis est infantum fides, talis quoque eorum est poenitentia.*

XXVII.

XXVII. Fide sic requisita in infantibus electis, requiramus nunc porro etiam fidem eorum propriam. Fide ^{Ad electionem} infantum, non aliena vel Ecclesiae vel Parentum pusillos credere, plurimi ^{infantum, non} aiferuere subinde. Ex recentioribus allegamus ^{sufficit fides} *Cassandrum* ^{aliena,} *in Consult. p. 83.* Calixtum *Disp. de Baptism. §. 122. 171.* qui Pa- ^{quod contra} rentes & susceutores commodare infantibus cor ad credendum docet. Conf. *Hornei. P. II. Disp. Theol. Sect. I. p. 211.* Ex Pontificiis ita sentiunt perinde *Thomas, Henriquez, Valentia,* vid. *Becan. Manual. L. II. c. 2. Catech. Rom. p. 283.* Calviniani ad stipulantur & hic *vid. Beza in Colloq. Mompelg. fol. 49. Zanchius, Bucanus, Marloratus, Rivetus,* paria docent. *Probatur,* *Iustus sua,* non aliena fide vivit *Hab. II. 4. Gal. III. u. Rom. I. Diētis scri-* *Rom. X. 10. Eph. III. 17.* Corde alieno credere posse, inconueniens prorsus est *pturae,* *Provocant dissentientes in primis ad Augustinum,* qui vero propriam infantibus fidem non denegat, sed illud saltem Ecclesiae & fidelibus tribuit, quod parvulos afferant ad baptismum & pro iis fidei confessionem edant, uti se explicat *L. de Peccat. Merit. c. 33. & Ep. 23.* Qui credit in DEum, *ei imputatur fides sua ad iustitiam Rom. IV. 5. Iustitia sit super eum,* qui scilicet iustus est, uti impietas super impium *Ez. XII. 4. 20.* Promissio semini Abrahæ facta pertinet quidem ad omnes ratione accessus non denegati; At enim ideo accessus non est immediatus & sine fide, nisi omnes Iudaeos & Abrahæ successores DEO amicissimos existimare velimus. Ad banulatorum fidem respiciebat Christus, *Matth. IX. 3.* At enim, licet ob fidem aliorum alteri DEus beneficia temporalia largiatur interdum, uti ob fidem Noachi Cham in arca, ob fidem Pauli in naufragio reliqui servabantur, & uti sic etiam h. l. paralyticus ob aliorum fidem sanitati restituebatur; In beneficiis tamen spiritualibus propria fides, uti & h. l. in paralytico, cui peccata remittebantur, vere aderat, adesse debet. *vid. Hoepfner. D. contr. indulg. c. 2. §. 23. Vener. Dn. D.*

Deutschmann. *l. c. p. 31. 32. 56. 66. seqq.* Hunnius *l. c. pag. 274. seqq.* Chemnit. *E. C. T. T. II. p. 93. seqq.* De officio susceptorum non est, quod dubium moveas, ostantum, non cor, infantibus, cum baptizantur, communicant, Kromayerus inquit *Loc. Anti-Syncret. p. 295.* Optime de his omnibus B. Lutherus sentit: Wir sagen also / daß der fremde Glaube nicht helffe zur Seeligkeit / wenn auch zwo Christenheiten stünden / das Kind muß selbst glauben an Christum / denn ich bin nicht vor das Kind geböhren / werde auch nicht vor dasselbige sterben / es hat einen eigenen Tod und Geburth / soll es leben / und Todes los werden / so muß es auch durch den Glauben an Christum dahin kommen / *T. I. Isleb. Germ. fol. 217.* Si infantes sunt electi, Feurbornius ait, *E. fuerunt in Christo electi Eph. I. 4. & proinde propriam habuerunt fidem, qua sunt in Christo Fac. II. disput. IX. p. 347. §. 19. vid. idem p. 344. usque 351.*

Infantum ante
baptismum
sanctitas cor-
ram Deo ordi-
nariè nulla
est,

Interim ta-
men,

Infantum sine
baptismo in
Ecclesia decedentium etiam
electio datur,
Quod negant,

XXIIX. Ante baptismum quidem nulla ordinariè fides adest, quapropter & sanctitatem infantum, quam plurimi ante collatum baptismum admittunt, vehementer improbamus. Dogmati huic amplius deducendo cum nos immorari nequeamus *vid. Hulfem. Vind. p. 486. seqq. it. p. 724.* Nifanius *l. c. p. 4. seqq. & 49. seqq.* Olearius in *Diss. an Socin. apud suos baptizatus sit etiam apud nos baptiz. §. II. Forbesius Instruè. Histor. Theol. p. 492.* Gerh. *LL. T. IV. p. 901. seqq.* Menzer. *T. I. p. 362. seqq.* Giesens. *Dissp. T. V. p. 451. seqq.* Balduin. *Cas. Const. p. 115.* Feurborn. *Opp. p. 238. 324. seqq.* Wittenbergenses in *Antapol. p. 460. seqq.* Quamvis proinde, hanc sanctitatem minime adstruamus; de electione infantum tamen ante baptismi collationem apud nos decedentium, minime dubitamus. *Gregorium Ariminensem legimus, tormentum ideo infantum fuisse appellatum, quod duram admodum de iis sententiam fovebat. O quam multi sunt, hoc perinde nomine merito cogno-*

cognominandi ! Producimus hic primum Pontificios, Pontificii, *Infantes non baptizatos perire constat, sententia est Lombardi, Thomae, Soti, Bonfrerii, Cosoni, Conzenii, aliorumque, vid. Gerhard. D. de Salut. Infant. ante baptism. deced. c. II. §. 1. Quam crasse philosophetur Bellarminus vid. aliquot Expresse ascapitibus ab eo ostensum, de Amiff. Grat. & stat. peccat^{entes}, L. VI. p. 578. seqq. it. 581. usque 600. Ad sinistram infantes non baptizatos aliquando collocant Maldonatus, Emanuel Saa, Franc. Luc. Brugensis. Poenam damni, imo quandam etiam sensus iisdem adiudicat Bellarminus aliique. Ob solum P. O. non remissum alii e coelo infantes excludunt, loca vid. ap. Gerhard. Conf. Cath. pag. 148. seqq. conf. Dorsch. in Thom. Verit. Confess. p. 220. seqq. Factum hinc est, ut limbum peculiarem infantibus, sine *Limbum con-* baptismo decedentibus, parum tamen inter se confen-*singentes*, tientes, attribuerint. *Dominicani* in Concilio Tridentino in tenebris & loco subterraneo, igne liberum, infantes collocabant; *Franciscani* vero in luce & super terram eum, talemque insuper fore, ubi infantes Philosophiae studio cum voluptate vacare possent, afferbant. *Cathari*us amplius addebat, ab Angelis & sanctis coelitis, in hoc limbo detentos, crebrius visitari. *Ingolstadienses* egregie & distincte se explicant, ignem, perhibent, tartareum in meditullio terrae torquere damnatos, exundantem paulo superne purgare, in circulo Purgatorii, fumum forsan in tertio circulo infestare infantes, in quarto vero circulo, Patrum scilicet, luce & calore illustrare forsan uti in vaporariis, vid. Chemnit. E. C. T. P. III. p. 280. seq. Imo nunc demum de statu horum infantum *Litterae in-* in limbo rectius edocti sumus, postquam Anno 1698. *Colo-* fantum e *niae* litterae parvulorum eiusmodi ex limbo ad perturba-*limbo*, tores quietis suae perscriptae, prodierunt, quarum potentiora contenta recenset summe Reverend. Itigins de*

Bapt. fidel. ante Christi advent. defunct. per aquam ex Latere Christi §. 28. Plura de hoc limbo dabunt G. I. Vosius Hist. Pelag. P. III. §. 4. p. 251. Forbescius l. c. p. 493. §. 9. Chemnitius E. C. T. P. II. p. 32. Meisner. Anthropol. Dec. I. Disp. Duriores An-7. p. 216. Duriores haud dubie etiam sunt sententiae antiquiorum quorundam in hoc capite. Concilia Africana non attingam, dura saltem vox est Aviti Viennensis, quando ad forem, virginem sacratam DEO, Libro de consolatoria castitatis laude ita canit:

*Omnibus his illud gravius, si forte carentem
Coelesti lavacro tenerum mors invida natum
Praeripiat dura generatum sorte gebennae,
Quique, genetricis cessat cum filius esse,
Perditionis erit, tristes tunc edita nolent,
Quae flammis tantum generarent, membra Parentes.*

L. VI. Poem. p. 190. Ignis aeterni supplicio puniendos esse existimavit perinde Fulgentius infantes, qui vel in uteris matrum, vel ex matribus nati, sine Sacramento decederent. Reg. Fid. ad Petr. c. 27. Perinde docuit Gelasius, Bernhardus etiam vid. Ep. 77. ubi ita sentit: Infantes, quia hanc, prohibente aetate non possunt habere fidem, hoc est cordis ad Deum conversionem, consequenter nec salutem, si absque baptismi perceptione moriuntur l. c. Mentem Lombardi, antecedentium sententiae congruam vid. sent. IV. Dist. 4. Augustinum suum, quantacunque excuset contentione Henricus Norisus Vindic. Aug. p. 32. 33. rigorem non facile poterit emollire, qui ex locis, a Vosio in Hist. Pelag. L. II. P. III. §. 4. collectis, elucet. Fatemur, venerandi Domini Ittigii verba sunt, Augustinum, cum contra Pelagianos peccatum originale negantes, disputaret, in fervore disputationis longius abreptum, in rigidiorem de infantibus non baptizata-

ptizatis sententiam incidisse, ut loca ex variis eius scriptis, & Vosso collecta indicant. Unde & nonnulli Augustinum cum armatis equitibus contulerunt, qui, dum in hostes invehuntur, eodem impetu obvios inermes pueros conculcare solent, Diff. cit. de baptismo & c. per aquam quae ex latere Christi profluxit. §. 29. vid. plur. apud Feurborn. Fasc. II. Disp. VII. de statu Infantium sine baptismo mortuorum Opp. p. 296. 97. & Forbes. in Instrucl. Hist. Theol. p. 493. §. 7.

XXIX. De electione infantum non baptizatorum porro minus sobrie existimant, omnes illi, qui ex male intellecto loco *Job. III. 5.* pro absoluta baptismi necessitate putant, quique hac sua hypothese induci, mira saepe, ut baptismum infantibus conferant, moliantur. In utero baptizandos esse pusillos, alii svaserunt, quod alii improbarunt, cum ad partum involutum aqua deferri nequeat. Alii ad uteri fessionem matres obligare voluerunt; In puteis alii infantes citius, si illico aqua afferri nequeat, praecipitandos potius, quam sine baptismo dimittendos putarunt. Quae alia hic sint Scholasticorum in primis consilia *Raynaud. de sectione Caesarea* diligenter annotavit. *Joannes Praepositus & Diana*, si quacunque saltem ratione fistula interveniente, vel vulnere facta, aqua ad infantem in utero perferri possit, baptismum svident. *Laymannus* peritiam prorsus obstetricum peculiarem requirit, quae manu in uterum inserta, prolis corpus aqua perfundere possint, Theol. Mor. L. V. Tr. II. p. 303. seq. Alii vel membra saltem exserta, licet potior substantia adhuc delitescat, cum *Immanuele Roderico & Job. Aloza* baptizare iubent. vid. *Mayer. in Museo* p. 994. Errorem vero hunc reiectum vid. a *Luthero* apud *Portam in Pastorel. Luth.* p. 448. Conf. *Constitut. Eccles. Evang. & Saxon. Elector. Tit. VI. it. Disp. Giesf. T. V. pag. 277.* Eodem absolutae necessitatis errore induci alii, cum mors adultioris baptismum praecipitabat, post lectum hominis

Negant etiam borum electionem, qui absolutam baptismi necessitatem urgent,

Et media violenta,

Baptismum in utero,

Ad eo & mortuis conferendam,

nis mortui viventem substituebant, qui loco illius ad quaestionem, num baptizari vellet? affirmando respondebat, quo facto, peragebatur baptismus, id quod iuxta *Tertullianum L. IV. contr. Marcion. c. II.* Marcionitae faciebant. *Cerinthianis Epiphanius* id tribuit, *L. I. Haeres. c. 28.* vid. *Alba Spinaeus in observ. Vet. Eccles. Rit. L. I. Obs. 9.* Concilium Carthaginense ideo severe praecipit: *si quis Clericus ordinatur, debet admoneri, ut servet decreta, καὶ ἵνα τοῖς σώμασι τῶν ἀποθανόντων εὐχαριστία μὴ δίδεται μηδὲ βράπτισμα* & ut mortuorum corporibus Eucharistia non detur neque Baptismus *Can. 8.* vid. *Balsamon. in Canon. Concil. p. 627.* & Canone *XX.* idem illud praecipit: *ὁμοίως ἤρρεσεν, - - - ἵνα μὴ τὰς ἤδη τελευτῶντας βαπτισθῆναι ποιήσῃ ἡ τῶν πρεσβυτέρων ἀγνοία* similiter placuit - - - ne eos, qui iam sunt mortui, baptizari fecerit presbyterorum ignorantia *l. c. p. 629.* *Chrysostrami* querelam in sacri fluminis abusu, dudum provocarunt Marcionitae: *An vultis, inquit, primum dicam quomodo hanc dilectionem adulterant, qui morbo laborant Marcionis? Atque scio quidem fore, ut risum multum moveam: Verum enim vero etiam propterea maxime dicam, ut eum morbum magis fugiatis. Nam postquam Catechumenus quisquam apud eos (Marcionitas) excesserit, sub lecto mortui abscondo aliquo, qui vivit, accedunt ad mortuum & alloquuntur & rogant, velitne accipere baptismum? Deinde illo nihil respondente, qui est abscondus inferne, pro illo dicit se velle baptizari: Et sic eum baptizant & c. adeo si non ipse semper mortuus, scenico quodam ritu alter alterius loco baptizabatur* *Hom. XL. in 1. Cor. XV. vid. pl. apud Constantin. Harmenopolulum de Seelis c. XI.*

Probatur electio infanum non baptizatorum,

XXX. Pro infantum etiam non baptizatorum electione nobis argumenta in sacris superesse videntur. De ordinaria, qua homines ad salutem perveniunt, via, sermo nobis non erit, sed de extraordinaria omnino, in sacris tamen abunde satis demonstrata. Sacramenti initiationis par-

participatio absolute non requiritur, quod exempla fide-
 lium V. T. qui ante circumcissionem institutam obiere, foe-
 minarum item, sine circumcissione in foedus receptorum,
 facile probare possunt. Mediis a se datis DEus alligatus *Deus non al-*
 non est. Partus quilibet commendatus DEO est precibus *ligatur medi-*
 vel Parentum, vel cessantibus etiam his, Ecclesiae, quis de *is,*
 exauditione earum vero dubitaret, in casu divinitus im- *Preces Pa-*
 misso? Patrum hucusque stetit sententia: *Contemptus, non Privatio non*
privatio damnat, licet vel maxime etiam Parentes conte- *damnata,*
 mnant, *vid. omnino Gerb. Conf. Catb. p. 1109. b. n. 6. & Hun-*
 nius *de Sacram. p. 102. seq.* Incredulitatem, non vero sine
 contentu omisum baptisma, damnationis causam allegat
 Christus *Marc. XVI. 16. Sacramentum baptismi impletur in-*
visibiliter, cum id ipsum non contemptus Religionis, sed articu-
lus necessitatis excludit, Augustinus ait, *L. 4. de Bapt. c. 24.*
 Infantes dantur non circumcisi, de quorum salute nefas *Non circum-*
 esset dubitare v. g. qui Pharaonis iussu abiiciebantur in a- *cisi salvan-*
 quam, *Exod. 1. 22.* qui moriebantur in deserto, intra 40. an- *tur,*
 nos enim circumcisis non fuerat *Ios. V. 5.* Accedit filius
 Davidis non circumcisis, cum quo coniungi tamen Pater
 vehementer desiderabat. *2. Sam. XII. 18. 23.* quod argumen-
 tum *Ambrosius* mire urget, pro asserenda salute Valentinia-
 ni Iunioris, qui sine baptismo decesserat, *Concion. in obit.*
Valent. Quidni proinde de Sacramento initiationis N. T.
 pariamitteremus, & pro electis adeo haberemus illos,
 qui divini huius praecepti transgressores non fuere? *vid.*
Forbesius l. c. p. 505. seqq. 510. seqq. Meifner. Anthrop. p. 202.
seqq. Strauch. Consens. Repetit. punct. 65. p. 424. seqq. Non *Exempla non*
 suspendebat latronis in Paradisum ingressum baptismus non- *baptizato-*
 dum collatus, *Luc. XXIII. 43.* Catechumenorum quam- *rum,*
 plurimi, priusquam baptizabantur, credebant, furore ergo
 Tyrannorum abrepti, martyrii coronam consequerantur.
 De *Valentiniani* obitu *Ambrosius* multa notatu digna l. c. per-
 scri-

seripfit: *saepe, inquit, me appellabat absentem, & a me initian- dum se sacris mysteriis praeferebat. - - - Iam superabam Al- pium iuga* (Viennam enim, Valentiniano in Italiam cogi- tanti Ambrosius accersebatur in occursum) *& ecce nunci- amarus mihi & omnibus de tanti morte Imperatoris. - - - Quem in Evangelio eram generaturus, amisi: sed ille non ami- sit gratiam, quam poposcit, - - - vita iam fruitor aeterna l. c.*
 Quam faveant nostrae sententiae illi, qui alias dissentiunt, prolixè expositum vid. ap. Gerhard. *Conf. Cath. p. 110. seqq.* Itigium l. c. §. 30. Forbesium l. c. p. 493. Atque haec quidem argumenta non saltem pro iis infantibus, qui editi sunt in lucem, sed quam maxime etiam pro iis, qui in utero iam tum materno extinguuntur, valere existima- mus, horum iidem electionem, siquidem in Ecclesia Pa- rentes vivant, dubiam quis reddat? Absentia contentus, preces Parentum vel Ecclesiae, promissiones femini fa- ctæ Gen. XVII. 7. Act. 11. 39. huc utique spectant. Chri- stus in utero virginali delitescens infantum vel horum et- iam Servator est. Plura non attingo, quae pro istorum e- lectione alias afferri possent.

Consentiant
dissentientes,

Electio mori-
entium in
utero,

Obiiciunt c.
Infant. non
baptizat. E-
lectionem,

Effatum Chri-
sti Job. III. 5.
periclitabi-
tur,

Respond.

XXXI. Varia quae hic moventur, non baptizato- rum infantum electioni minime obstant. Non sequi- tur, horum sic electionem factam esse ex absoluto de- creto, qualem electionem admittit Beza, qua, *si infantes electi non essent, etiamsi vel millies baptizarentur externo a- quae baptismo, illis tamen nunquam fidem a Spiritu S. dona- ri, asserit Colloq. Mompelgard. p. 469.* Fide, licet extraor- dinarie excitata, hi perinde ad salutem perducuntur. Obvertis dictum Job. III. 5. *Nisi quis renatus fuerit &c.* Resp. si absolute hoc valet, quid de exemplis non bap- tizatorum supra allatis iudicabis? sermo igitur h. l. est de modo perveniendi ad salutem ordinario, & quando pe- nes homines est, ut infans renasci possit. Pontificiis, qui

qui hoc inprimis urgent, opponimus illud: *Nisi manducaueritis carnem filii hominis* (iuxta plurimos Pontificios sacramentaliter) *non habebitis vitam Job. VI. 53.* E. nemo sine S. coena potest salvari? Absit! Circumcisioni, si non adhiberetur, gravissima itidem comminatio exterminationis addebatur; Interim tamen in exemplis supra commemoratis absens minime nocebat, de baptismo cur non paria praesumeremus? Dicis P. O. a Parentibus contractum infantes eiusmodi damnabit, Resp. P. O. ut remissum in his infantibus consideratur, ob fidem divinitus excitatam, adeo, ut sic in actuali damnatione vires exerere non possit. Vid. pl. ap. *Feurborn. de Stat. Infant. sine bapt. desced. Fac. II. Disp. 7. p. 294. seqq.* Si obvertas, corpuscula tamen haec, hoc modo demortua, vel prorsus non in Coemiterio, vel saltem in angulo eius admodum obscuro sepeliri. Resp. ritum hunc, qua possumus, contentione animi detestamur. Cur labem enim affricare niteremur illis, quos vivere beatos cum Deo diximus? Nulla ergo huius ritus ratio subest, non damnatio, quod diximus, & si haec causa esset, cur non potius alii, qui *ἀπίστοι καὶ ἀμετανοήτοι* discedunt, hoc citius beneficio, quam infantes depriverentur? vid. *Feurborn. l. c. p. 328.*

P. O. vis dammandi abiu-
dicabitur.
Respond.

XXXII. Progredimur ad finem huius, de electione infantum disquisitionis, & palam adhuc denique profitemur, omnes Christianorum infantes, ante annos discretionis obeuntes, esse electos. Quam hic accusent *Reformatos Arminiani*, quantaque contentione probent, infantum plurimorum, ex fidelibus natorum, reprobationem ab iis admitti, vid. ap. *Episcop. in Anid. c. 4. T. II. Opp. P. II. p. 28.* Vid. etiam inprimis *c. 5. p. 28. seqq.* Mala Reformatorum causae indicium poterat esse illud, quod mire admodum in hoc capite inter

O. Christiano-
rum Infantes
ante A. D.
obeuntes, sunt
electi,
contra
Reformatos,

H

ipfos

ipfos dissentiunt. *Belgici* in infantia morientes electis accensent, *Aët. Dordr. P. III. p. 11. Britanni* tacite velut excipientes, *circumstantiam aetatis impertinentem prorsus, & quae nihil operetur, respectu electionis divinae vel ponendae vel tollendae, agnoscunt. l. c. p. 10. §. 7. Gomarus* ante usum rationis decedentium electionem pie saltem credit *l. c. p. 24. Synodus Suyd-Hollandica* in haec plane curiose inquirendum non esse, contendit, siquidem in infantia fidelium infantes moriantur. *l. c. p. 39. vid. Deputat. Zuyd-Holland. Judic. Synodo exhib. ubi ad τὸ ἐπιέχον* manifeste confugitur, & frigidè de testimoniis scripturae, quae solatio afflictis Parentibus ob obitum infantum esse possunt, sentiunt. *In Iudic. Theol. Provincial. p. 80. §. 4. Conf. Episcopus in Exam. Thef. Capelli T. I. Opp. p. 176.* Apertius vero cordatiusque progreditur *Nicolaus Vedelius*, cum inquit: *Quot sunt, eruntque in inferno miselli infantiuli, qui nec unquam boni malive cognitionem habuerunt? Quot sunt damnati, qui, quamvis sine DEI timore in hoc mundo vixerint, crimina tamen forsitan tam gravia, aut graviora saltem, quam tu patraſti, nunquam commiserunt? En tibi egregium contra tristitiam argumentum!* *In Hilario s. Antidot. contra tristit. c. 3. p. 119.* De hypothesebus Reformatorum quibusdam, quibus ab hac veritate nostra longius digrediuntur, pauca commemorabo. *Baptismum* folis prodesse infantibus electis dicunt. *vid. Ursin. Comp. p. 545. Beza in Colloq. Mompelgard. p. 435.* In infantibus non electis Spiritum S. vim Baptismi interioris non exferere contendunt *l. c. p. 472. Piscator* aperte profitetur, *circumcisionem multis circumcisis non fuisse Sacramentum, Respons. ad dista Hoffmann. c. 7. p. 80.* Et detestandum adhuc magis illud assertum *Bezae* est, quo dicit: *Non electis, licet vel millies baptizarentur, externo illo baptismo, Spiritum S. non donari, sed iusto DEI iudicio relictos, sua culpa perire l. c. p. 472. vid. Menzer. T. I. p. 327. seq.* De baptismo ideo re-

Aperte dissentientes,

Perversis hypothesebus inhaerentes,

proborum peculiari studio disquirunt vid. *Beza Part. alter. Resp. ad Aff. Mompelg. Tr. de Praedest. it. in ipso Colloq. p. 469.* Forbesii thesis est, quam fufius probat: *Reprobi non iustificantur in Baptismo* vid. in *Instrucl. Histor. Theol. pag. 530. §. 11.*

XXXIII. Nobis *Φοβηκὰ* haec *ἀλλόματα* minime placent, quin potius pro thesi supra expressa amplius nunc adstruenda nitentur. Infantum sic peiorem conditionem electio probafore, quam Diabolorum, qui scilicet singuli, & sua quidem tur, vincibili culpa lapsi, demum damnarentur, Episcopi argumentatur in *Apol. pro Confess. Remonstr. p. 153. Opp.* Idem argumentum cum *Augustino Borreo Arminius* urget, vid. *huius Resp. ad XXXI. Artic. Opp. p. 123.* Sententia Theologorum constans est, omne peccatum mortale in renato, voluntarium esse oportere, hinc pro causa efficiente illius *prava voluntas in peccatum consentiens* admittitur, *Koenig. Theol. Pos. p. 93. §. 147.* Quam diversa sequatur imputatio, quatenus voluntarium illud vel adest, vel abest, inter Philosophos quoque constat. *Aristoreli* id, quod deliberato consilio peragitur *αἰμῖα* & *νανία* item *μοχθηρία* malitia & improbitas, quod sponte quidem fit, non tamen ex proacresi *αἰδιμια*, denique, quod non sponte fit, si *παρὰ λόγως*, vel interprete *Andronico* *παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν*, praeter omnem expectationem accidit, *αὐτόχημα* infortunium salutar. *L. V. Eth. c. 8.* Infantes igitur *ἐν προαιρέσει* minime agunt, usu rationis destituti, & notitia explicata, ac proposito vero ad rigorose voluntaria eiusmodi peccata committenda destituuntur. *In similitudine praevagationis Adae infantes non peccant Rom. V. 14.* Posito ergo, & actualiter infantes, generatim accepto termino, peccare; Non excutiant tamen, ceu regeniti fidem, cum persona Deo sit grata, adeoque delicta inter venialia connumerantur. Aliter sentiendum est de iis, qui ad annos discretionis pervenerunt, licet, quando

Infantum in Ecclesia cito morientium electio proba-

Episcopio

Arminio, Nobis

Ab actibus non proacresicis,

Ante,

Annos discretionis,

hi anni incipiant, ob diversitatem ingeniorum, una asser-
 tione simplici decidi nequeat. *Lutherus* annum fere sex-
 tum esse, ait, quo homo incipiat ratione uti, in *Genes. IIX.*
p. 407. vid. *Dunte Cas. Consc.* Ob ein Kind von 7. 9. 11. Jahr
 ren/das da stirbt/und keine rechte Wissenschaft von Christo
 hat, könne selig werden *p. 861.* Posito proinde, talia ab in-
 fantibus committi, quae sua natura mereantur mortem;
 quia tamen remedium adest in applicatione, meritum Christi,
 fide singulari ratione apprehensum, ob personae hanc
 conditionem peccatum ad damnationem non imputatur.
 Rationes, quibus movemur, ut quibusdam infantibus attri-
 buamus salutem, eae nos perinde adigunt, ut omnibus, cum
 ante annos discretionis eadem sit omnium conditio, ean-
 dem largiamur. Omnes in Ecclesia infantes damnare non
 poteris, si omnibus vero salutem attribuere nolis, aliam
 quaeso, praeter absolutum aliquod decretum rationem as-
 fer, quam inveniri vix posse credo; hoc vero Calviniano-
 rum dogma est, quibus nunc illud obvertimus: Quo ani-
 mo Calvinianus Minister baptizare potest eos, quorum
 plurimos pro electis non habet? Pro non electis Christus
 iuxta Calvinianos non est mortuus, quomodo ergo eos in
 mortem Christi baptizabunt *Rom. VI. 3.* pro quibus Christus
 mortuus non est? Compulsi hoc argumento nil aliud re-
 spondent, quam vel DEO arcana haec esse relinquenda, vel
 ministrum baptizantem dicere aut cogitare debere, siqui-
 dem hic sit in numero electorum, vel baptismum repro-
 borum esse merum elementum, vel iudicio charitativo hic
 dandum aliquid esse. En tibi egregia certitudinis fidei ar-
 gumenta! vid. *Menzer. T. I. p. 516. seq.* Nostrates certius sibi
 constant in sententia nostra *Christianorum infantes*, *Meisnerus*
 inquit, *quoniam per baptismum regenerantur & in filios*
DEI adoptantur, si statim in infantia decedunt, antequam ma-
litia cor ipsorum pervertat, sine dubio salvantur & pro ele-
 ctis

*A conditione
 peccati ve-
 nialis,*

*Ab aequalita-
 te infantum,*

*Ab incon-
 gyuo,*

*A testimoniis
 Meisneri*

His merito habentur, *Anthrop. Dec. II. Disp. 18. p. 303.* Eadem *Kromayeri*, mens est *Kromayero*, secundum nostram sententiam, inquenti, de omnibus baptizatis infantibus, si, priusquam malitia pervertat intellectum eorum, ex hac vita discedunt, secundum canonem veritatis, & sic infallibiliter, quod aeternae vitae sint haeredes, iudicamus, *Scrutin. Relig. Disp. V. p. 474.* Quod mireris, Sociorum pertaesus oscitantiae, sic mentem exponit *Forbesius*: Impossibile est, eundem esse reprobum, & esse fidelium Parentum infantem baptizatum, morientem ante usum rationis, *Instruct. Hist-Theol. p. 532.*

XXXIV. Obiicies forsân: Quomodo sic vero vi-^{Obiicitur,} ta longæva inter beneficia Dei refertur, cum illustrius ^{Sic vita lon-} sit multo beneficium in infantia beate defungi? Resp. ^{gaeva non erit} non negamus, illustre hoc utique esse; At enim nimium ^{beneficium,} multa sunt beneficia Dei, hinc posito uno, non statim alterum removetur, & graduum diversitas ideo in iis non cessat. Verum est, viventes ac superflites periculis exponi; At enim media etiam divinitus dantur, quibus acceptis, salvi incolumesque evadunt. Beneficiis pluribus perfruuntur adulti, quibus infantes per aetatis teneritudinem frui non poterant, scrutantur res divinas, mysteriis amplius, sacra imprimis coena reficiuntur, nec salutem ideo, quod adulti facti sunt, sed ob alias causas amittunt. *vid. Episcop. Respons. ad LXIV. Qu. T. I. P. II. p. 38.* Dissentis amplius: *Et vidi mortuos, magnos & Parvuli co-* ^{pusillos, in conspectu Dei, & libri aperti sunt, & iudicati sunt} *ram throno* ^{hi mortui, ex his libris Apoc. XX. 12. E. quod quidam ex ^{Apoc. XX. 12.} *Nostratibus Theologis infert, ex magnis & parvis qui-* ^{indicantur,} *dam misi sunt in stagnum ignis.* Resp. Primo de eo, quod ex parvulis nonnulli coniecti fuerint in stagnum ignis, nihil habetur in textu, a iudicio enim ad damnationem N. V. C. Deinde, demus, quosdam fuisse eo coniectos, quo argumento evinces, fuisse infantes illos in gremio}

*Parvuli ad-
tiores facti
d-generant &
pereunt,
Respond.*

*Embryones in
utero electi,*

*De embryo-
nibus quorum
matres da-
mnandae e-
runt,*

*Embryones
resurgent,*

*Embryones
salvantur,*

Ecclesiae natos, ante usum rationis & annos discretio-
nis demortuos? Pergis: Posito nunc aliquem, ut infan-
tem, iuxta nos, fuisse electum, si vero adultior factus de-
generat, damnatur. E. sic ex electo potest fieri reprobus.
Resp. Extra statum controversiae versaris, sermo nobis
fuit de infantibus in infantia decedentibus, prius scilicet,
quam ad annos discretionis perveniant. Caeterum
lubentissime damus, illos qui infantes fuere, deinceps
vero pessime vivunt, & finaliter ita perseverant, nun-
quam, & adeo ne in infantia quidem electos fuisse.

XXXV. Non dubitamus denique & embryones
quosdam, in utero adhuc conclusos suisque vinculis in-
nexos, reputare pro electis. Quaestio vexata est: Tem-
pore extremi iudicii gravidae embryonibus in Ecclesia
haud dubie erunt; Ponas vero, quod fieri haud dubie
potest, matrem esse damnandam, quid de embryone,
nativitati proximo, fiet? Suspendimus iudicium, ne cu-
rioli nimium videamur, & sapientiae divinae rem omnem
permittimus. Resurgent embryones, siquidem vixerint
ante, Resurrectio quippe supponit mortem, mors vitam.
E. iudici sistentur. Non collocabuntur ad sinistram, ex ra-
tionibus supra, de electione infantum omnium in Eccle-
sia cito morientium, datis, E. ad dextram statuentur,
& consequenter electi erunt, de statura solliciti non su-
mus *vid. Dunte Cas. Consc. p. 974. seq.* Pro hominibus,
foetus eiusmodi vivi, qui prius sepeliuntur, quam nascun-
tur, quibusque convertitur in Coemiterium, quod vitae debe-
bat esse hospitium, dicente Gerharo, haberi utique debent;
Iam vero omnes homines in die novissimo resurgent,
vid. pl. ap. Iustin. in Qu. & Resp. ad Orthod. Qu. 13. p. 311
De salute embryonum eiusmodi amplius dubitari non
debet, Deum suum in iis percipit, immediata virtute sui Spi-
ritus illos ad vitam aeternam renovans, & peccata condonan-

per

per & propter Christum, qui ipse quoque in utero infans fieri dignatus est, ut declararet, se etiam in utero existentes parvulos, quando ad ordinarium lavacrum renascentiae pervenire non datur, sanctificare posse. Hunnii verba sunt, de Sacram. p. 292. Ex his efficitur, For Jesus faterur, omnes Christianorum parvulos & parvulas, in utero morientes salvari, l. c. p. 520. §. 6. De martyrio embryonum in utero plura ibidem vide. Nos saltem ex his colligimus, si horum salus spectanda est, asseri quoque electio debet. Electionem & salutem infantum, qui extinguuntur in utero confirmaturus Gerhardus, modo ad contemtus absentiam, modo ad preces Ecclesiae & Parentum, modo ad Christum in utero delitescentem, modo ad promissiones femini factas &c. provocavit, vid. L.L. T. IV. p. 1228. Imo vel signa singularia embryonum divinitus data intueri decet. De Iohanne exultante in utero non amplius dicam. *Embryo in utero orans,* Ambrosius Paracelsus Chirurgus apud Gallos non incelebris, vel iuramento interposito confirmat, embryonem ex utero se exsecuisse, quem in genua procumbentem, manusque orantium ritu elevantem, deprehendisset, De Generatione hominis c. 14. Quæri saltem hic poterat, de Monstris, si Embryones quæ inter embryones inveniantur, quid de horum electione habendum? At enim, cum in hoc capite plura recensentur sæpe in exemplis, quam quæ vel cum prudentiorum Philosophorum, vel Theologorum etiam sententiis combinari & conciliari possunt; præstabit hoc unico asserto explicuisse mentem: Quicumque parrus monstriferos ad baptismum, circumstantiis recte expensis, admitti possunt, quosque resurrecturos aliquando colligimus, de eorum, si decedant in utero, vel postquam prodire in lucem, electione nulli dubitamus. vid. Hutter. L.L. de Bapt. c. 3. p. 650. Koenig. Cas. Consc. p. 291. Conf Laymanus in Theol. Mor. Tr. I. c. 6. p. 313. Gerhard. L.L. T. IV. p.

De partu
abortivo,

1124. Hulfem. *Prael. in F. C. p. 482. seq.* Danhauer. *Lac Ca-
tecb. T. IIX. p. 634.* De resurrectione monstrosam in spe-
cie vid. August. *in Enchirid. ad Laurent. c. 87.* De partu
abortivo hic itidem movetur quaestio, ubi ita summa-
tim progredimur, si vita adfuit, adfuit homo, anima ra-
tionali constans & corpore, licet non quoad omnes par-
tes integrantes elaborato. *Alia vero ratio est, Dunte ex*
Gerhardo docet, foetus abortivi, qui inanimis & informa-
tus nondum vixit, E. nec mori potuit & per consequens non
resurget. Cas. *Conscient. p. 974.* Si hoc, ergo nec electio
foetus eiusmodi datur, cum iudici ne quidem sic sitali-
quando sistendus. *Merito hic, perinde Hutterus ait, ex-*
cludimus partus abortivos inanimis, qui hominis definitionem
non sortiuntur LL. *Art. 24. p. 882.* vid. Augustin. *qui scrupu-*
losissime hac de re quaeri inter eruditos, fatetur Enchirid.
c. 85. 86. it. de C. D. L. XXII. c. 13. Gerhardo etiam pro-
pter tempus, quo animatur proprie foetus, difficulter
inveniendum, το ἐπέχειν tutissimum videtur LL. *T. IIX.*
p. 1200. conf. Iustin. Qu. 13. ad Orthoax. & Scholastici in IV.
Dist. 43. 44.

INFAN-
TVM RE-
PROBATIO.

Datur,

XXXVI. De electione infantum sufficant haec in
praesenti, restat, ut de Reprobatione eorundem itidem
nunc quaedam commemoremus. Scripturam sequimur,
recessuri ab iis, qui velut convicti in animis, omnibus
promiscue, quicumque demum sint, infantibus, provo-
cantes perinde ad sacras literas, salutem tribuere solent.
Si bene sperent, per nos illud licet, qui ex sacris edocli,
potius pronunciamus, modo spei simul solida funda-
menta proferre possent. Dari infantum Reprobatio-
nem, firmiter asseveramus & in multis adeo generales
nimium, incautas sineque discrimine prolatas loquendi
rationes notamus. *Infantum nec electio est, nec reprobatio,*
Corollarium Arminianorum est vid. *Art. Dordr. p. 545.*
conf.

Conf. *Sibrandi Luberti* iudicium, approbantibus *Polyandro, Tyso & Walaco* de hac assertionione datum, in *Iudiciis Provincial. Syn. Dordr. exhib. p. 25. §. 8. 9.* Conf. perinde iudicium *Vltraiectionum* prorsus idem *l. c. p. 99. §. 4. & p. 106.* Deputatorum item *Trans-Isulaniae l. c. p. 129.* & *Gomarus* in *Iudic. de l. Remonstr. Artic. P. II. Opp. p. 279.* Rationes assertionionis nostrae in progressu, suo quaevis *Ob Rationes,* loco, comparebunt. Ea sane, quae dum aderant, electionem infantum in Ecclesia viventium, comprobabant, in aliis quibusdam infantibus absunt. Dantur infantes, qui sunt *χωρίς χειρῶν, ἀπηλλοτριώμενοι τῆς πολιτείας τῆς Ἰσραήλ, καὶ ἕνοι τῶν διαθηκῶν τῆς ἐπαγγελίας,* & quod maius est, *ἐλπίδα μὴ ἔχοντες,* omnium maximum *ἄθεοι ἐν τῷ κόσμῳ Eph. II. 12.* Dantur infantes, qui, dum DEVM sic habent iratum, mortalibus se subinde polluunt peccatis, meritum Christi & in se, & in coeru suo ignorant, quomodo E. illud apprehendent fide? Mysteriis non initiantur, & proximum ad thesauros Ecclesiae aditum non habent, quod vel solum instantias, ab infantibus fidelium petitas, evertit; discrimen scilicet, inter extra, & in Ecclesia natos, tam leve reputari non debet. Si dicas, ignorantiam horum infantum ob stare, & DEVM pro potentia sua iis itidem succurrere posse. R. *βάθος* haud dubie aliquod divinum hic veneramur; interim tamen ignorantiam non statim infert innocentiam. Bene sperantibus, quod dictum est, inprimis si spem suam solide comprobaverint ex sacris, non obloquimur. De potentia item Dei non dubitamus, iam vero saltem de voluntate Dei, in verbo patefacta, exponere, animus erat. Provo- cant alii, pro robore sententiae nostrae conciliando, ad locum *Apo. XX. 12.* *Et vidi mortuos, magnos & pusillos, in De loco Apo- conspectu DEI, & libri aperti sunt, & iudicati sunt hi mor- cal. XX. 12.* tui. Ergo, *Hülsemannus* addit, ex magnis & parvis stantibus

bus ante thronum Dei quidam miseri sunt in stagnum ignis, Breviar. p. 1066. Liceat vero nobis ea, qua par est, modestia, profiteri, hunc locum non adeo videri firmiter probare illud, quod equidem debebat. Primo enim in stagnum quosdam pufillorum fuisse coniectos, non dicitur in textu. Deinde constat, per magnos & parvos scripturam non semper aetate & statura, sed quocunque modo diversos, homines cuiuscunque generis & conditionis designare; In locutionibus vero scripturae proverbialibus non tam ad literam, quam ad sensum respiciendum erat, vid. Gen. XIX. 11. Jer. VI. 13. c. XXXI. 34. Ion. III. 5. Num. XXII. 18. 1. Sam. XX. 2. c. XXII. 15. 1. Reg. XXII. 31. 1. Chron. XXVI. 8. Iob. III. 19. Psalm. CXV. 13. Movit hoc Tarnovium, ut Cornelium a Lapide secutus, per magnos & pufillos dignitate & gradu inprimis tales hic intellexerit, vid. in Medull. Evang. p. 272. Nemine excepto, qui unquam vixerat, Paraphrasis Osiandri est, ad h. l. *Quid de infantibus Gentilium, eorumque salute vel sperandum sit, vel statuendum, non videtur ullo modo enunciare locus Apoc. XX. 12.* Fechtius ait, *Theol. Polem. §. XXX.* In supra igitur allatis argumentis tantisper acquiescimus, darique quorundam infantum reprobationem contendimus. *Parvuli nullas adhuc habentes voluntates, Prosper ad Augustinum scribit, nullas proprias actiones, non sine Dei iudicio feceruntur: Alii assumuntur haeredes, & alii transeunt debitores.* Perspicue magis Hülsemannus loquitur: *Quosdam embryones & infantes esse reprobatos, IN DVBIVM est, Breviar p. 1066.*

Ob testimonia Theologorum.

Infantium reprobatio non est absoluta, contra Paucum aliosque

XXXVII. Minime tamen absoluta haec reprobatio est, quod Pareo videtur, quando infantes quosdam, qui moriuntur in Christo, antequam aliquid operari potuerunt, SIMPLICITER damnat, Respons. ad L. VI. Bellarm. de Amis. Grat. & stat. Peccat. c. 1. & in c. II. Rom. fol. 232. Suffragia Perkinsii, Doneloki, Zanchii, Ripperti Sixti, Collocutorum Hagi-

Hagiensium, *Acta Dordr. Remonstrantium* dabunt, ad *Art. I. fol. 43. seqq. Conf. Append. presior declarat. ad Art. II. fol. 57.* Provo-
 cant equidem *Calvinus, Beza, Musculus Polanus* alii-
 que ad locum *Rom. IX. u. 12. Nondum natis pueris &c.* at enim turpissima committitur Elenchi ignoratio. Ele-
 ctionem, sine ullius boni & mali intuitu Apostolus asse-
 ruerat, ubi vero de reprobatione idem illud admisit? *Exemplum Esavi.*
 contrarium potius constat ex *v. 22. ubi praeparata a Dia-*
 bolo scilicet ignominiae vasa, tolerari magna patientia
 docet. Illud non repetam, *Esavum*, de cuius salute *Chem-*
nicus in peculiari quadam disquisitione egit, non prae-
 cise ut reprobatur hic intuendum esse. Recentior qui-
 dam ex dissentientibus alias, vel ipse dubitat, quod *Is-*
maelem, inquit, & *Esavum* spectat (*NB. si hi quoque reprobis*
accensendi sunt &c.) vid. *Excell. Holzhusius Tr. de Prae-*
dest &c. p. 148. §. 6. Quem vult, indurat, loco dicitur eo-
 dem *Rom. IX. 18.* At enim nec hic inveniunt dissentien-
 tes, quo nos conturbent; *quò velle scilicet DEI h. l. oppo-*
 nitur non praevisae infidelitati, sed *quò currere v. 16.* Haec *quò velle Dei*
 proinde Dei voluntas non excludit conditionem prae-
 visae fidei, sed opera saltem per naturam praestita, imo
 opera etiam sub lege *Mosis* per gratiam, hoc tamen fi-
 ne edita, ut aliquid mereantur, vid. *v. u. 16. 30. 31. 32. conf.*
Hilfemannus in Vind. p. 55. & 148. seqq. 161. seq. & in Brevi-
ar. p. 1059. seq.

XXXIIX. Absoluta igitur infantum dum reproba-
 tio non est, peccatum haud dubie supponetur, & infan-
 tes adeo pro iis, qui vere peccant, reputandi erunt. Mi-
 ramur *Arminianorum*, qui in alia hic digrediuntur, fidu-
 ciam. *Curcellaeus* ideo, quod de Christo nihil audiverint,
 infantes pro ignorantibus magis, quam pro peccatoribus,
 speciatim pro incredulis habet. *L. VII. Instit. c. u. §. 2. Nul-*
 lam in infantibus corruptionem, quae rationem peccati
 ha-

Infantes
peccant,
Quod contrā
Arminianos

habeat, eosque Deo exosos reddat, agnoscit cum focis idem *l. c. L. III. c. 17. §. 11.* In peccato pueros non nasci, Ioh. Geysteranus confitetur, *Art. Dordr. p. 389.* In peccatis concipi & nasci infantes, in scripturis se non legisse, Petrus Geysteranus ait *l. c. p. 391.* Episcopus concedit, infantes ex peccatoribus nasci, & ut cognationis naturalis iisdem calamitatibus, quibus Parentes, obnoxios iacere, at vero propriis saltem & actualibus peccatis se reos non facere, vid. *T. II. Opp. P. II. p. 311. spec. IX.* Apertius loquuntur Sociniani; corruptionem vitae & actionum in infante esse non posse, Smalzius ait, *L. de natur. Fil. Dei c. 4. fol. 21.*

Socinianos
&

Anabaptistas, *Raccov. c. 4. de Bapt. Qu. IV.* Anabaptistae omnium hominum infantes ante rationis usum extra peccati statum & periculum damnationis constituunt, vid. *Confess. eorum Art. Probatur, IV. & XXXI.* Aliter de re iudicandum erit infra, quando docebitur, etiam Peccatum Originis reos aeternae damnationis reddere infantes posse. Sententia haec crudelis non est, prout sentiunt de ea Arminiani, vid. *Apolog. c. 7.*

Illi sane, qui in similitudine peccati Adae non peccarunt, tamen aeternam damnationem etiam promerentur *Rom. V. 12. 14. 16. 18.* Peccatum originis ad omnes transit, hoc vero non in omissione saltem, sed in commissione simul consistit, cum non sit privatio nuda. DEVS iuste retribuit vindictam, non solum in illos, qui reiiciunt Evangelium, (proaereticè & ex affectata malitia peccando) sed etiam, qui ignorant DEVM, 2. *Thess. I. 6. 8.* De peccatis infantum actualibus hest sequenti dicemus, hic saltem Hulfemannum adhuc audimus: *Falsum est, inquit ob solum P. O. neminem ad poenam sensus condemnari, ut post Arminianos c. 7. Apol. disputatio quaedam Regiomantana anno superiori habita, in corollariis asseruit. Quanquam enim de Christianorum infantibus*

ibus non baptizatis aliud iudicemus, de Gentilium tamen infantibus manet vera Christi sententia Iob. III. ult. ira Dei manet super ipsos. Vindic. p. 38. §. 29. Sed enim, provocant ad sanctitatem infantum 1. Cor. VII. 14. Resp. a sanctitate quorundam Ecclesiastica ad spiritualem & inhaerentem omnium N. V. C. Pergis: Infantes nec boni quippiam, nec mali faciunt Rom. IX. 11. Resp. Remota malitia proaereticæ actuali, non statim ideo removeretur omnis. Contendis Vindicatur, amplius: Infantum sanguis innoxius est Psalm. CVI. 38. Resp. innocentes sunt infantes, respectu flagitiorum enormium, non omnium, innocentes, non ἀπλώς, sed συγκριτικώς, in comparatione ad adultos, innocentes coram hominibus, non coram Deo, uti Ionæ sanguis innocens erat c. l. 14. coram nautis scilicet, apud quos mortem non erat promeritus, minime vero coram DEO.

XXXIX. Actualia peccata quoque in infantibus nunc porro observamus, & vel ideo magis absolutam eorum reprobationem repudiamus. Varii sane sunt, a quibus hac nostra positione dissentimus. De Pontificiis, speciatim Bellarmino res certa est, quando actuale quodvis peccatum, omissionis etiam infantibus attribuire dubitat L. V. de amiss. Grat. & Stat. peccat. c. 4. Tibias easdem insunt Arminiani, speciatim Arminius infantes omnes sine discrimine esse eos, qui peccata actualia non committerent, ait. vid. Respons. ad XXXI. Artic. Opp. p. 123. seq. Mire invehitur Episcopus in sententiam de damnatione infantum ex hac præcise ratione, quod, dum propria, actualique culpa destituantur, sic propter peccatum & culpam alienam damnandi essent Opp. T. II. P. II. p. 153. num. 87. Ex eodem capite operationem Spiritus S. in infantibus negat, quia sufficeret, eos mori sine actuali peccato l. c. quod nisi esset, infantum peior longe deteriorque conditio quam Diabolorum foret, quos culpa sua damnatos esse constaret. l. c. Non

Contra obiectiones

Vindicatur

Infantes actualiter peccant,

contra Bellarminum, Arminianos,

Syncretistas

possumus non, quin etiam *Syncretistas* in hac serie recenseamus, vid. *Apolog. contr. Buscherum P. II. Q. 8. p. 217. seqq.*

M. M. Z. P. P.

M. M. Z. P. P. Regiomonti progrediebatur, dum scripta de *Peccat. Actual. Infant.* dissertatione negativam amplectebatur. *Maxime omnium me movebat, ipse inquit, quod certus essem, & scripturae sacrae, & doctrinae Catholicae Ecclesiae, quin & nostraribus Theologis penitus esse adversum dogma illud, quo infantibus tenellis peccata actualia, ab originali labe distincta, tribuuntur, Dedicat. Append. Testimoniorum.* Ita ex discipulo *Dreieri* hic demum hyperaspites factus, facile Doctoris sententias amplius disseminabat. Monitores non deerant, *Isingius* inprimis, quod vero in *Praelectionibus publicis* ille inprimis indigne admodum ferebat. Alios simul naevos, occasione dissertationis de *Diaboli notitia de Christo ante eius mortem* notatos, modeste indicavit *D. Io. Maukisch* in *Epist. ad I. C. Isingium de periculosos & perniciosos Hypothes. ac Error. Cl. Dni. M. M. Z. P. P. publice sparsis.*

Actualia infantum peccatu,

ἀνευ προαιρέσεως talia sunt,

Duplex peccatum actualiale,

XL. Nullis horum argumentis movemur vero, quominus pro vere actualibus infantum peccatis nunc amplius nitamur. Saltem in antecessum notamus, actualia peccata esse alia voluntaria & προαιρέτια, alia ἀνευ προαιρέσεως & non electiva; negatis illis, non protenus & haec negari statim infantibus debent. *Feurbornius*, sensu profusus eodem, distingvit inter peccata actualia latius & generalius accepta, pro quibuscunque actibus & motibus ἀνομοις & peccabilibus, nondum coniunctis cum pleno rationis usu cum τῷ ἐκείνῳ καὶ προαιρέσει, & inter eadem presius & specialius, pro actionibus & operationibus, cum rationis usu praelectioneque & assensu connexis, priori sensu ea accommodat ad infantes, *Dissert. de peccat. Infant. actual. Fasc. II. Opp. p. 213. §. 8. p.* posteriori vero fusius removet, *l. c. p. 224. §.*

48. *seqq.* Peccati actualis octo species *Gerhardus Loc. de Peccat. S. 63.* Meisnerus undecim *Anthrop. Dec. I. Disp. 9. Prooem. S. 4.* alii pauciores recensent; τὸ voluntarium vero subinde non nisi cum membro opposito actualis peccati latitudinem exhaurit, ut adeo cum voluntario combinari semper, & quovis significato acceptum, non debeat, quod factum a *Zeidlero* vide *de Peccat. actual. Infant. S. 1. 2. 3. 4.* τὸ προαιετικὸν frustra pro formali peccati actualis cuiusque supponitur. Peccata ignorantiae pro actualibus haud dubie habentur, & tamen licet τὸ προαιετικὸν non aderat, quondam pro eiusmodi peccatis habebantur, quae expiatione per sacrificia opus habebant *Levit. IV. 2. 16. 22. 27. 6. V. 14. 17.* Peccata actualia quaedam sunt voluntaria, quaedam involuntaria, *Gerhardus ait. LL. T. II. p. 703. S. 19.* Infantum haec peccata, actualia illa obscuriuscula, sunt, quae *Kromayerus* vocat, propterea, quod ὀρεξις λογικὴ καὶ λόγος ὀρεκτικὸς, ut *Philosophus* loquitur, *III. Ethic. c. 2.* in iis non observatur. *LL. Anti-Syncret. p. 138. seq.* Tam late ergo, cum peccatum actuale pateat, quaeritur, quomodo sit in ea latitudine describendum? *Philippinam* contra *Eccium* definitionem assumit *Hilfsmannus*, qua describitur, quod sit defectus vel inclinatio vel actio pugnans cum lege Dei, offendens DEVM & faciens nos reos irae & damnationis aeternae, *Vindic. p. 372.*

XLI. Modo definito infantes actualiter peccant, quod amplius nunc probamus. Dantur transgressores & santes actualiter peccare, defectores ab utero. *Es. XLIX. 8.* respectu pravitatis inge- Ab utero def- nitae, cum suis tamen motibus actibusque vitiosis conficiunt, nexae, uti in baptizatis sunt B. O. a Spiritu Sancti inhabitantis gratia excitata: ita & in iisdem sunt mala ope- B. O. praes- stant, ra, a peccato Originali, post baptismum residuo, oriunda, vid. pl. ap. *Feurbornium de Peccat. Infant. actual. l. c. p. 224.*

§. 45. 46. Species peccatorum actualium in infantibus

con-

Species Peccati Actualis in infantibus dantur, Infans erga collactaneum zelans,

Radix peccati nunquam otiosa.

conspiciuntur, v. g. ira, rancor, impatientia, fastidium, gestus incompositi, laesio lactantium &c. De invidia infantis erga collactaneum *Augustinus* scribit: *Vidi ego & expertus sum zelantem parvulum, nondum loquebatur, & intuebatur pallidus amaro aspectu collactaneum suum: certe eiusmodi pravitas non est aliunde, nisi a malo isto, quod manet post baptismum reliquum, T. I. L. I. Confess. c. 2. p. 30. Quae Zeidlero hic dubia videntur, nos adeo non detinent, cum ad peccatum actuale proaereticum spectent, vid. Dissert. cir. S. 10. Peccatum Originis in infantibus porro nunquam est otiosum, sed semper actiones vitiosas gignit, infantibus licet insciis. Actuale peccatum, quale in peccato originis esse solet, cuius radix nunquam otiosa est, sed semper actiones vitiosas gignit, infantibus, licet insciis, inesse, negari non debet. Eius enim indicium est ira, impatientia, reluctatio in bono, fastidium & similes pravi motus, quibus infantes etiam ante annos discretionis sunt obnoxii. *Balduin. ait Cas. Consc. L. IV. c. 8. p. 794. Bene B. Lutherus in assert. Art. 3. contr. Leon. Pontif. Impossibile est, ut fomes sit absque actuale peccato. Et Chemnitius in Locis Philippi: Malum Originis non est res otiosa, semper in Originali malo sunt actualia peccata, pl. vid. ap. 10. Meisnerum Dissert. peculiar. de Peccat. Infant. Actual. Inclinatione ad malum hoc vel illud, peccatum quoque actuale internum est, ignorantia perinde, assensus icidem, si malum quodpiam obiiciatur, licet hic non eo gradu sit in infantibus, quam quo est in adultis, docente *Hoepfnero LL. p. 231. Infantibus competunt actiones; hae aut erunt ἀνομοι aut ἔνομοι: Non hoc, ob carentiam iustitiae originalis; Ergo illud, quod argumentum *Kromayeri est LL. Anti-Syncretist. p. 138. & 256. Primi pravae concupiscentiae motus dantur haud dubie in infantibus, illi vero, etsi ratione Originis, ceu effectus ad Peccatum Originale spectent, ratione complementi & comple-****

pletæ existentiae tamen ad actualia delicta spectant, quod vel ex eo patet, quod effectus Peccati Originalis sint. Prima quasi puncta hi motus concupiscentiae actualis sunt; haec vero inter peccata actualia refertur, quod bene alicubi Hoepfnerus docet: *Primi motus concupiscentiae, quibus nondum adest sensus, & delectatio, cupidos & vere loquendo sunt peccata actualia*, inquit, idque tribus rationibus probat 1.) *concupiscentia actualis, sic loquitur, est peccatum actuale: At motus isti sunt partes, aut prima quasi puncta actualis concupiscentiae: E. etiam sunt peccata actualia* 2.) *quia definitio peccati actualis iis competit, sunt enim auctores motuum seu actionum.* 3.) *Quia effectus non potest esse causa: sed primi motus sunt effecta peccati originalis, teste Chemnitio. Ergo non sunt pars aliqua causae i. e. peccati originalis. LL. p. 234. §. 26.* Eadem mens est Gerbardo, afferenti, *non esse absurdum, quin nec a D. Lutheri & D. Chemnitii sententia alienum, etiam hos primos concupiscentiae motus quodammodo ad actualia peccata referre, vid. LL. I. II. p. 717. conf. omnino Feurbornius l. c. p. 213. §. 10. seqq. & p. 219. §. 30.* Denique vel formula etiam Ecclesiae, qua in baptismo parvulorum utitur, pro nostra assertione valet, de Cantico Ecclesiastico non commemorabo:

Formula Ecclesiastica peccata actual. infantibus tribuit,

Und ist für ihm ein rothe Fluth /
Mit Christi Blut gefärbet /
Die allen Schaden heilen thut /
Von Adam angeerbet /
Ach von uns selbst begangen /

Sed ad preces, in baptismo parvulorum pronunciari scetas, provocabo: *Das durch diese heilsame Sündfluth an ihm ersäuffet und untergehe / alles was ihm von Adam angeerbet ist / und er selbst darzu gethan hat. Nihil soliditatis habent, quae M. Z. cum Doctoribus suis hic obvertit, vel saltem peccatis infantum actualibus, quae nos adstruimus,*

K

mus,

De loco Bal-
duini,

mus, non opponuntur l. c. §. 16. Ad Balduinum tamen pro-
vocat, qui doceret, *Caf. Consc. L. IV. c. 8. Caf. 3.* hic Witem-
bergae isthaec verba in Parenthesi exhiberi, nec adeo
apud nos in infantum baptismo pronunciari; At enim,
sequentia Balduini verba attendere debebat, quae pro af-
firmativa egregie pugnant: *Non tamen errant, qui in ba-
ptismo infantum istis verbis utuntur. Non enim omni actuali
peccato infantes carent. Sed distingvendum est inter actionem
προκαρτερικην, quae cum deliberato proposito est coniuncta, & in-
ter eam, quae peccato origenis est propria, quam Προικονη nominare
posses, quia a natura corrupta oritur, & tanquam effe-
ctus vitiosus a peccato originali, tanquam a causa prava pro-
fluit. - - - Actuale autem peccatum, quale in peccato originis
esse solet, cuius radix nunquam otiosa est, sed semper actiones
vitiosas gignit, infantibus, licet insciis inesse, negari non debet.
Eius enim indicium est ira, impatientia, reluctatio in bono, fa-
stidium & similes pravi motus, quibus infantes etiam ante an-
nos discretionis sunt obnoxii. Et huc respexerunt Veteres po-
etisimum, qui verba illa, und er selbst darzu gethan hat, precibus
baptismalibus inseruerunt. Caf. Consc. p. 793. Et quid? si
pari ratione, uti dissentiens, de editionibus Johanni Daub-
manni A. c. 10 Is LXIIX. & Georgii Osterbergii A. c. 10 Is XCIIIX.
excusis, in quibus vitis typographicis haec verba annu-
merat, & nos de verbis Balduini iudicaremus? inprimis
dum exemplaria aliud docent, & Quenstedius expresse ad
amanuensium oscitantiam haec retulerit: *Cerum est, in-
quit, neque in Parenthesi verba illa legi, neque unquam omitta,
sed semper ab eo usque tempore, quo formula illa conscripta est,
in baptismo cum adultorum, tum infantum quoque adhibita fu-
isse, & adhuc adhiberi, hinc manifestum est, periodum istam, ut
multa alia, vitio amanuensis in librum istum B. Balduini irre-
pisse, neque enim verisimile est, cum ritus ac ceremonias illius
Ecclesiae, cuius cura ipsi demandata erat, ignorasse. System. Loc.
de**

Inlicium
Quenstedii

Quenstedii

Quenstedii

Quenstedii

Quenstedii

Quenstedii

Quenstedii

Quenstedii

Quenstedii

Quenstedii

Quenstedii

Quenstedii

Quenstedii

Quenstedii

Quenstedii

Quenstedii

Quenstedii

Quenstedii

Quenstedii

Quenstedii

Quenstedii

Quenstedii

Quenstedii

Quenstedii

de Peccat. p. 154. Cæterum, quod dixi. pro formulæ veritate Balduini loquitur l. c. Dunte perinde Cas. Consc. p. 476. seq. & inprimis Kromayerus LL. Anti-Syncret. p. 139.

XLII. Sed vero, Peccatum actuale communiter defini-
 nitur per actionem contra legem, propria voluntate commissum. ^{Obiiciunt de-}
 R. Scimus Scholasticorum hanc esse definitionem ap. Tho-^{initionem}
 mam & Commentat. in 1. 2. q. 19. Bellarminum etiam L. 1. de A-^{Peccati actu-}
 G. & S. P. c. 2. At enim a Philippo aliisque dudum insuffi-^{alis,}
 cientiæ convicta hæc definitio est, vid. Chemnitius L. de
 Peccat. c. 8. & Melanchthon in Actis Colloq. Ratisbon. seorsim a
 Bucero editis, passim. Amplius ex Philosophia constat, ^{Προᾶξιν Phi-}
 πράττειν proprie dici tantum illum, qui tendit ad finem & ^{losophicαν,}
 operatur ex προαίρεσει. Πράξεως ἀρχὴ προαίρεσις, Philoso-
 phus inquit L. VI. Eth. c. 2. πράξις μετὰ βελεύσεως ἐνέργεια
 est, iuxta Andronicum in Paraphras. ad h. l. πράξις (est) ἐν οἷς
 τὸ βελεύεσθαι (est) L. II. Eud. c. 8. ἐκ τῆς προαίρεσεως ἡ πράξις
 ἀπογεννῆται l. c. R. Valent hæc omnia de praxi rigorosa,
 philosophice admodum, & ita considerata, prout inde pec-
 cata actualia strictius accepta denominantur, de qua adeo,
 quod vidimus supra, hic ne quidem loquimur. In iudi-
 cio civili eiusmodi actualia peccata, quæ dissentiens re-
 quirat, Meisnerus ponit, fereque postulat; in iudicio vero di-
 vino alia simul etiam admittit, vid. Antropol. Dec. I. Disp. 1.
 p. 151. §. 41. Πράξις & ποίησις apud Philosophum etiam di-
 stingvuntur, vid. L. VI. Eth. c. 5. & I. M. M. c. ult. & tamen
 Scriptura passim hæc inter se permutat, v. g. quod Chris-
 stus vocat Φᾶυλα πράττειν Iob. III. 20. Johanni dicitur τὴν
 ἀμαρτίαν ἢ ἀνομίαν ποιεῖν, 1. Joh. III. 4. Locus Rom. V. 14. et-
 iam nihil probat, cum de peccatis actualibus proaereti-
 cis loquatur, vid. ex instituto Feurborn. l. c. p. 226. §. 55. seqq.
 Numne vero sic forsân Peccatum originis & actuale inter ^{discrimen in-}
 se committentur? R. In adultis quidem, iuxta Gerhardum, ^{ter P. O. &}
 ita coherent peccatum originale & actualia, ut non sit facile, ^{P. A. admit-}
 tendum,

K 2

homi-

homini contentioso ostendere punctum mathematicum, in quo
disiunguntur LL. T. II. p. 717. Interim tamen saluum discrimen manet, imo potius docetur felicius, siquidem id, quod
 actuosum est, ad peccata actualia refertur. *Matrix* Peccatum Originis manet, si concipit, primus peccati actualis gradus infantibus etiam communis, oritur, cum scilicet prae-
 vitas generica ad certam velut peccati speciem determinatur; Si parit, per externa signa perversa egreditur natura, quod perinde in infantibus fieri solet. Hic ergo partus nunc ille est, qui parentis insidiatur vitae, dum mortem generat, quae omnia eleganter exprimit *Iacobus c. I. v. 15.*
 Sed igno-
 rant infantes, se peccare, quomodo E. peccabunt actualiter? R. Sic nec peccata ignorantiae in adultis actualia forent, per naturam & iure Creationis tenentur ad perfectam cognitionem, *Hulsemannus ait, Vindic. p. 373. §. 3.*
 Peccata omis-
 sionis, Infantes potius omittere, quam committere, & vel sic actualiter peccare non videntur, R. cum *Feurbornio: omis- sio actionis non est actio, scilicet omis- sa, interim ipsa omis- sio est actio, l. c. p. 222. §. 40.* Sicut omis- sio malae actionis, est actio mala. Non dubitandum, iterum *Hulsemannus ait, tam omis- sionem boni, quam commissionem mali esse de forma peccati actualis l. c.* Testimonia Theologorum, si afferantur in contrarium, quod *M. Z.* peculiari labore & studio in *Append. citat.* egit, iis nec quicquam movemur. Facillimum esset, ex supra allatis parem contexere catalogum, & paucissimi insuper ibi allegati, de peccato actuali, uti hic accipiendum erat, loquuntur; alii etiam in contextu se satis explicant, vid. *Gressensés Dissp. T. III. p. 361. §. 7. collat. cum p. 362. §. 11.* cum enim dixissent antea: *Tametsi autem actualia peccata recens nati infantes nondum commiserunt, omnes tamen contagium peccati, in ipso utero materno contraxerunt, ut in eos sententia Apostoli competat Rom. V. 12: in omnes homines mors pervasit, quatenus (εφ' ὧ) omnes peccaverant ll. c. c.* Deinceps

ceps subiiciunt: *Cum vero actualia peccata, i. e. neque furti neque adulteria commiserint, neque nomen Domini blasphemarent, reliquum est, ut peccato originali contaminati, coram Deo rei sint ll. cc.* Alii cum *Augustino* velut *Retractiones* scribunt, vid. *Feurborn l. c. p. 213. §. 8.* Alii denique facile conciliari possunt, vid. *Hulsem. l. c. p. 355.*

XLIII. Quod de peccatis actualibus infantum in genere haecenus asseruimus, de infantibus etiam in utero adhuc conclusis, quos perinde & ibi actualiter peccare existimamus, valebit. Actualis fidei sunt in utero capaces, quod supra ostendimus, quidni & actualium peccatorum? A sententia *Kromayeri* igitur ea, qua decet modestia, tantisper digrediemur, scilicet arbitratur, *latentes in utero matris, vitam potius plantae & animalis, quam hominis vivere, consequenter actiones legibus obnoxias, non edere LL. Anti-Syncret. p. 138.* Intimius rem pensat *Feurbornius*, cuius *Theorema* est: *In infantes, sive adhuc in utero matrum latentes, sive natos & lac maternum sugentes, vere & proprie dicta cadunt peccata actualia, in prima (latiori illa) significatione accepta. l. c. p. 213. §. 2.* In peccatis incalescimus, prius peccatores fumus, quam vivi homines, quia in peccatis concipimur, *Psal. LI. 7.* Peccatum originis semper est operosum, hinc motus ἀνομοί, ἀπροσπέτως licet, editi, a primo conceptionis momento haud dubie adsunt. *Alieni sunt impii מררם Psalm. LIIX. 4. מררם ab utero Es. XLIIX. 8.* quae verba significant non saltem a *nativitate*, & partum adeo in lucem editum; sed etiam in *matrice matris*, foetumque adeo in utero adhuc commorantem, vid. de significatione priori *Ier. XX. 17.* de posteriori *Iud. XIII. 5. c. XVI. 17. Psalm. XXII. 10. it. Psalm. LXXI. 6. Es. XLIV. 2. c. XLIX. 1. Of. IX. 11.*

XLIV. Altius provehimur, & qui reprobationis causa De Gentilium fas perspeximus, nunc ad subiecta propius accedimus, infantibus,

ubi nunc maxime omnium de Gentilium infantibus quaerendum erit. Licetum haud dubie est, dispicere de iis, salvaque Theologorum auctoritate, quorum nullus aperte & confidenter nobis contradicit, sententiam ferre. *Nolite iudicare*, verba equidem Christi sunt, *Luc. VI. 37.* at enim temerarium & praesumptivum iudicium hic disvaderet, solidum contra, & scripturae auctoritate munitum, alibi modis omnibus commendatur, vid. *1 Cor. II. 15. c. X. 15.* Es kan von dergleichen Fragen (de salute τῶν ἄϋτων) aus heiliger göttlicher Schrift und denen Kirchen Büchern ohne alle Bitterkeit / großem Streit und schädliche Trennung in lauter Blimpff und Christlicher Bescheidenheit gehandelt wurden / verba iterum Venerandi senioris nostri *Deutschmanni* sunt, in der Antwort der Theologischen Facultaet auff die auffrichtige Ubereinstimmung *P. II. p. 44.* Dum igitur ex rigore scripturae, non ex iudicio, quod vocant *charitativo*, de quo tamen infra; non ex misericordia DEI simpliciter, sed ex voluntate in verbo revelata, sententiam feremus, alia ea esse non poterit, quam qua reprobis eos annumeramus. Plures sunt, qui diversa a nobis vel docent, vel docere videntur. Spectant huc illi, qui nihil discriminis inter infantes in, & extra Ecclesiam natos agnoscunt, de quibus deinceps. Referuntur huc merito quoque illi, qui peccato originali damnandi vim inviti, vel prorsus non attribuunt; propter solum originalem peccatum nemo reprobatur, nemo damnatur: ideoque nec infantium reprobatio est. *Grevinch. contra Amesium ait, vid. Franciscus Gomarus in Iudic. de I. Remonstr. Artic. in Iudic. provincial. p. 33. §. 7.* Episcopio perinde est, quicquid sit de Pelagio, & quicquid in contrarium Augustinus alique iudicaverint; sententiam insuper de vi peccati originalis damnatrice modo a divina bonitate & recta ratione alienam, modo horridam, modo talem, in qua dubium sit, num maior absurditas

an

*Seatus controversiae,
cum*

*Thesi,
Variorum
sententiae,
discrimen infantum,*

*&
P. O. vim
damnandi
negantium,*

an crudelitas praeponderet, appellat T. II. Opp. P. II. p. 153. n. 87. de quibus suo loco deinceps plura. Poenam non exitii, sed exitii Medium aliquod inter infernum & Gehennam eiusmodi infantibus Gregorius Nazianzenus, coelum combuuntur, adiudicant. Pelagii sententiam: Quo non eant, scio: quo eant, nescio, Augustinus quidem reicit, vid. de Peccat. Orig. c. 21. & contra Iulianum L. II. it sermon. 14. de Verb. Apostol. at enim, ubi consistat, difficulter invenit ipse. vid. Holzhusius l. c. p. 183. Theologi saltem nostri, quo modo in Quaestione, ad substantiam fidei & capita principaliora non pertinente, sentiant, paucissimis adhuc exponemus. Επεχόντων numero comprehendimus Gerhardum Loc. de Bapt. §. 237. T. IV. p. 1227. & in Confess. Cathol. L. II. P. II. Art. 12. c. 1. p. 1109. Balduinum Comment. in 1. Cor. V. 12. p. 349. Danhauerum aliquo loco, scilicet Hodosoph. Phaen. X. p. 729. superest &c. Sebastian. Schmidium in Compend. Theolog. c. 21. p. 176. Calovium Comment. ad. 1. Cor. V. 12. p. 298. B. Meisnerum, quem dubium in primis animoque haerentem vid. Anthropol. Déc. I. Disp. 7. p. 208. seqq. & p. 215. §. 19. conf. Dec. II. p. 113. Hunnium. T. I. Opp. de Bapt. p. 1035. & in Genes. c. VII. & XIX. T. III. p. 1505. & 1584. Brochmandum Syst. Loc. de Peccat. c. 6. Qv. 16. p. 188. Afselmannum Synt. P. 1. p. 865: aliosque quamplurimos. Inter bene sperantes numeramus in primis Danbauerum loco continuato Phaen. X. p. 729. Scherzerum System. p. 169. & in Breviar. Hülsemann. enucl. p. 627. it 1036. Carpzovium in Isagog. p. 153. I. A. Osiandrum Colleg. System. P. VI. p. 150. Niemeierum hodie Disp. de Statu Gentil. poster. §. 61. aliosque conf. Pfanner. Theol. Gentil. p. 501. §. 17. ubi ita differens, priorum opinioni accedere videtur: Addimus, quod fere exciderat, homines in ignorantia ista constitutos, non multo minori iure veniam sibi deprecere, ac ipsorum Gentilium

infantes, de quibus bene sperare videtur Tobias Wagnerus, Academiae Tubingens. Cancellarius, Inquis. in Act. Henor. Sect. IV. c. XIX. §. ult. qui inclinantem in misericordiam DEI sententiam, quae his infantibus ad eorum salutem favet, probabiliorem existimat sententia rigorosa, quae iis salutem aeternam abiudicat. Perinde enim est, siue actas, siue quae alia iusta causa, scientiae, & quae hanc sequitur, fidei, obstiterit. l. c.

Afferentium,

Quorum ex nostris pauci,

Ex Naturalistis,

Arminianis,

Qui apodictice & sine trepidatione salutem horum infantum alleruerit, simulque contra oppositam sententiam eam rigorose defenderit, quique denique *γνώσις* alias docuerit ubique, nec cum aliis periculosis dogmatibus, (quale est, labem & naturam peccati originalis non esse adeo perniciosam) hoc combinaverit, neminem ex Theologis recordamur. Quando igitur talia invenimus apud non neminem: Es hätte Tarnovius dieser Meinung (de salute Gentilium infantum) widersprochen/ und andere zu refutiren sich unterstanden/ damit aber nicht zu wege gebracht 2c. it. Ich rede auch nicht anders an dem angeführten Orte (scilicet quam Theologi bene sperantes) nicht/ daß ich mich für meine Person der Sache nicht versichert hielt/ sondern den Schein einer Vermessenheit nicht auff mich zu laden/ weil so deutsch die Sache in der Schrift nicht ausgedruckt ist/ quando talia, inquam, reperimus, mirum non est, Nolstrates ea, qua par est accurratione de his omnibus dispexisse. vid. iterum Senior noster Venerandus *Deuschmannus Tracl. cit. P. II. p. 39. 40. 46. seq.* Poteram hic inferre omnes afferre eos, qui dum Gentilibus adultis promiscue salutem largiuntur, potius in infantes velut effuse misericordes nimiumque propensi sunt; At enim prolixius est institutum, quam quod in praesenti ingrediamur. vid. *Dissert. sub Fechtio hab. Anno 1697. de statu Infantum Gentilium, cum in infantia decedunt. §. 22.* Arminiani quoque ex foedere Dei & merito Christi universali omnes Paganos

ganorum infantes salvos pronunciant, vid. *Philip. a Limborch. Theol. Christian. L. III. c. 5. §. 2.* Reformati idem agnoscunt, cum pro mediate foederatis infantes eiusmodi agnoscunt, quorum scilicet maiores foederati fuissent. *Franciscus Junius* nomine omnium loquatur: *Et si (infantes) secundum se, naturamque communem nostram damnabiles sunt; tamen non sequitur, sententiam damnationis in eos ferri oportere. Quid ergo? servabuntur? omnino statuimus servatum iri, quicumque ex foedere, quicumque ex Electione sunt. Ex foedere autem sunt ordinarie illi, qui a foederatis Parentibus sive immediate, id est, a proximo Patre & Matre, aut utrovis, sive mediate, id est a foederatis Maioribus, quamvis interrupta continuatione, processerunt, quemadmodum dicit DEVS, se exerciturum esse misericordiam in mille generationes, Exod. XX. 6. --- Neque dubitamus, quin eadem virtute foederis quosdam de numero infidelium DEVS ex foedere sanctificet suos, pro eo foedere puta, quod maiores ipsorum perceperant. --- Quemadmodum olim ad foedus advocavit recens secundum Electionem suam eos, qui non erant, ut essent in foedere; sic etiam ab illo agente liberrimo idem beneficium omni tempore contingere. Infantibus autem cur minus contingat, quam aliis? Collat. de Natur. & Grat. contra Puccium Rat. 18. p. 331.* Et porro deinceps: *Infantes igitur omnes secundum se merito damnabiles esse dicimus iustitia Dei & si quos damnaverit DEVS (qua de re ipse videt) damnari iuste: sed tamen ex foedere servari affirmamus & ex electione, quoscumque ordinavit ad vitam aeternam L. c. c. ii. Negantium ex Nostratibus nunc quoque mentionem facere debebam, eorum scilicet, qui faciunt nobiscum; sed enim, thesi statim subsequente, cum ex testimoniis simul assertionem nostram probabimus, commodius poterunt allegari. Saltem id unicum adhuc monemus, si inter Theologos nostrates quispiam interdum forsan ad aliam referendus classissem videbitur, quam cui annumeratus est a nobis, id non*

Negantium,

Qui una classe
se difficulter
comprehenduntur,

L

erro-

errori nostro, sed discrepantibus tantisper eorum sententiis attribuendum esse. Factum hinc alias iam tum saepius est, ut idem Theologus a celeberrimis quibusque aliis modo ad hunc, modo ad illum ordinem fuerit relatus: De *Dannbauero* ex supra dictis constare arbitror; si verba scilicet priora attendis, pertinet ad illos, qui τὸ ἐπιέχειν arripiunt; si ea, quae subsequuntur, attendas, bene sperantium ordine ac numero continetur, in primis, dum ad rationes, causam scilicet damnationis proximam, divinam potentiam & misericordiam, exempla item infantum apud Ninivitas &c. tanta cum fiducia provocavit *vid. L. c.* Alius itidem Theologi exemplum huc pertinet, cum nimium enim animo dubius ambiguusque haereat, modoque rationes probandi, modo rationes dubitandi & singulas quidem velut serio urgeat & persequatur, factum est, ut ad ἐπιέχειν a *Carpzovio in Isag. LL. Symb. p. 153.* ad duriores, quos vulgo vocant, ab *Hülsemanno in Posthum. p. 370.* ad bene sperantes a *Wendelino Exercitat. p. 580.* referatur.

*Probatum non
sua assertio.*

*Dura quibus
dam visa,*

XLV. Duriorum communiter nomine appellitantur, qui ambigui haerere nolunt, eamque sibi de Infantibus Gentilium eligunt sententiam, qua de eorum salute bene admodum sperare non possunt. Quicquid vero sit de nomine, sive per errorem imputetur iis, qui de infantibus Gentilium loquuntur, pertineatque alioquin saltem ad eos, qui infantibus in Ecclesia decedentibus, sine baptismo in primis, dubiam reddere salutem allaborarunt; sive etiam sententia ipsa dura videatur magis, quam illa aliorum: Non dubitamus, ei subscribere, eamque amplius ex rationibus subsequaturis tueri. Praegnantia admodum sunt verba, quibus a salute Gentiles excluduntur, inter quos & nos omnes conversati sumus olim, in cupiditatibus carnis nostrae, facientes, quae carni ac cogitationibus libeant: eramusque natura filii irae, ut etiam reliqui, quo vero medio,

in

in sacris ostenso, Gentilium infantes ex hoc statu irac in *Ex dictis*
 statum gratiae transferuntur? *Eph. II, 3. memento, vos il-* *Scripturae,*
lo tempore fuisse absque Christo, abalienatos a civili statu Is- *Eph. II, 3.*
raelis, & extraneos, quod ad pactorum promissores attinet,
spem non habentes, & absque DEO in mundo, durius, quaeſo,
quid poterat dici? Eph. II, 12. Vindictam in flamma ignis, l. c. v. n.
omnibus minitatur alibi Apostolus, qui non norunt DEVM,
2. Theſſ. I. 8. Libri Symbolici perinde idem illud docent; 2. Theſſ. I. 8.
iuxta Confessionem Augustanam peccatum Originis damnat & Auctoritate
affert nunc quoque mortem his, qui non renascuntur per bap- *LL. Symb.*
tiſinum & Spiritum Sanctum Art. II. p. 10. Infantes vero pro-
fanorum nec per bap-tiſinum nec per Spiritum S. rena-
ſcuntur, infantibus ſaltem apud nos baptizatis, ultimum
illud negari non debet. Spectant huc etiam verba Apo-
logiae: Certiſſimum eſſe, quod promiſſio ſalutis pertinet etiam
ad parvulos. Neque vero pertinet ad illos, qui ſunt extra Ec-
cleſiam Chriſti, ubi nec verbum nec Sacramenta ſunt. Art. IV.
p. 156. ad Artic. A. C. IX. loquitur ſcilicet de promiſſione
ſpeciali, quae media actu & efficaciter confert, quod ex
contextu patet. vid. Hulſem. Prael. in E. C. p. 370. P. O. non *A vi P. O.*
expiatum damnat Rom. V. 12, 18. 1. Cor. XV. 22. Rom. VI. 23. damnandi,
Perspiciua admodum eſt ſententia Hoepfneri in hoc capite:
Infantes in Gentilitate nati, inquit, iuſte damnantur propter
peccatum originis, quod in ipſis non expiatur, cum careant ba-
p-tiſino & Chriſtianis parentibus, qui in caſu neceſſitatis preci-
bis ſuis apud Deum infantes ſuos ordinario hoc medio videli-
cet privatos, per mortem praepoſteram, Deo commendant in L. L.
Loc. XXIX. §. 6. p. 426. plura hac de re dabimus infra. Fi- *A ſide deſi-*
de, unico a parte hominis medio deſtituuntur, ſine qua
nemo Deo placet. Io. III. 16. Marc. XVI. 16. Hebr. VI. 6. 2.
Theſſ. I. 8. Nec verbum habent, nec bap-tiſinum, nec preci-
bis Parentum Deo commendantur. Medium extraordi-
narium non a ſola potentia Dei, ſed a voluntate eius ſimul

arcesfi debet. Ad media se Deus non alligavit, interim tamen & illud, num in hoc vel illo casu alligari nolit, etiam ex revelatione discendum est. Accommodantur rationes infantibus, apud nos non baptizatis, datae ad Gentilium infantes, & tum fidem in iis extraordinarie accensam perinde concedemus. Irreginitus, quoties peccat, peccat mortaliter, quam salutem ergo sic expectabis? *501xelo*
Theologorum sua adhuc stat veritas: *Extra Ecclesiam non est salus.*

*A peccatis ir-
reginitorum
in genere,*

Non Pater in coelis, cui non Ecclesia mater.

Ex Analogia

Vid. Meisner. Antrop. Dec. I. p. 212. Praxi Ecclesiae per multa secula receptum est, ut infidelium infantes, Parentibus erepti, citra eorum consensum non baptizentur, E. haud dubie regnum DEI ad eos sic non pertinere arbitrati sunt, prius scilicet, quam vel per Parentum fidem, vel, cum ipsi in fide informarentur, cives Ecclesiae fierent. *vid. Disp. cit. sub Fechtio hab. S. 34.* Adum sic etiam esset de discrimine infantum sanctorum & immundorum *1. Cor. VII, 14.* inter eos, qui foris sunt & intus. *1. Cor. V, 12.* inter filios patris & externos. *Act. III, 25.* inter eos, qui immediate & mediate ad baptismum admittendi sunt. A defectu precum Parentum Gentilium, & earum quidem, quas Deus exaudiat, argumentum hic non infirmum peti existimamus, sane inde momentum non contemnendum petitur, etiam pro salute in Ecclesia decedentium infantum, *vid. Kromayer. LL. Anti-Syncret. p. 257.* Infas: Si vero impii sunt apud nos Parentes, qui preces intermittant, tamen infantes salvantur? Resp. Supplet hoc Ecclesia, quod ex impietate Parentum cessat, quod apud Gentiles non fit. *Infantes in Gentilitate nati iuste damnantur, Hoepfnerus inquit - - cum careant baptismo & Christianis Parentibus, qui in casu necessitatis precibus suis apud Deum infantes suos - - Deo commendent. LL. p. 426.* Dicis: Gentilium infan-

*A differentia
inter infantes
in, & extra
Ecclesiam na-
ros,*

*A precibus
Parentum de-
ficientibus,*

infantes nostris precibus Deo sunt commendandi, id quod etiam a nobis fit, cum precamur: *Aller Menschen dich erbarme.* Resp. Conversionem Gentilium serio anhelamus, at enim per media diuinitus ordinata expectandam. Gratiā prorsus extraordinariam precibus nostris ut exoptemus, ad illud in sacris nullibi excitamur. De inconuenientibus sententiae contrariae *vid. Fechtius loc. cit. S. 48.*

Kromayer. *Scrutin. Relig. p. 123. th. 14.*

XLVI. Saltem de Theologorum consensione simul denique adhuc pauca subiiciemus. Ad dissentientes non provocamus, alias vel ipsius *Episcopi* lemma hic aliquid ualere. *Non debemus uereri dicere, eos perisse, quos Deus in uerbo suo damnat T. I. Opp. P. II. p. iii.* Patrum auctoritate res fusius probari posset, temporis lucranda causa ad solum provocabimus *Augustinum, Firmissime tene, alicubi scribit, & nullatenus dubites, non solum homines tam ratione utentes, uerum etiam parulos, qui, sive in uteris matrum uivere incipiunt, sive cum de matribus nati, sine sacramento sancti baptismatis (quod datur in nomine Patris, Filii, & S. S.) de hoc seculo transeunt, ignis aeterni sempiterno supplicio puniendos. Quia etsi propriae actionis peccatum nullum habuerunt, originis tamen peccati damnationem carnali conceptione & natiuitate traxerunt. L. I. de Fid. ad Petr. c. 27. conf. Enchirid. c. 92.* Quae sane excusari haud dubie possent, nisi sic duriori, de fidelium infantibus non baptizatis, sententiae praelusisset. Apertius fere adhuc *Lutherus*: *Hie haben wir ein Gnaden Urtheil sicher und gewiß: Lasset die Kindlein zu mir kommen. Das wollen wir uns nicht nehmen lassen / das heisset nicht Gottes heimliche Gerichte und finster Wahn / sondern Gottes gnädige Zusage / daß unsrer Kinder das Himmelsreich eigen ist / so sie Christo werden zugebracht / denn ohne Christo ist keine Seeligkeit / darum sind die Türckischen Kinder nicht seelig / denn sie werden Christo nicht zugebracht.*

L 3

T. IIX.

- Casneri*, T. II. *Allenb.* p. 57. *Salomon Gesnerus*, cum *Zwinglii* verba expendit, quae haec sunt: Der Heyden Kinder aus dem ewigen Leben ausschliessen wollen / wäre gottlos / und wir irreten sehr / daß wir über derer Heyden Kinder das Urtheil fällen / deinceps subicit, es sey eine ungeheure und gottlose opinion. vid. *Append. Vitemburgens.* gründl. Beweis p. 276.
- Hoepffneri*, De *Hoepffnero* diximus iam tum, sic etenim intrepide iudicavit: *Infantes ex Gentilibus nati* in*ste* damnantur, propter peccatum originale, quod in ipsis non expiatur, cum careant baptismo & Christianis parentibus, qui in casu necessitatis precibus suis apud Deum infantes suos ordinario hoc medio, videlicet baptismo privatos, per mortem praeposteram commendent. LL. *Theol. Loc. XXIX.* p. 425. Iungatur antecedentibus *Affelmanni*, cuius verba haec sunt: *Infantes aut sunt infidelium*, extra Ecclesiam nati, de quibus usurpamus illud 1. Cor. V. 12. *quantum si scripturae ordinem consulamus, manifestum est, fidem esse donum Ecclesiae (non pater in coelis, cui non Ecclesia mater) ac proinde in iis, qui omnino sunt extra Ecclesiam, esse non posse.* P. I. *Disp. XXIX.* p. 865. *Hulfemanni*, *Hulfemannum* constat, aliquando mediae Dei scientiae multum tribuisse, at enim vero a nostris partibus stetit, cum ita scripsit: *orthodoxos Theol. quod attinet, loquuntur ii quidem modeste de suppliciis infantum gentilium, non per absolutionem eorum, aut collocationem in aeterna gaudia, sed per declinationem fori, quod facultatem iudicandi de his sibi nolint arrogare, moti sententia Apostolica 1. Cor. V. 12. Quid ad me eos, qui extra sunt, iudicare? Veruntamen si textum Apostoli propius inspicimus, non loquitur de inconvenientia iudicii, circa aeternam salutem aut perditionem Gentilium infantum praecipue, sed de fugienda conversatione cum gentilibus, ob peccata contra naturam aliaque enormia vitia, quorum meminit v. n. Neque dissimulant iidem orthodoxi scriptores, quantum ex sacris literis constet, nullam fore partem infantibus gentilium in haereditate bonorum, in quem sensum verba Augustinae*

nae Confessionis Art. 2. satis evidentia sunt : Quod virium originis vere sit peccatum clamans & afferens nunc quoque aeternam mortem his, qui non renascuntur per Baptismum. Et Apolog. Artic. IX. p. 156. certissimum est, quod promissio salutis non pertineat ad illos, qui sunt extra Ecclesiam Christi, ubi nec verbum, nec Sacramenta sunt, quia Regnum Christi tantum cum verbo & Sacramentis existit. Ad quae testimonia etiam provocavit Aegid. Hunnius Tr. de Baptism. c. 11. tom. 1. Op. f. 1035. 1040. rursus in Tr. de praedest. f. 280. sed p. 256. edit. in 8. Ubi exempla quaedam recitat arcanorum Dei iudiciorum, loco exempli etiam condemnationem infantum gentilium affert, quorum multa millia ait obiisse & periisse. Praelect. in F. C. p. 389. seq. vid. etiam in Posthum. p. 38. & 369. Paulus Tarnovius, quando etiam in circa quaestionem de salute Gentilium infantum, sententias, confessus est, deinceps pergit: *Ast si argumenta utriusque partis examinentur, deprehenduntur negantium, examinata ad normam scripturae & huic consentanea scripta symbolica nostrarum Ecclesiarum longe firmiora. Ex Gesnero deinceps haec notat: Consensum hic esse communem Theologorum, qui, eos dum iudicio Dei relinquerent, statuerent, eos salvari non posse, nisi dicamus aliud esse Dei iudicium, quam quod esset in Scripturis revelatum. Comm. in Job. III. p. 265. seqq. Fechtius, in Ecclesiae solatium etiamnum superstes, nobis quam maxime patrocinatur: Tutior veriorque sententia est, inquiens, infantem spem nullam salutis habere, ad quam tuendam, ipsa librorum nostrorum symbolicorum auctoritate adstringimur in Thef. Polem. §. 31. Aliorum Testimonia, speciatim Melancthonis, Brentii, Heerbrandi, Hunnii, Bidenbachii, Leonhard. Hutleri, Hassenrefferi, Io. Tornovii, Valtheri, Mulleri, Parenii, Lutkemanni, Franckii, imo etiam Calixti, Dreieri &c. vid. in Dissert. sub Praesidio Magnifici Fechtii 1697. hab. de statu infantium a gentilibus progenitorum, cum in infantia decedunt §. 30. seq. Ne in alma etiam nostra defu-*

Pauli Tarnovii,

Fechtii,

Plurium aliorum,

defuisse sententiae defensionae hactenus nostrae Patroni vide-
Electoralium antur, provocamus ad illud, quod Anno 1545. inter *Witem-*
Witember- bergenses, Lutherum, Crucigerum, Bugenbadium, Maiorem,
genfium, Philippum & Theologos Hassiacos evenisse legimus. Cum
antiquiorum, enim hi, quibuscum simul confilia Theologorum Witem-
 bergens. de componendis Religionis controversiis commu-
 nicabantur, peterent, ut sententia de infantibus Christia-
 norum non baptizatis decedentibus, articulo de baptismo
 simul infereretur, Electorales inter alia sic respondebant:
Verum est, & reneri debet, quod infantes Iudaeorum & Turca-
rum, qui nomen Christi super illos non invocant, sed execran-
ant, ideo Christus clare dixit. Marc. X. 14. finite parvulos ad
me venire, & alium enim (qui scilicet ad Christum feruntur) est re-
gnum coelorum. Ad hunc sensum lectorem discretum breviter
quidem remisimus, damnatos esse infantes, qui non adferantur
ad Christum. vid. Seckendorff. L. III. Luther. an. Sect. XXXI.
§. 120. p. 538. Illorum temporum doctrinam, etiamnum esse
nostram, maximopere laetamur, sic enim Venerand. No-
strorum Theologorum ordo, Interprete Senepie semper suspi-
ciendo, Dn. D. Deutschmanno: Daß Jüden- und Türkens
Kinder unter den Satz der Confession in dero rechten Ver-
stand nicht begriffen seyn / ist wider die klaren Worte / denn
sie sind Adams Kinder / natürlich gebohren / in Sünden em-
pfangen und gebohren / haben von Mutterleibe an die Erb-
Sünde / wie sie privative und positive in den Worten der
Confession eingeführet wird. Die Erb-Sünde ist bey ihnen
wahrhaftige Sünde / eine verdammliche Sünde / sie sind un-
ter dem ewigen Zorn Gottes / welches alles mit mehrern
wenn es nöthig / ausgeführet werden köunte. Und weil sie auf-
ser der Kirchen seyn / so seyn sie ohne Gott und ohne Christo
Eph. 2/12. Ist also falsch / wenn es eine Ausnahme heißet
auf Seiten der Christen Kinder / daß es auch eine Ausnah-
 me

Qui adhuc
vivunt.

me der Jüden und Türcken Kinder seyn müsse. Item: Es seyn bekante Sprüche in der alten und neuen Kirchen: Extra Ecclesiam non datur gracia, non datur Christus, non dantur Sacramenta &c. nec datur Salus. Bey solchen bleibt die Kirchen Confession/bey der bleiben wir auch. In der Antwort auf die aufrichtige Uebereinstimmung Part. II. p. 45, 46.

XLVII. Dubia, quibus alii hic vexantur forte haec sunt: Sola incredulitas damnat, quae actualem & morosam resistantiam infert? Resp. etiam P. O. ceu positivi si- mul quidpiam, repugnantiam omnino infert, quae, nisi medio quodam auferatur, quod hic ad mitti nequit, omnino damnat. Phrasıs Theologorum, qua morosam repugnantiam exponunt, de iis capienda est, qui post repugnantiam originale ablatam, tamen amplius gratiae resistunt. *Incredulitas sive naturalis, sive aseritica damnat. Rom. XI. 32.*

Sola incredulitas damnat,

Kromayer. inquit *LL. Anti-Syncret. p. 135.* Misericordiam Dei urges & meritum Christi? Resp. illa est ordinata, & hoc vult fide apprehendi & applicari. Privatio non damnat? Respond. quod Canon non sit absolute universalis, quia adultiores Gentiles plurimi, ignorantes scilicet baptismum, etiam non contemnunt; E. de Christianis tantummodo valebit. *Infantes Gentilium damnantur propter incredulitatem & contemptum (potentialem innuit) non propter contemptum solum, Affelmannus ait. Append. Disp. p. 308.*

Misericordia Dei summa, & meritum Christi universale est, Respond. Privatio non damnat, Respond.

Rationes contrariae Borrei, tantae non sunt, quanti eas Arminius fecit. Prima partim supra refutata est, cum misericordia Dei obiiceretur, partim supponit, quasi infantes non transgredereatur foedus. *Secunda* perperam colligit ab Adamo, mediis instructo, ad alios, qui iisdem deficiunt. *Tertia* lapsum nostrum in Adamo extenuat *vid. Opp. p. 123.*

Tres rationes Borrei, Respond.

Niaviticos infantes gentilibus oriundos parentibus Deus gratia & misericordia amplexus est? Resp. Multi interpretum sunt, qui per ignorantes dextram & sinistram non praecise infantes, sed multitudinem quoque ignaram in-

Infantes Niavitici servantur, Respond.

M

telli-

telligunt *vid. Luther. T. II. Altenb. p. 376. & Quensted. Syst. P. IV. p. 154.* At enim, sic ita, infantes intelligi, saltem illi non, ut infidelium infantes erunt considerandi. *vid. Ion. III. 5. 6. 7. 8. 9. 10.* quod *Danbauerus* vel ipse, bene sperans alias, diffiteri nequit, quando poenitentiam iisdem attribuit *Hodorus.*

Citra culpam. 1002. Sed cur durum admodum subirent iudicium infantes, qui in culpa non sunt, qui ex Parentibus maioribusque incredulis nascuntur, Respond.

sufficit P. O. quod eos, cum non expiatur, damnationi tradit. Uti posteri Adami imaginem sic erant accepturi, ut hodie pravitatem accipiunt: sic etiam se res cum Evangelio habet, si maiores id servant, amplectuntur & posteri illud, si amittunt, amittunt & succedentes. Sunt illi, *Hoepfnerus* ait, *qui verbum Dei negligentia maiorum amissum, plane non habent vel adulti vel infantes, qui omnes iuste damnantur. vid. seqq. Loc. XXIX. p. 425. vid. pl. ap. Hunn. de Sacram. p. 230. Balduin. l. 2. p. 101.* Abundantissimas gratiae suae divitias exhibere omnibus Deus minime tenetur. Abstrusa insuper Dei iudicia hic lubentissime veneramur, imo si Patri τῶν ἁγίων ius benefaciendi peculiare & extraordinarium valde tribuere velis, nec nobis, nec thesi nostrae, supra expressae, contrarius eris, *vid. de vocatione Gentil. Infant. pl. ap. Meisnerum in Anthropol. Dec. II. Disp.*

Infantes gentium sunt mediate foederati,
Respond.

13. 21. p. 112. seqq. Pergis sunt tamen infidelium infantes mediate foederati, ob maiores eorum, qui crediderunt; Deus vero benefacit usque ad millesimam generationem, quae sententia *Iunii* supra allegati & recentioris Reformati est. Resp. si hoc argumentum de electione & beneficiis spiritualibus semper valeret, electorum numerus haud dubie maior, quam reprobatorum foret; poena enim usque in tertiam generationem & quartam saltem infecutorum se minatur DEVS. Uti E. hic non sequitur, impiorum filios usque in tertiam & quartam generationem esse omnes damnandos, sic nec valebit hic de electis. *vid. ex instituto Feurborn. de filiorum poenis ob parentum suorum flagi-*

tivum, textum longius remove. Quomodo vero ad Gentiles excommunicatio? Interprete Theophylasto Apostoli mens est, *qui foris sunt, extra meas isti leges sunt; Supervacaneum igitur fuerit, legem sancire iis, qui extra Christi regiam & aulam agunt, vid. Balduin. Comm. in b. l. p. 348.* Pro spe, de salute infantum Gentilium concipienda sane parum hic locus faciet, generalis nimis est assertio, quae cur ad infantes speciatim, non vero ad omnes Gentiles, adultos quoque accommodari nequeat, non video; Iam vero adultos, & bene de infantibus alias sperantes damnant. Causa haec est haud dubie, quod Theologi multi, quando ad *ἐπιτομήν* ex hoc loco confugerunt, deinceps tamen vel damnent vel absolvant infantes, vid. Balduin. Comment. in b. l. p. 349. Calovius l. c. Danhauer. Phoen. X. p. 729. Ut de eo non dicam, in contrarium potius hunc locum valere, cum sensus sit Apostoli: Scortatores vos iudicate & ex communione eiicite, Gentiles vero iudicabit Deus, severioris quippe irae & indignationis iudicio, Rom. II. 8. 9. vid. Fecht. Disp. cit. §. 77. Ex Gesnero annotat Tarnovius, quod dum relinquerent infantes iudicio Dei, statuerent, eos salvari non posse, nisi diceremus, aliud esse DEI iudicium, quam quod est in Scripturis revelatum. in Comm. ad III. Iob. p. 265.

Nobis ille non est contrarius,

Quod exemplis Theologorum discimus,

Quin potius nostrae sententiae favet,

Peccatum originale non expiatur, quod damnat, quod contra,

Episcopium,

Arwin.

Socinianos,

Calvin.

Pontific. &c.

XLIX. Plurimi ex dissentientibus, & iis quidem, qui extra veram Ecclesiam vivunt, dum nobis contrarii sunt, peccatum originale nimium extenuant, hinc de eius atrocitate haud dubie hic quaedam afferenda erunt. Ob peccatum originale neminem damnari posse, asserit aperte Episcopus, *Opp. T. II. P. II. p. 153. n. 87. vid. pag. 308. n. 94. it. 309. n. 98. 310. n. 201. it. 315. n. 119.* Borreus itidem huc tendit apud Arwin. *Arminium Opp. p. 123. vid. ipse quoque Arminius l. c. p. 148. §. 3. vid. Apolog. c. 7. de Socinianis vid. Schenzeri Colleg. Anti-Soc. p. 316. 335. seqq.* Quae Calvinianis mens sit, vel sola hypothesis de sanctitate infantum ante baptismum ostendat, vid. Pontific. &c. *Meisner. Anthropol. Dec. I. Disp. V. p. 119.* De Pontificiis aliisque vid.

vid. ibidem plura. *Est itaque peccatum originis ex se & natura sua omnino mortis meritorium & damnabile Rom. VII. 10. Probatur. 11. 12. 13. 14. Ephes. II. 3. Koenigii thesis est, Theol. Posit. p. 83. Rom. VII. & c. Omne peccatum est avouéa. 1. Iob. III. 4. Iam vero qui de- 1. Iob. III. & c. linquit in minimis, reus est totius legis & damnationi adeo obnoxius Iac. II. 10. Diferte C. A. confirmat: Peccatum originale damnare & afferre nunc quoque aeternam mortem his, qui non renascuntur per baptismum & Spiritum S. Ars. II. p. 10. vid. Calov. in Harmon. p. 918. seqq. Mors dominatur etiam in eos, qui non peccarunt ad similitudinem transgressionis Adae Rom. V. v. 14. Sed mortis nomine, verba Kromayeri sunt, Gen. II. 17. In comminatione divina non mors tantum temporalis, verum etiam aeterna venit, & nisi Christi meritum interveniat, mors temporalis maledictionem adiunctam habet, & aeternae damnationis vestibulum evadit. LL. Anti-Syncret. p. 135. Peccato originali infecti, sunt immundi, nil autem immundi intrabit in Hierosolymam coelestem Apoc. XXI. 26. Non potest vero non esse cum diabolo, qui non est cum Christo. Aug. inquit, L. I. de Peccato Merit. c. 28. Peccatum ab Adamo acceptum vergit eis κατ' ἀνάγκην in omnes homines Rom. V. 18. vid. Brochmand. Syst. P. I. 182. seqq. Chemnit. E. C. T. P. I. p. 243. seqq. Gerb. Conf. Cath. 1407. seqq. Scherzerus in Anti-Bellarmino p. 659. seqq. Rationes singulares dabit Meisnerus in Anthrop. Dec. I. p. 144. seqq. Feurborn. Fasc. II. Disp. 7. p. 295. seqq. 305. §. 31. Dispp. Giesl. T. II. p. 456. seqq. it. p. 390. seqq. 404. seqq. Crudelem sententiam nostram non esse, evincit Hulfeman. Breviar. Ext. p. 289. seqq. si cum Arminio aliisque urgeas, Peccatum originale esse poenam peccati, Ergo non peccatum, Opp. p. 148. §. 3. Respondebit Gerhardus: Poenae simul & peccata sunt pravi concupiscentiae motus & c. LL. T. II. p. 670. & dudum Augustinus coecitatis exemplo, quae in cordibus nostris, fidem asserto fecit & deinde subiungit: Concupiscentia, adversus quam bonus concupiscit spiritus, & peccatum est, quia inest ei obedientia contra dominatum mentis & poena peccati, quia*

quia reddita est meritis inobedientiae L. V. contr. Iulianum. c. 3. Non est absurdum, Hulfemannus definit, poenam simul esse culpam, qui indurationis exemplo, Remonstrantes deinceps vehementissime stringit, de Aux. Grat. p. 73. §. 2. At enim quid de sententia nonnullorum Theologorum fiet, qui putant, Peccatum originale non esse adaequatam damnationis causam. Explicat sic mentem contra Crocium Menzerus, vid. T. V. Opp. p. 951. Scherzerus eadem habet, qui ad aliorum simul provocat consensum Syst. Loc. 7. p. 169. seqq. Resp. fuse hi Theologi omnes alibi thesin hanc nostram comprobarunt. Per Phrasin adhibitam nihil aliud volunt, quam, quia saltem peccatum originale non in omnibus subiectis, ceu causa proxima, damnat, Incredulitatem potius allegandam esse, vi damnandi Peccato originali minime adempta, quod ex Menzeri integra illa disquisitione patet. Alius proinde longe his animus est, quam qui Irenicis quondam, inter quos Calixtus inter peccatum agere & habere vid. de Bono perfecte s. p. 68. it. in exercit. de Peccato Origin. Latermannus inter causam damnationis sufficientem & adaequatam Disp. de Praedest. hab. 1646. §. 23. distinguebat, eo sc. fine, ut de Peccato Originali mitius, quam par erat, sentirent.

Peccatum Originale num adaequatam damnationis causa,

De infantibus Haereticorum,

L. Difficilior paulo est de infantibus Haereticorum quaestio, loquimur vero de iis, quos palam haereticos vocamus, quique vel prorsus non, vel baptismo in substantialibus deficiente, baptizantur. Aliquot rationibus Gerhardus probavit, eos, quos parentes in haeresi se educaturos dicerent, nulla ratione baptizandos esse, quia sic pari passu ambularent cum infantibus infidelium; quia haeresi, ut operi diaboli renunciandum in baptismo esset &c. vid. L. L. T. IV. p. 1177. §. 200. quam igitur, ex rigore iudicans, iis attribues salutem, quibus ne quidem baptismum conferendum esse statuis? Axiomata Forbesiana pro salute infantum haereticorum nobis non adeo sunt contraria, quia in contro-

ver-

versive statu disfidemus, vid. *Instruct. Hist. Theol. LX. c. 10. p. 518. §. 28. seqq. in. p. 519.* De *Socinianorum* speciatim infantibus, si quaeras, fateamur, miseriam eorum vix mitiorem, quam quae Gentilium infantum est, videri. Ponas, Socinianos, dum filium non habent, nec Patrem habere, I. Iob. II. v. 23. non esse Christi, quia Spiritum eius non habent. Rom. II. 9. vid. Voetius P. I. Diss. 490. Ponas, baptismum Socinianorum deficere in substantialibus, Socinianos item pro Christianis non esse agnoscendos, qui sc. Christum in carne exhibitum non agnoscunt, ipsumque Θεάνθρωπον & redemptorem generis humani non appellant, alia lubens mitto: Quanto, quaeso, intervallo a Gentilibus distabant? Olearius, cum fatetur primum, Socinianorum infantes pari passu ambulare cum infantibus τῶν ἕξω, sive hominum extra pomeria Ecclesiae constitutorum, nil amplius agit, quam, ut, uti & de infantibus Gentilium, sic etiam de Socinianorum, bene saltem speret, quod per nos facile fiat, quibus de spe sermo nunquam hucusque fuit. vid. in Diss. An Socinianus apud suos baptizatus & ad nostram Ecclesiam veniens, sit baptizandus? c. 3. Dub. 8. p. 59. & alibi passim.

LI. Secus omnino mitiusque de infantibus ex impuro concubitu natis, contra rigidiores quosdam existimamus. Vere alias Parentis delicta sic portaret filius, contra Ezech. XLIX. 20. Incredibiles hinc in hominum animis, iuxta Humium, dubitationes existrent. Siquidem, licet de sua quisque matre bene speraret, quod non sectata esset viros alienos: bendi, tamen in re tanta, quae salutem perpetuam concerneret, fieri non posset, quin de servata fide coniugali Parentum, deque sui legitima conceptione ac natiuitate conscientis anxius & perturbatis scrupuli a Satana inicerentur, de Sacrament. c. XI. p. 236. Iephta ex thoro illegitimo natus, fidelibus accensetur Hebr. XI, 32. de filii sui, ex adulterio nati salute minime omnium dubitat David 2. Sam. XII. 25. Durior sententia ab auctore Libri Sap. c. III. v. 18. lata, dudum in causa fuit, quod

libris

Ibris ideo Apocryphis annumeretur, vid. Hoepfner. *L.L. Loc. III. p. 91.* quamvis *Hummus* alique sententiam illam indefinitam pro particulari habeant *l.c.* Perinde sic sentit *Feurborn. Esst. Disp. V. p. 256. §. 66.* Praerogativa liberorum ex Christianis parentibus natorum non nititur probitate parentum, sed illo *Gen. XVII. v. 7.* foedus violatum licet ab impiis Parentibus, firmum tamen a parte Dei manet. Haec adeo tenenda erant contra *Iohannem Knoxium*, qui ad *Iohannem Calvinum*, recte in hoc capite sentientem, perscripsit: *Significate, quae sit vestra de subscriptis articulis sententia. 1) An ad baptismum admitti debeant spurii idololatrarum & excommunicatorum filii, priusquam vel parentes per respicientiam sese subdiderint Ecclesiae, vel ii, qui ex huiusmodi prognati sunt, baptismum petere possint. 2) Virum monachis &c. &c.* Haec, quia nego, plus aequo severus iudicor, vid. *Ep. Calvin. p. 516. seqq.* Si provocet ad Locum *Deut. XXIX. 18.* ubi dicitur, *maledictum fore fructum ventris improborum.* Resp. Si haec absolute accipienda sunt, actum erit de salute omnium infantum ex impiis prognatorum, quid ergo de *Abia*, filio *Ieroboami*, *Hiskia*, *Achabi*, *Iosia* Ammonis filio &c. fiet? vides ergo conditiones esse admittendas, vi quarum vel filii in malitia pergentes, vel poenae saltem temporales supponuntur. Instas: *De scorto natus prohibetur Deut. XXIII. ingredi Ecclesiam Domini, in decima quoque generatione. Deut. XXIII. 2.* Resp. Ingredi in Ecclesiam cit. loc. non est, interesse publicis sacris & Ecclesiae membrum esse, sed saltem publico in Ecclesia & Politia officio fungi. Singularissimum *Iephthae* exemplum & plane extraordinarium regulae veritatem minime evertit. Sic cit. loc. *v. 1.* *Eunu-chi, it. v. 4.* *Moabitae* in Ecclesiam ingredi prohibentur. Iam vero illi a salute minime excluduntur, vid. *Es. LVI. 4.* Ex his vero *Ruth Moabitae* profus in Genealogia Christi recensetur *Matth. 1, 5.* In officiis saltem publicis hi scandalo sunt, cum eos indelebilia sequantur *δυσγενείας opprobria καλός*

Contra Iob.
Knoxium.

Non obstant
Loca, Deut.
XXIX. 18.

Deut. XXIII.

καλὸς γὰρ παρρησίας θησαυρὸς ἐυγένεια Plutarchus inquit L. I. de educat. Puerorum: Erucum ideo suggillat Tullius, quod non certo sit natus Patre, Orat. pro Rosc. Amerin. p. 29. Error ergo, cum Affelmanno concludimus, horum est, ex una Canonis Theologici ignorance: Ingressi in Ecclesiam stylo scripturae est non statim membrum fieri Ecclesiae, sed publico in Ecclesia & Politia fungii officio. Synt. P. I. Diss. 27. p. 818. vid. Gerh. L. L. T. IV. p. 113. seqq. Feurbornius l. c. p. 256. §. 66. De infantibus excommunicatorum & Antediluvianis disquirere adhuc animus erat, cum vero ex haecenus dictis facile iudicari de iis possit, ad alia potius pergemus. vid. tamen de Excommunicatorum parvulis Augustinis, *stin. Epist. 75.* & Forbesius in *Irenico L. II. c. 15.* de Antediluvianis Balduin. *Caf. Conf. L. II. c. 3. p. 103.* Hunnius *Quaest. in Genes. c. 19. T. III. Opp. p. 1584* & qui haecenus contra terminum peremptorium pugnarunt. Conf. etiam *Franc. Gomari Iudicium de Artic. Remonstrant. in Iudic. Provinc. p. 33. §. 7.*

LII. Patet ex haecenus assertis, quantum sit bonum, quantaque felicitas in gremio Ecclesiae consistere ibique thesauris, divinitus conceditis, uti ac perfrui, quo usu cum destituantur τῶν ἕξω infantes, operae pretium erit, de discrimine infantum in & extra Ecclesiam viventium, quaedam commemorare. Insuper habere illud videtur in primis *Episcopus*, vel nimis saltem incaute loqui. *Nec refert*, inquiens, *an infantes isti sint fidelium, an ethnicorum liberi.* Infantium enim, *Contra quosdam dubie admodum loquentes.* qua infantium, *innocentia est prorsus eadem, T. II. L. II. p. 153.* id quod in *Respons. ad spec. Calumn. l. c. p. 310.* denuo defendit, Licet enim se explicare videatur *l. c. p. 311. n. 103.* tamen vel ideo audiendus non erat, quod ex hac assertione, non dari Spiritus S. operationem in infantibus, felicius evincere conetur *l. c. p. 153.* Quid de assertione non neminis habendum sit, qua modo assertit: *Daher alle die Gründe/welche den Christen Kindern das Heyl zu erkennen / gelten auch vor die Kinder der Ungläubigen / ausgenommen den einigen von der Verheißung ein GOTT unsers Saamens zu seyn / so denn von dem Gebeth*

beth der Estern *rc.* modo haec duo, quae adhuc obstare ipsi videbantur, eludere in sequentibus conatur; quid inquam, de his omnibus habendum sit, illud apud *Seniorem nostrum* pie venerandum, in der *Antwort auff die auffrichtige Übers einstimmung* P. II. p. 40. videri potest. Discrimen illud non perperam inculcat scriptura; alii sunt *filii patris*, quam *qui ex- tra*, *Athor.* II. 39. III. 35. alii sunt. *qui foris*, alii *qui intus sunt.* 1. *Corinth.* V. 12. quidam *hospites Testamentorum promissionis*, quidam *cives sancti & domestici* *Ephes.* II. 12. 13. 19. quidam *immundi*, quidam *sancti sunt* 1. *Corinth.* VII. 14. vid. Menzerus *de Bapt.* T. II. *Opp.* p. 828. num. 24. *seqq.* Aditus propinquus ad beneficia Ecclesiae haud dubie felicitas infantum in Ecclesia est, quo vel solo a Gentilium poterant distingvi. In eo *praerogativa est*, quod eiusmodi liberi (in Ecclesia) ad beneficia Ecclesiae ius & aditum habent, quod Gentilibus negatum est, nisi Dominus eos advocaverit Dunte *Caf. Consc.* p. 461. Immundi Apostolo Gentilium dicuntur infantes, ad quos non pertinet *promissio divina*, iuxta Gerhardum: *Ero DEUS tuus & DEUS seminis tui*, ideoque non patet illis aequae ac Christianorum liberis aditus ad baptismum, sed oportet eos prius insitui, ubi adoleverint ac *fidem Christianam profiteri.* *LL. T. IV.* p. 171. Velut ex antiquitate Levitica loquitur hic Apostolus, cum ob immunditiam nonnulli extra castra Levitarum manere ad tempus iuberentur. vid. Menzer. T. III. *Disp. Marpurg.* *Disp.* XIV. §. 116. scilicet, si *prorogativae testimonia penes fidelium infantes* quaeras, dabit ea Meisnerus: *Duo sunt primaria privilegia* 1.) quod omnes in Ecclesia natos attineat *promissio foederalis* (2) quod *immediate ad Sacramenta & bona Ecclesiae admittantur*, vid. *Anthrop. Dec. I. Disp.* 7. p. 205. §. 28. Confer. Menzer. *Defens. Col. A. C. T. I. Opp.* p. 387. Nati recens infantes in Ecclesia iure quidem in re destituuntur, ius tamen omnino ad rem habent, quo satis a profanis distinguuntur. Menzer. *loc. cit.* p. 395. §. 8. vid. etiam 388. §. 102. Es ist aber auch ein Stück der Göttlichen Ordnung, / Dannhauerus ait, die Unterscheidung der Graden sin-
temal

Ostenditur.

temal nicht alle Menschen in gleicher Consideration stehen; Etliche sind nähere / etliche sind fernere; Nahe sind der Christen Kinder / ferne der Heyden Kinder / die draussen sind. *Ephes. 11, v. 11. 12.* Gene sind äusserlich und kirchlich heilig / und haben *ius ad rem*; Diese sind und heissen unrein. *Lac. Catech. T. IIX. p. 643. seq.* Est equidem inter eos, qui in *Vindicatur.*
Ecclesia Parentes sunt quaedam consuetudo, qua dicunt: Sie wollen einen jungen Heyden zum Christenthum bringen; *At enim sic saltem respiciunt ad statum miseriae in genere & ad Peccatum originale, quia, dum absque fide nascuntur, in hoc gentilium omnino sunt simillimi; interim tamen praerogativa, qua ultra eorum sortem affurgunt, minime negatur, similitudo in quibusdam adest, non omnimoda convenientia vid. Dunte l. 5. p. 461. Dicis vero: Promissionem factam esse non tantum semini nostro, sed omnibus, qui longe sunt &c. i. e. gentilibus Act. 11. 39. Si E. vi eius Christianorum infantes non baptizati non pereant, Ergo nec gentilium, & hinc cessare discrimen. Respondet Feurbornius distinguendo, inter gentes vocatas & vocationi obsecutas, & inter gentes non obsecutas; ad has spectant promissiones, at enim mediate, quod sufficit tantum ad constituendum discrimen, ad illas vero immediate, quae sic sc. privilegia filiorum testamenti vere adipiscuntur. Fasc. II. Disp. 7 p. 33. §. 57.*

LIII. Ut melius intelligatur discrimen illud, Infantum sanctitas in-
 titas, qua gaudent, paucissimis adhuc explicanda venit. In-
 terna illa omnino non est & talis, ob quam infantes baptizandi
 non essent, ut DEI filii fiant, atque ob quam *primus ad salutem*
aditus baptismus non esset, sed ipsa potius ex piis parentibus propa-
gatio, de qua hypothesi Calvinianorum plura vid. apud Menz.
I. II. Opp. p. 312. S. 11. it. p. 27. S. 4. it. 962. §. 197. Gerb. LL. T. IV.
p. 1188. seqq. Quomodo Tertulliani illud: Fiunt, non nascuntur
Christiani, Apol. c. 17. varie eludant, vid. ap. Menzer. loc. cit. p.
303. & Forbesium Instruet. Hist. Theol. LX. c. 10. p. 515. §. 14. Am-
bigue ludunt foederalis sanctitatis nomine dissentientes, vid. An foedera-
lis, quaeritur.

Calvin. L. IV. Instit. c. 16. sect. 24. Beza. Respons. act. ad Colloq. Mom-
pelg. p. 102. hinc distinguunt inter sanctum esse ex foedere & ex
spiritu, vid. Forbes. loc. cit. 316. §. 21. 22. imo triplicem ideo idem
sanctitatem admittit. foederalem, sacramentalem & spirituales l. c.
p. 517. §. 23. At enim dudum contra Appellum conquestus est
Menzerus, terminum foederalis gratiae in hoc Capite non esse
suum, sed Parei T. II. Opp. p. 893. §. 127. Gratia foederalis infan-
tibus tribuitur vel ideo, quod iis per baptismum aditus ad foe-
dus pateat, quo sensu admitti potest; at enim haec acceptio
cum sententiis Calvinianorum non facile stabit, qui asserunt,
donum *visio & iustitiae*, adoptionis, regenerationis & salutis per bap-
tismum infantibus non conferri, sed saltem obsignari; Vel
ideo tribuitur, quod actu sint ante baptismum in DEI foedere,
& sic absit, ut eiusmodi foederalem sanctitatem admittamus.
vid. Gerh. l. c. p. 1193. seqq. Quæris vero, quomodo nam in-
fantibus dicantur sancti? Respondemus cum Hunnio: *Non quod
sanctitatem internam cordis & spiritus iam inde ex utero materno se-
cum trahant: Sed latiore significatu appellantur sancti, quia censentur
pro liberis in Ecclesia natis, quibus ianua pateat ad initiationis
sacramentum.* De Sacram. p. 223. Spectat huc locus Paulinus
1. Cor. VII. 14. in quo explicando prolixè satis versatur Episcopi-
us, vid. T. I. P. II. p. 61. Qu. LVI. Sanctitas haec illa est, qua nati
in Ecclesia, sive ab utroque, sive ab alterutro Parente Christiano,
vel hypocritae sint, modo sint professione Christiani, habent
ias & aditum propinquum ad baptismum; quo privilegio, qui
extra Ecclesiam sunt, non gaudent, nisi vel Parentes eorum ad
Ecclesiam accedant, vel ipsi adultiores facti, per auditum Evan-
gelisti convertantur. vid. Menzer. T. II. p. 689. §. 19. & p. 828. seqq.
Sanctitas proinde haec non est interna, quod vidimus, nec ta-
men etiam mere civilis, cum non spurii dentur quoque extra
Ecclesiam, sed sensu, quo vidimus, Ecclesiastica, quae complecti-
tur segregationem a profanis gentibus, & generationem ex populo
DEI, promissiones DEI varias spirituales & corporales habente, iux-
ta Feurborn. Fasc. II. disp. 7. p. 341. §. 61. Conf. Gerh. l. c. p. 1194.

Pre-

Sed externa
& Ecclesia-
stica.

1. Cor. VII.

Preces Parentum, de quibus supra diximus, quibusque infans commendatur DEO, haud dubie simul prae Gentilium, illis praerogativam conciliant. Si hoc, quaeri forsân h. l. congrue simulque iucunde potest, numne, si mater gravida sacra utatur Coena, huius simul fructus redundet ad Embryonem, sub pe-
 ctore materno adhuc delitescentem? In Confessione fidei Aethiopicæ Zago Zabo hanc Aethiopum fidem allegat: *infantes Christianarum mulierum sunt electi & consecrati ex corporis sanguinis Domini nostri Iesu Christi communicatione, nam foeminae gravidæ, cum adsumunt corpus Domini nostri Iesu Christi, infans, capiens inde nutrimentum, fit sacratus.* Mayer. in Museo p. 994. Imo solatii peculiaris causa, non diffitemur, in suggestu nostrates etiam huc alludere interdum. Polycarpus Lyserus in Concione Funebri, cui Titulus, *Lullus Primogeniti*, in Funere Ducis Saxoniae, mature admodum defuncti, Anno 1606. d. 26. Jul. habita, sic loquitur: Wir thun auch die Vermahnung in unsern Kirchen hinzu / daß fromme gottfürchtige Matronen / wenn sie fühlen und vermercken / daß sie der fromme Gott mit Leibesfrucht gesegnet habe / sich mit Andacht zum Tische des HErrn finden / und also Fleisch thun sollen / damit nicht allein ihr Herz / sondern auch was sie unter demselben als ein verborgen Pfand tragen / mit dem Rosinfarben Blute Jesu Christi besprenget werde. It. Es sey auch die Fürst. Fr. Mutter / Zeit empfangenen Seegens von Gott mehr denn einmal des lebendigmachenden Fleisck und Blutes ihres HErrn und Seeligmachers Jesu Christi theilhaftig worden / dadurch auch das liebe junge Herrlein unter ihrem Herzen angesprenget / und gleichsam mit dem rechten Weyh Wasser geheiligt und gereinigt / und also zum ewigen Leben sey initiiret worden. l. c. p. 36. quae verba in primis pro sanctitate infantum eomprobanda urget Massonius Anat. Univers. Triump. P. III. c. XI. p. 188. b. Sed enim, ita loquitur B. Lyserus in argumento consolatorio, non vero in thesi, in suggestu eoque insuper intentus, ut felicitatem infantum in Ecclesia ostendat, quibus sc. contingit, in utero earum ferri, quibus thesauri Ecclesiae patent, quaeque omnibus deliciis divi-

An fructus S. coenae a matre gravida sumptae, redundet etiam ad embryonem?

nis reficiuntur. Alias enim omnino existimamus, uti infantes in utero, baptizata matre, non simul baptizantur, sic neque simul cum matre, ob conditiones subiecti accipientis requisitas, sacra perfruuntur Evcharistia. Non potest (foetus sc. qui geritur in utero, baptizatus cum matre esse simul) *quilibet enim pro se & sua persona baptismum suscipit, non alter pro altero. Sicut in S. Coena, quilibet pro se (non pro aliis) accipit & manducat una cum pane benedicto corpus Christi, & bibit una cum calice benedicto sanguinem Christi. In usu enim sacramentorum applicatio fit ad singulos, candide sic rem eloquitur Menzerus T. II. Opp. p. 828.*

Sententia mitior pro infantibus Gentilium,

Ex scientia DEI media, Hülsemanni,

Quenstedtii, Argentoratensium, Hutteri, & aliorum,

LIV. Haftenus dura admodum de conditione Infantum Gentilium propugnata a nobis videtur sententia. Merito proinde adhuc sub finem quaerimus, numne mitior ea sententia forsitan admitti possit, qua statuunt, eorum saltem gentilium infantum salutem certo definiendam esse, quos DEVS, si adulti facti fuissent, scientia sua media credituros praevidisset. Est haec sententia *Hülsemanni*, quam firmitus comprobatur ex loco *Ap. XX. 12. ubi etiam parvuli, tum illi, qui in stagnum ignis missi sunt, tum, qui vitam aeternam ingressi, iudicantur ex libris secundum opera sua. At opera actu secundo existentia non habuerunt parvuli, quare relinquitur, parvulos habere opera existentia ex scientia DEI media, in Breviar. Extens. p. 2066. & 67. ita perinde existimat Quenstedtii Syst. de Vocat. p. 474. §. 11. Argentoratenses item, in Censura contra Latermannum c. 13. Hutterus perinde huc digreditur vid. Exeg. in F. C. Art. II. p. 1074. Si inde in spe tua pro salute gentilium infantum firmiter te reddere velis, nil est, quod desideremus, cum contra bene sperantes, hic nullibi adeo insigniter disputemus; sin vero hanc sententiam certam & in sacris indubitate demonstratam arbitraris, heu quantum decipieris! De loco *Apoc. XX. 12. supra iam tum vidimus, hinc vis argumenti cessat, saltem illud cum *Fechtio* noto, non sequi: Iudicati sunt secundum opera, E. quia nulla existebant actu, secundum opera futura, quin potius secundum opera non existentia, quae ex fide profecta,**

fecta, habere utique debebant, quae vero non habebant, quod simili filii, quem pater rediens, otiosum inueniat, eleganter illustrat. Ipse ita loquitur: *Non sequitur, iudicati sunt secundum opera, Ergo vel existentia vel exitura. Quin potius secundum non existentia hunc in modum: Quia supremus Iudex in his nulla omnino inuenit opera, de fide testantia, quae habere utique debebant, ideo sententiam tulit, damnandos esse. Quemadmodum Parens peregre profecturus, si ad filios suos diceret: Redux domum opera vestra remunerabo; dicto suo satisfaceret, si & in nihil agentem & ignavum debita poena animadverteret. Praeterea, si DEVS, quoscunque media ipsis oblata non excussuros praevideat, salvaturus est, necesse est, neminem Gentilium infantum salute excludi, cum nemo eorum, si primum atque principalissimum salutis medium; quod per baptismum in infantia ei offerretur, id excussurus esset, Thes. Polem. §. 30. Addimus illud, si DEVS ex scientia media iudicat, cur non Tyriis Sidoniisque tribuit salutem, quorum tamen poenitentiam, si signa vidissent, praevidebat? Matth. XI, 12. Quicquid excipias, semper tamen manebit illud, ob fidem futuram, quam praescientia media praevidebat, DEVM mitiori iudicio iudicare noluisse, id quod opinionari, de qua differimus, e diametro obstat. Caeterum ipsi Scherzaro, haec Hulsemanni sententia videtur ea, cui subscribere statim non conveniat, quod ex formulis, quibus utitur observet, ubi, dum haec proponit, saltem auctoris mentem hanc esse ait, de assensu vero suo nihil quicquam subiungit. vid. Breviar. Encl. p. 1067. lit. D. Ipse Hulsemannus saltem haec ut probabilia proponit: Quod per scientiam, quae dicitur media, illam (Embryonum non-excusationem mediocum oblatorum) praeviderit, i. e. sub hac conditione si servasset in vita supersites, obtulissetque illis ordinaria salutaris media, tum non excussuros fuisse praeveniens illam gratiam &c. PROBABLE est. l. c. p. 1066. Et quod accedit, in Possbunnis sententiam pristinam velut emendavit, hic enim ita P. O. explicat: Falsum est ob solum P. O. neminem ad poenam sensus condemnari: quanquam enim de Christianorum infantibus non baptizatis aliud iudicemus: De Gentilium tamen infantibus manens vera sententia Christi Iob. III v. ult. Ira Dei manet super ipsos p. 38. Et iterum deinceps: Non dissimulant orthodoxi scriptores, quantum ex sacris literis constet, nullam fore partem infantibus Gentilium in haereditate beatorum, in quem sensum verba A. C. satis evidenter sunt. l. c. p. 369.*

In iudicium cha-
ritativum,

Bene speran-
tium,

a nobis non
repudiatur,

Interim ta-
men,

Neminem de
re certum fa-
cere potest.

LV. Quod restat, quaeritur adhuc illud, numne de rigore, ex quo hactenus iudicamus aliquid remitti possit, quando in iudicio quodam charitativo acquiesceremus? Agunt id omnes ii, qui bene sperantium numero continentur, quibusque semper in ore est: dixi notanter ordinario & stricto iure, non enim negare ausim, DEVM secundum sapientiam suam extraordinariam ipsis (infantibus) concedere posse gratiam, Scherz. Anti-Bellarmin. Disp. XV. p. 660. Confugiunt huc quoque, qui cum aliis fundamentum aliquid spei suae constituere volunt, provocantes cum Danbauero modo ad analogiam fidei, ex qua constaret, neminem absolute reprobari, solam resistantiam actualem, mediis fidei adversam, damnare, cuiusmodi contumacia in illis infantibus non esset; modo ad exemplum infantum Ninivitarum, quos DEUS ἐλεήσει ὁ φθαλέων respexisset &c. Hodo sup. Phaen. X. fol. 1000. seqq. At enim hi & quotquot sunt alii perplures, tantum abest, ut nobis sint contrarii, ut potius nos facile consentientes inveniant. Staturim patebit illud, cum quaestionis nostrae Caput & statum controversiae denuo repetemus, quod sc. saltem de eo, quorsum ex sacris literis deducimur, quantumque ex voluntate revelata haurire liceat, locuti simus. Si quis praeter haec in iudicio quodam charitativo, provocans ad quidpiam valde extraordinarium, cuius in sacris nec promissio, nec exemplum, nec descriptio deprehenditur, acquiescere velit, per nos illud facillime fiet, modo rationes, quas antea ex Danbauero vidimus, non pro iis, quae stringant, quibusque adeo perduceremus in assensum, habeantur, id quod supra cum ad singulas responderemus, ostensum fuit. Digna sunt Fecbtii, quae hic expendantur verba: Nec est, quod cum non-nemine dicas, iuxta ordinarium quidem iudicium infidelitatem damnare. An vero DEVS extraordinarie eorum velit misereri, quos iure damnare possit, nihil revelatum est in verbo, ideoque nihil a nobis affirmari potest. Nam scriptura dicendo: Sine fide, quae notitiam Christi essentialiter involvit, impossibile est placere Deo Ebr. XI. 6. Omnes eos damnationi actu adiudicat, qui non credunt, cui divinae voluntati aliam quandam extraordinariam, huic revelatae contrariam, qua quosdam incredulos actu damnare nolit, fingere non licet. Si vero de absoluta & extraordinaria, si ita loqui libet, potentia salvandi duntaxat sermo est, tum, qua non credentes infantes extra verbum & sacramenta fidem iis infundendo, salvare DEVS potest, eadem & posse adultos, supposito merito Christi, qua ratione nihil privilegii inter infantes relinquatur, dubium esse non potest Thef. Polem. §. 31. De sententia in sacris alibique definita dum quaerebamus, iudicio charitativo, cui quippe ratio definita nulla inest, intenti adeo non fuimus. Canon veritatis (ut & fidei) Kromayerus ait, iudicat infallibiliter. Canon charitatis, quae sperat omnia, saltem probabiliter. Scrutin. Relig. Access. Disp. V. p. 474. Quemlibet ergo huic tribuere quippiam, facile patiemur, modo agnoscatur, certi quippiam se non sperare, sui que huius iudicii charitativi rationes praegnantantes ex sacris depromere non posse.

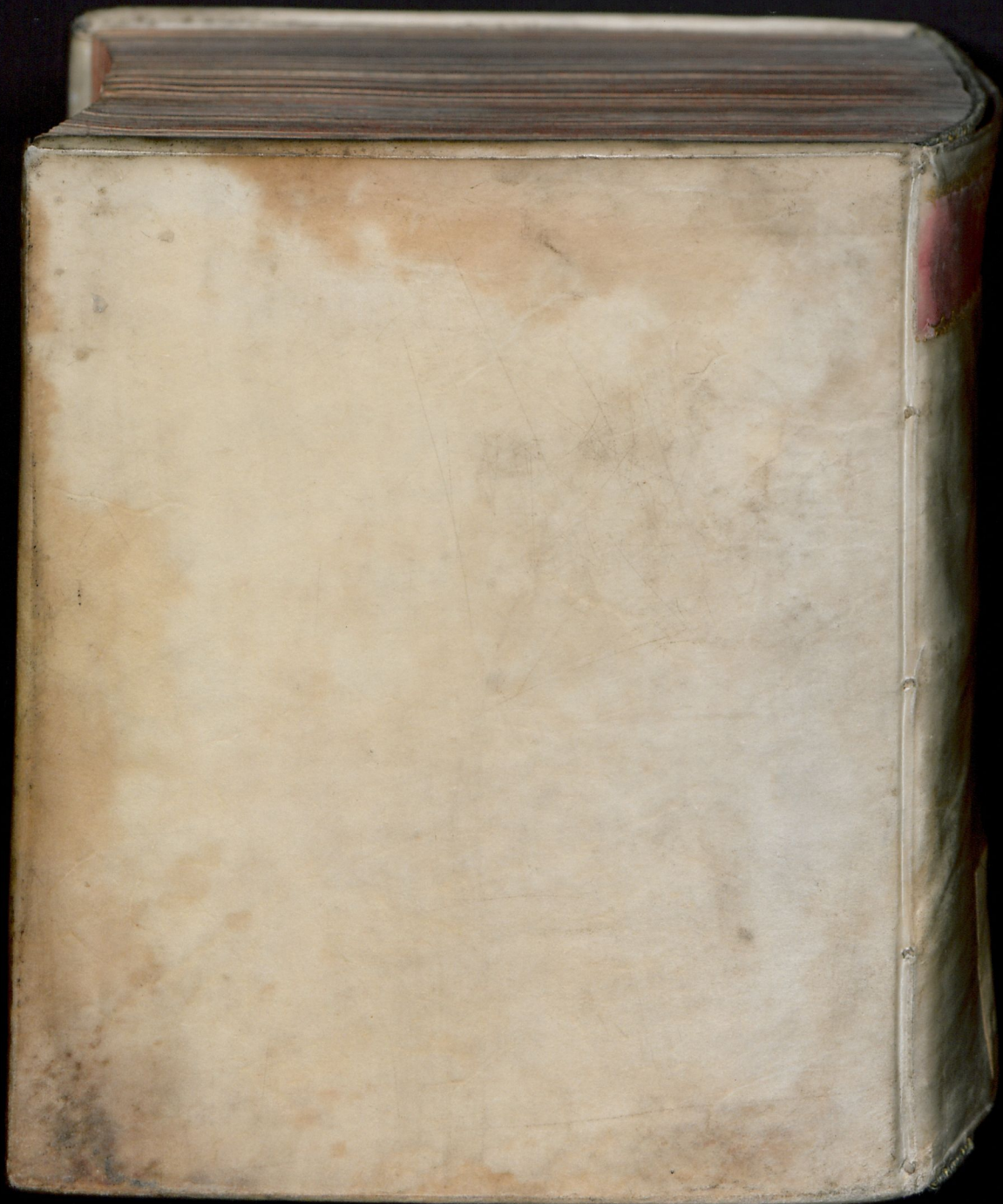
SOLI DEO GLORIA!

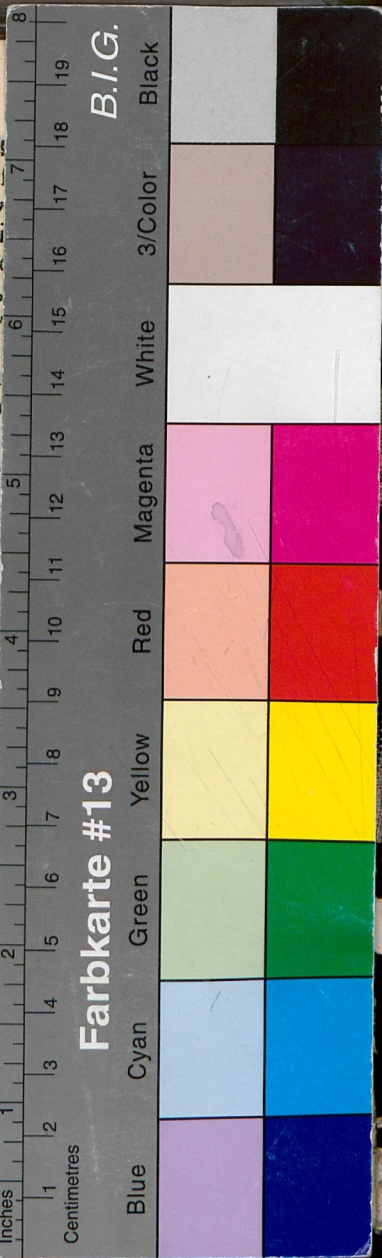

01 A 6542

Vb17

Fl 83

14.

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE REGIO,
FRIDERICO AVGVSTO,
ELECTORATVS SAXONICI HEREDE,
DE
PRAEDESTINATIONE
ET
REPROBATIONE
INFANTVM,
PRAESIDE
DN. IO. GEORGIO NEVMANNO,
SACRAE THEOL. D. EIVSDEMQUE PROF. PVBL.
DVDVM CELEBERRIMO, ALVMNORVM EPHORO
ET ACADEMIAE BIBLIOTHECARIO
GRAVISSIMO,
DOMINO SVO, PRAECEPTORE AC PATRONO,
SANCTISSIMA OBSE QVIVII LEGE COLENDO,
D. VI MAII, A. cl^o l^occc IV.
IN AVDITORIO MAIORE
DISSERET
AVCTOR,
M. CHRISTOPHORVS HENRICVS
ZEIBICH,
ORD. PHILOS. ADIVNCTVS.

VVITEMBERGAE, TYPIS CHRISTIANI GERDESII